

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujítsák meg,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

Osztrák taktika.

Budapest, január 4.

Ujlesztendő első napján beszélt a miniszterelnök, beszélt a házelnök, beszélt Kossuth Ferencz, beszélt Justh Gyula, beszélt körülbelül minden vezérlő politikus, de ha az ember azt figyeli, hogy mely nyilatkozatokhoz fűződnek az aktuális politika szempontjából fontos megjegyzések, azt kellene hinnie, hogy egyedül csak Kossuth Ferencz beszélt. Minden más beszéd szinte viszhang nélkül maradt, de Kossuth beszéde körül még most is folynak a vitatkozások.

A mai napon például az a bécsi ujság, melyet köztudomás szerint a féljából bár Pensiopolis felé induló külügyminiszter szokott inspirálni, vezető helyen foglalkozik Kossuth Ferencz ujévi beszédével. Az a bécsi ujság, nyilvánvalóan Aehrenthal ur fejével, úgy gondolkozik, hogy minden ujévi nyilatkozat közül Kossuthé érdemli a legáltalánosabb figyelmet, mert Kossuth na-

gyon következetesen fűzi gondolatait a demokratikus reform ellen való polemijától egészen a véderőreform ellen való csatakiáltásig. S mikor a bécsi ujság, Aehrenthal ur intencziója szerint, meghamisítja Kossuth Ferencz gondolatmenetét, ki akarja oktatni, hogy csak a rendi idők demokráciája kötötte a hadseregnek megadandó támogatást ellenszolgáltatásokhoz. Természetesen arra invitálja Kossuthot, hogy segítse előbb tető alá a véderőreformot s akkor semmi akadályja nem lesz tovább, hogy a választói reformnak olyan mérsékelt formája valósuljon meg, amilyenért Kossuth is rajong.

Hát itt dupla hamisítással állunk szemben. Nem igaz, hogy Kossuth Ferencz beszéde csatakiáltás volt a véderőreform ellen és nem igaz, hogy Kossuth a rendi demokráciának szegődött volna apostolává. Kossuth Ferencz sokkal inkább átérzi még felelőtlen minőségében is a politikus felelősségét, sem hogy a véderőreform ellen csatakiáltással vonulna ki. Kossuth Ferencz, de vele minden komoly függetlenségi politikus, tisztában van vele, hogy a hadsereget fejleszteni kell, sőt az adott helyzetre való tekintettel még a közös hadseregtől sem tagadná meg a korszerű fejlődés lehetőségét. De természetesen megköveteli, hogy a nemzettől megkövetelt áldozatok fejében valósuljon meg

legalább annyi, amennyit a nemzet számára már a hatvanhetes kiegyezés biztosított. Csak meglevő jogok életrekelését követeli, nem új jogokat. Nem a véderőreform ellen szól tehát az ő csatakiáltása, hanem az ellen az autokrata akarat ellen, mely inkább hagyja bőjtölni a hadsereget, sem hogy kielégítse a nemzetet. Ez pedig egészen más, mint amit a külügyminiszter ur organuma ráfog.

De az is hamisítás, mintha Kossuth Ferencz a rendi demokrácia apostolává szegődött volna. Éppen tegnap hangsúlyozta maga a Justh-párt is, hogy a választói reform kérdésében a két függetlenségi párt között még a részletekre nézve sincsen áthidalhatatlan ellentét. A magyar nemzet szupremáciája olyan korlát, melyet a választói reform megalkotásánál minden felelős politikai párt respektálni akar. Mihelyt ez az egyetlen korlát biztosítva van, a demokratikus reform minden barátja egy táborba állhat. Aki Kossuth Ferenczről fölteszi, hogy reakcionárius, az hazug vagy bolond. Aki viszont Kossuth Ferenczről fölteszi, hogy a magyar nemzet szupremáciájának biztosításáról bármely kérdésben le tudna mondani, az egyszerűen örült. Ráfogás tehát az is, hogy Kossuth a rendi demokrácia szószólója volna.

A bécsi ujság taktikája azouban

Leánykönyvek.

Irta: Paizs Ödön.

(Utánnemés tilos.)

Alkonyodott. A hunyó nap bepillantott a széles ablaktáblán. A fáradt sugarak lomhán futottak át a poros butorokon és egy pillanatra aranyfelhőbe burkolták a leányt, akinek a könyvei csöndesen hullottak le az előtte térdeplő férfi arcára...

A nap elszégyelte magát, hogy ennyire kíváncsi volt, vér futott az arcába és az egész ég biborpiros színben égett. Egy-két felhő unatkozott az égen. A nap azonban most sütni kezdte a hátukat és a feszülő felhőrengyukat már-már átütötte a pirosság. Eleinte csak türték, valahogy elviseltek, de aztán örült vágatással rohanni kezdtek...

A szobában esőnd volt. A leány könyvei enyhítően futottak végig a férfi forró homlokán és egy kisse lehűtötték melegségét. Eddig még a leány se szólt semmit, de most hirtelen valami gondolat surrant át az agyán, fekete boru nehezedett az arcára, a szemé félelmesen, bosszút lihegően villant föl és az egyedüllet áhítatos csöndjébe brutálisan rikkoltott bele a kiáltása:

— Maga utálatos!

A férfi ijedten kapta föl a fejét. A harag három vörös foltot festett az arcára. Kettő az orcáin szegyenkezett, a harmadik a homlokán piroslott. A keze ökolbe szorult és már-már föllendült, de a szemének rémült villanása találkozott a leány pillantásával.

A bájos kék szem mintha sirt volna. Annyi fájdalom, annyi félelem rezgett ki belőle, hogy a férfi megérezte, hogy most hallgatni kell.

Most a leány elszirja majd az olyan nagyon féltett leányságát, most már ugyan oda szeretne dőlni a férfi karjába, de még előbb a saját szívével, a belénevelt tisztességérzetével kell megbirkóznia:...

— Igen, igen, maga utálatos! Itt ülök magával szemben már vagy fél óra. Benn a maga szobájában, amelyet lázas álmaiban olyan gyönyörűen kiszíneztem, amelynek minden szögletét, valami különös meglátással így képzeltem el, amelyben már akkor otthon voltam, amikor még be se léptem. Igen, ilyenek álmodtam ezt a kedves, intím, csak két embernek teremtett fészket: a levegő forró, meleg és a mi egymást kívánó lélegzetüinktől párás, mint mikor a hajnal sorra csókolgatja a csöndes, még alvó utcákat. Látss, már a nap is lenyugodott, csak messziről verődik ide a vörös uszálya. A szoba sötét, a zöld csillárból bukik csak ki egy-egy megölt, fénytelen sugár. A lámpás, több száz, zenélő üvegcsálai magába szívják az erőtlén fényt és lágyan szórják rá a puha, maga-magát kínáló kerevetre. A lágy, selymes perzsa szőnyegek mohón ölelik körül a testünket, betakarják, elsüllyeszítik...

— De mégis hidegen és idegenül érzed itt magam. Ilyen szépet csak az ezeregyéjszaka misztikus félhomályába kereshetnek, de mégis valami azt sugja, hogy minden, amit itt látok, hamis, semmi nyíltság, igazság nincs benne, csak hitvány színjáték! A fényt jóelőre bevonta, a csillárt a sok rezgő

üvegfonállal eltompította, a diványt ilyen kívánatosnak elhelyezte, a tollat, a papirost, mindent, mindent, ami a hétköznapi életre emlékeztet, a sarokba hányt. Kereste, rakogatta a színeket, maga teremtette meg a harmóniát, a hangulatot is valamiképpen összerakta... Igaz, művészi kézzel, művészi izléssel... És nincs is hiba, nincs is kivételt való, de mégis érzem, hogy minden csinálva van, látom a keze nyomát, a rendező keze nyomát... Az arca is más, mint tegnap, mint máskor! Meg se merném csókolni, mert nem tudta letörölni az arcáról a szerelmes, szenvedő festéket... Talán, ha halkányabb volna, elhinném, hogy az érzései varázsolták rá, de így nem: így érzem a festék szagát... A hangja se igazi! Hangfogó van rajta, ehhez a szobához, a csöndes, meleg hangulatokhoz tompította... A szavai nem igaz érzésről muzsikálnak, tetetett, hazug szájjal beszél...

— Ide jöttem magához! Egyedül. Nem ötletszerűen, hirtelen, hanem szörnyű lelkitusa után. Ezerszer és ezerszer fordultam vissza, ezerszer és ezerszer indultam el újra. És most itt vagyok szerelmes szívemmel, bolond lelkeimmel, könyező, síró érzelmeimmel. Ide jöttem egy nagy elhatározással, a legnagyobbval, ami kitelik tőlem. Ide jöttem, hogy magának adjam magamat, mindeneimet. Fel akartam kínálni a tilos gyönyörtől vonagló testemet, a szájához akartam tapasztani szűz ajkaimat, amelyet még férfi csókja nem moeskitott be. Fájt volna vad, haragos ölelése, de a könyveimen keresztül mosolyogtam, kacagtam volna...

— És most itt vagyok magánál. Gyö-

A politikai helyzet.

(Hazug hír a királyról. — A miniszterelnök helyettesítése. — Auffenberg hadügyminiszter állása. — A képviselőház elnökségének elmaradt kihallgatása.)

Budapest, január 4.

A politikában bizonyos stagnáció állott be a politikai körök ezt a szélesedtet hírcsütelésekkel s kombinációkkal próbálják élénkíteni. Ezek között persze akad egészen megbízhatatlan találgatás is. Ebből a fajtából való egy párisi lapnak a király betegségről s a schönbrunni életéről szóló tisztára koholt tudósítása. A cikk, amely állítólag „nagyon magasrangú udvari méltóság” tollából való, oly annyira fantasztikus, hogy szégyen lenne, ha valaki esetleg komolyan venné. De kuriozum gyanánt röviden összefoglaljuk a közlemény tartalmát. Eszerint *Ferencz József* királynak kinos összetűzése volt *Ferencz Ferdinánd* trónörökösével, aki keményen a sarkára állott, s nem engedte, hogy az uralkodó elmeneszsző kedvenc emberét, hőtendorfi Conrad vezérkari főnököt. *Nem hült meg Ferencz József király, nem hurut, volt a baja, hanem az izgalmak tették beteggé, s a lelki felindulás nagyon megártott neki.*

Hogy a miniszterelnököt szobához köti betegsége, a legkalandosabb verziók keltek szárnyra az ő helyettesítéséről. Egy időben báró *Láng* Lajost, majd *Lukács* Lászlót emlegették, mint provizorikus miniszterelnököket. Ez azonban nem bizonyult igaznak. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly gyógyulásának folyamata alatt is foglalkozik kormányügyekkel. Ha a miniszterelnök esetleg még akadályozva volna abban, hogy az appropriáció tárgyalásán megjelenessen, akkor a parlamentben *Lukács* László pénzügyminiszter fogja képviselni. Egyébként az alatt az idő alatt, amíg a miniszterelnököt gyógykezelik, minden politikai és parlamenti akció szünetelni fog, mert gróf *Khuen-Héderváry* a képviselőházi többség vezetését fenntartotta magának. Egy más forrás is megerősíti, hogy a miniszterelnök helyettesítésének kérdése egyáltalán fenn sem forog. Valószínű, hogy mire a parlament ülései megkezdődnek, már egészséges lesz *Héderváry*. Addig is naponta referáltat magának az elintézésre váró, sürgős ügyekről. Ha pedig a jövő esü-

törtékon kezdődő ülésekig a miniszterelnök nem hagyhatja el szobáját, a kabinet szünetre, *Székhely Ferencz, fog felszólalni a kormány nevében, ha arra szükség lesz, de talán erre nem is lesz szükség.*

Egy bécsi estilapnak budapesti tudósítása foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek szerint *Auffenberg* lovag hadügyminiszter a magyar delegációban történtek miatt le fog mandáni állásáról. A lap tudósító a mértékadó magyar kormánykörökhöz fordult felvilágosításért s ezek kijelentették, hogy semmi ok sincs a hadügyminiszter távozására, miután ő kötelezte magát, hogy vállalja nemcsak a véderőreformot, hanem a pénzügyi megállapodást is, amelyhez a magyar kormány ragaszkodik. *Auffenberg* egyéb kívánságai nem oly természetű követelések, amelyeket föltétlenül el kellene fogadni, így a magyar kormánynak semmi oka sincs arra, hogy a hadügyminiszter-változást sürgessen. Ez a félhivatalos fölfogás, melyből azonban csak az a következtetés következik, hogy *Auffenberg* állása nem rendült meg. De nem azért, mert *Khuen* nék nem bántják, hanem azért, mert ő sokkal erősebben áll, mint *Khuen* nék. Ezeknek egyszerűen savanyu a szőlő s nagyon jól tudják, hogy az ő pozíciójuk sokkal hamarabb fog megmozogni, mint *Auffenbergé*, a trónörökös exponenciája.

Sok beszéd tárgya, hogy a Képviselőház új elnöksége, amelynek megválasztásáról hivatalos értesítést kapott a kabinetiroda, nem kapott onnan — ez eddigi szokással és gyakorlattal ellentétben — meghívást a bemutatkozó audienciára. *Návay* Lajost tudvalevően a múlt év november kilencedikén választották meg a Ház elnökévé. Másnap *Beöthy* Pál lett az egyik alelnöki méltóság gazdája, pár héttel később pedig *Jankovich* Béla került a második alelnöki állásba. A karácsonyi parlamenti szünet kezdete előtt egy félhivatalos kommuniké azt jelentette, hogy a király már a legközelebb fogadja majd az elnökséget, de a közlés nem mondott igazat. *Návay elutazott Földvár*ra, ez idő szerint is ott van, szombaton kerületébe, Temesvárra érkezik, és csak január tizedikén — közvetlenül a képviselőház megnyitása előtt tér vissza Budapestre. A szünetet nem használta föl tehát arra, hogy a király elé járuljon, valószínűleg nem is használhatta föl. Politikai körökben természet-

nyilvánvaló. *Aehrenthal* ur azt szeretné beadni, hogy az összes konzervatív elemeknek érdekük a véderőreform gyors elintézése, mert ha Ausztria az ő segítségével megkaphatja a katonai követelések teljesítését, akkor odafenn szívesen szemel hunynak majd, ha a magyar törvényhozás úgy csinálja meg a demokratikus választói reformot, hogy minden legyen benne, csak demokrácia nem. Vagyis az urak odaát nagyon kegyesek. Ha mi megadjuk nekik minden ellenérték nélkül azt, amit ők a hadsereg számára követelnek, akkor ők belenyugosznak abba, hogy a magyar nemzet a választói reformban kevesebbet kapjon, mint amennyit neki megígérték. Amit nekik kell kapniok, az legyen hiánytalan; amit nekünk kell kapnunk, abból szívesen engednek lealkudni. Igazi osztrák módja az alkudozásnak: ők a magukéból nem engednek, de a miénkből a végtelenségig bőkezűek.

Hogy *Kossuth* Ferencznek ez lett volna a gondolatmenete, az *Aehrenthal* ur ravaszkodása vagy képzelődése. *Kossuth* Ferencz gondolatmenete az volt, hogy külön strófa a véderő és külön strófa a választói jog. A véderő fejlesztéséről lehet beszélni, ha törvényben biztosított jogainkat valósággal életbe is lépni engedik. Ami pedig a választói reformot illeti, az a magunk dolga, abba az osztrák uraknak nincs beleszólása, azt majd megcsináljuk magunk és úgy, ahogy azt a demokrácia és a nemzeti érdek összeegyeztetésével legjobbnak tartjuk. Ha tehát a külügyminiszter ur adni akar valamit: nemzeti koncepcziókat adjon a véderőreformban és nem tanácsokat a választói reform dolgában. S akkor, de csak akkor, meglesz a véderőreform neki és a választói reform nekünk.

nyörü a kép, csak valami láthatatlan, gonosz gnomok ne játszanának velem. Amikor magára nézek, csufolódo tükröt röpitének közém, hogy mindent elferdítve lássak... Itt térdepel előttem, bus, bánatos fejét az ölembe hajtja: kacagni látom, gunyos nevetésre torzul el a szája... A szeme, jaj a tekintete hiába tüzel rám: sirni szeretnék, de mégis piszkos vágyakat látok benne ujjongani... Ne... ne fogjem át dédelgető karjával:... úgy érzem, hogy hideg kigyók futnak át a testemen... És az ajka? A szája szögletében észrevétlenül: orvul vágyó, kívánó mosoly húzódik meg... Nem tudom tovább nézni, utálok!...

— Pedig magamtól jöttem ide, az érzésem hajtottak. Nagyon, nagyon régen volt, amikor először megismertem. Akkor még nem is láttam. Bus, könyező, nagy dalok keltek a szivéből, szomorú akkordok, siró melódiák... Elmondotta, hogy elhagyták az emberek, megölték az asszonyok és elhagyták és itt maradt egyedül. Olyan szép volt az ellentét, hogy azok tovább táncolnak, tovább dalolnak, csak maga sir némán a lelkét bilinesekbe verte a nagy szomorúság... A szive üres: valakire vár...

— És én úgy hittem, hogy megtaláltam azt, akit a leányálmain üldöztek. És megismertem és nem esalódtam. Maga az volt, akinek verseiből éreztem: a bánatos, szenvedő fiú. És maga is megértett engem. Halak suttogva beszélni kezdett. Azokat mondotta el, amit vártam magától...

— És én eljöttem magához. Nem tudom ezt a mondatot elégszer a fülébe kiáltani, nem tudom eleget elsírni, hogy maga is át-

érezze azt a nagy harcot, azt az irtózatot küzdelmet, amit belül megvívtam. De mégis hiába vagyok itt. Hiába keresem magat, hiába nézek a szemébe: semmit se változott, de mégse találom. Barna, sűrű, nagy borzas haja most is kuszáltan lóg a szemébe, a teste is meggörnyedt, arca beesett. A szeme mélyen, erősen árkolt, nagy fájdalom dulhatja — és mégse, nem... nem maga az! Maga nem az a férfi, akinek álmodtam és akit szerelmes szivemmel elképzéltem. A tekintetében van valami tűz, valami villanás, van valami az egyszerű, brutális férfi nézéséből. Az ajkai kéjesen vonaglanak, a teste remeg, levetette az énjét, maga is olyan, mint a többi férfi, a többiek, mind, mind...

— És akkor miért adjam oda magának magam! Csunya és irtózatos, hogy egy leány, mint most én, alkuszik magára. De nem tehetek róla, megtanítottak arra, hogy nekem, igen, igen, az ártatlanságomnak ára van! Kines, nagy kines, sokszor boldogságot kapunk érte, de legtöbbször boldogtalanság, szerencsétlenség a következménye... Mit ad maga nekem esérébe: feleljen, mit ad?... A lelkét? Azt már régen elszórta, kiöntötte itt-ott egy versben, maga se tudja mikor a sok hazug, tetetett érzés között... Talán a szive az enyém lesz?... Az első költemény kötete *Tildát* ismertetette, a második *Gizának* szólott, a harmadik *Liviát* hasonlította a tündérekhez... De még ekkor se volt vége: fölvonultak a többiek. *Bözske*, *Iré*n, *Lea*, nem is tudom fölsorolni. Én is egyike lennék, én is csak egy szám volnék a sorozatban... Hát ezt adja nekem, ezt?... Vagy azt mondja, hogy a testét?... Azzal is

megelégednék, de már régen eleskoltam... Az eszt?... Megölték az asszonyi ölelések. Csak azt ne hazudja, hogy magat, mindenét, ami még megmaradt... Sokkal önzőbb, számítottabb és kisebbnek, jelentéktelenebbnek tart engem...

— De hát akkor miért adjam én magának magam? Egy gyönyörű, soha vissza nem téro óráért, egy mámoros, szégyenletes percért...? Lássa... lássa, ezért a magáé lettem volna. Ha megvetettek volna az emberek, ha kiüldöztek volna a tisztességes társaságokból, amikor megeredne a könyvem, erre gondolnék és... és lassan-lassan már kacagnék is. De ehhez illúzió kell, uram, illúzió! Maga pedig elrabolt tőlem mindent, ami szép volt. Nem, nem, maga nagyobb bünnös, maga gyilkolt: maga megölte az álmat. Maga nagyobb gonosztevő, mint az, aki pénzért leszurja az áldozatát és ott hagyja vérben fagyva... Maga a lelketem vágta ki, hogy soha többé ne legyen öröömön, hogy mosolyogni se merjek... Volt egy hatalmas, mámoros, bódító gondolatom: szeretni és szerettetni... Most már vége! Én is beleolvadok a megszokott, szürke semmisségbe, mint annyi és annyi hozzám hasonló szerencsétlen. Rávarrom magam valakinek a nyakára: asszony leszek. Nagyságos asszonynak fognak titulálni, sőt lesznek olyanok is, akik esetleg a hátam mögött még megirigyelnek is.

— Boldog asszony!
Szinte már látom, amint körülöttem szaladgálnak a maszatos fiaim. Apró, gúnyvögő jószágok. A nyakamba kusznak és a fülembe sóhajtiák:

fesen most találgatják, hogy mi lehet az oka és rugója a tisztelgés elmaradásának, pláne, miután a király gyengélkedéséből felépült. Ezt a különbs rejtélyt egyelőre nem tudja senki sem megfejteni.

Budapest, január 4.

Justh Gyula Budapesten. Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke tornyai birtokáról a ma déli vonattal Budapestre utazott, ahová esze érkezett meg.

Tábornagi tanácskozás. A „Zeit“ értesülése szerint a jövő hó első felében a király elnöklése alatt nagy katonai konferenciát tartanak. A konferenciának tábornagi tanácskozás lesz a címe. A konferencián a tábornoki karban eszközözlendő fontos személyi változásokat és szervezeti intézkedéseket fognak megbeszélni. Az értekezleten részt vesznek: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, *Auffenberg* lovag hadügyminiszter, *Frigyes és Ágost* főhercegek, *Potiorek* tábornagy, *Frank* lovag tábornagy, báró *Conrad*, *Schemua* haltestparancsnok, *Georgi* landwehrminiszter, *Hazai* honvédelmi miniszter, *Brudermann* lovag lovassági tábornok, *Salvator Lipót* főherceg és *Boog* ezredes, mint jegyző.

A horvát pótválasztások. Zágrábból jelentik: A horvát tartományi kormány elnökénél ma tanácskozás volt, amelyen a még megejtendő tartománygyűlési választások időpontját állapították meg. Gorenicában a választási aktust felfüggesztették, a napokban lesz a választás, ellenben Károlyvárosban és Vrbovszkóban majd csak egy későbbi időpontban lesznek a választások, minthogy a főispáni jelentések szerint a viszonyok ezidőszáig a választásokra nem alkalmasak.

A bosnyák vasutak. Szerajevóból jelentik: A tartományi tanács hozzájárult azokhoz a vasútépítési tervekhez, amelyeket a közös kormány Bosznia és Hercegovina részére megállapított. E szerint a jajce—prozor—adrsanai keskenyvágányu vasutat Ausztria fogja rendes vágányúvá átalakítani, míg a doboj—sumaci vonalrész átépítése Magyarország költségén történik. A tuzla—dobaj—serajevói vonalrész rendes nyomtávúvá való kiépítése közös költségen fog megtörténni, de csak később. Az osztrák és magyar parlamentek hozzájárulását e tervekhez az illető kormányok már biztosították és ezzel egidőben bosnyák költségen

— Mania, édes mamuci!

— De én mégis érezni fogom, hogy nem vagyok boldog. Eladtam magam, eladtam egy szép perczet, egy mámoros pillanatot egy egyszerű, egy hétköznapi élet unott egyformaságáért, jóléteért...

Elhallgatott a lény és ismét halálos csönd támadt a szobában. A nap már lebu-kott az égről és a félhomályban hiába kö-vette a lény a férfi arcvonásait. Egy árva hang se hagyta el az ajkát, csak szótlannul ragadta meg a lény apró, finom kezét...

A lény fölkapta a fejét, az arcát ismét előntötte a dacz, kirántotta az ujjait a férfi kezéből és kétségbeesetten sirni kezdett:

— Es vallja be nekem, igen, igen most rögtön vallja be nekem, hogy nem először hallja ezeket a szavakat. Tilda, Giza, Livia, Bözske és a többiek mind, mind, elmondották már ezeket magának, de nem a nász előtt, hanem a nász után... akkor, amikor már késő volt... Talán ők voltak a boldogabbak...

Az utolsó szavakat már halkán, esőnde-sen mondta. Remegő kezei teljesen öntudatlanul végig simogatták a férfi dus hajkoro-náját, majd az arcán szaladtak át... Még mindig nem látta az arcát, lejjebb hajolt, égő lehelete majd a férfi szájához ért. A te-kintete is megváltozott. Elecsendesült. Elbá-gyadva dült hátra, a haragos vonásai is ki-simultak. Megszelidült. Az ajka szögletén már ott huzódzott az engesztelő mesoly, de még nem merte kacagásra huzni a száját... És várta és nagyon várta, hogy a férfi be-széljen kezéjre, hogy letagadjon mindent...

is megéppítették a banjaluka—jajcei és a tuzla—breka—bjelina vonalrészeket, melyeknek költségét a bosnyák tartománygyűlés megszavazza.

Beöthy László ünneplése.

— Székely Ferencz Tiszát élte. —

A bihariak küldöttsége Budapesten.

Budapest, január 4

Bihar vármegye százakra menő küldöttsége jelent meg ma délután öt óraker a kereskedelemügyi miniszterium fogadótermében, hogy **Beöthy László** kereskedelemügyi miniszternek atnyujtsa Bihar vármegye üdvözlő iratát miniszterre történt kineveztetése alkalmából. A küldöttség a nagy fogadótermet zsufolásig megtöltötte. A küldöttség **Fráter** Barna alispán vezetésével járult a miniszter elé és a soraihan ott voltak: gróf **Tisza Kálmán**, **Telegdy József**, **Zathureczky István**, **Ertsey Péter**, **Hoványi Géza**, **Márkus László**, **Várady Zsigmond**, **Bölyny József**, **Rednik Gábor**, **Miskolczy Imre** országyűlési képviselők, **Fetser Antal** püspök, **Miskolczy Ferencz** főispán, **Karácsonyi János** kanonok, akadémiai tag, **Szunyogh Szabolcs**, a nemzeti munkapárt elnöke, **Móricz Pál** os. és kir. kamarás és a biharmegyei előkelő társadalomnak még számos tagja.

Leikes éljenzés és taps fogalta a terembe lépő minisztert, akihez a küldöttség nevében **Fráter** alispán intézett meleg üdvözlést, amire **Beöthy** válaszolt a többi közt ezeket monotta:

— Ott, a ti körötökben tanultam én minde-nekfelett megbecsülni a munkát, ezt a legértéke-sebb adományt, amelyet a gyarló ember teremőjő-től kaphatott. Töletek tanultam meg továbbá a közérdeket helyezni mindenek fölé: a közérdeket, amely szentem nem üres, tartalom nélküli, elvont fogalom, hanem élő valóság és mint ilyen, foglalja az összes jogosult egyéni magánérdekeknek és éppen azért a közérdeket az szolgálja legjobban és legigazabban, aki e jogosult magánérdekeket min-nél nagyobb mértékben segíti elő az őket megillető érvényesítésre. E tekintetben csak egyetlen kivételt ismerlek: magának annak egyéni érdekét, aki a közérdek kiszolgálására vállalkozott. És végül töletek tanultam meg a szó nemes értelmében vett hazaszeretetet: azt a hazaszeretetet, amely a hazát a haza polgáraiban szereti, akinek szívéhez egyfor-mán közel áll minden külfölség nélkül a hazának minden egyes fia. Nekem itt, e helyen az a fel-adatom, hogy első sorban azoknak érdekeit igye-kezzem istápolni, akik itt, ebben a hazában mun-kálkodni akarnak, akik a saját munkájuk által akarják nagygyvá, hatalmassá és erőssé tenni ezt a nemzetet. (Zajos éljenzés.) És én azt szeretném, hogy ezeknek az embereknek egyéni, jogosult ma-gánérdekeinek a kielégítésével szolgálhassam a közérdeket. (Élénk tetszés és éljenzés.) Azt sze-retném, hogy azzal mutassam ki hazaszeretetemet, hogy a hazának minden egyes fia teljes bizalom-mal fordulhasson hozzám és tudja meg azt, hogy, ha az ő érdeke jogosult és az ő érdeke másoknak, a köznek érdekeivel összeütkezésben nem áll, ná-lam egész biztosan támogatásra találhat. (Élénk éljenzés.) Még egyszer köszönöm szives megjele-néseket és köszönetemet adjátok át Biharvármegye közönségének (Riadó éljenzés és taps.)

A miniszter a küldöttség tagjaival kedélyes társalgásba merült azután, majd a küldöttség tá-voztatval külön fogadta a Nagyváradon székelő bi-harmegyei régészeti egyesület küldöttségét, amelyet **Karácsonyi János** kanonok vezetett elője.

Gróf **Tisza István** Gesztről a következő tá-iratot intézte a miniszterhez:

„Nagyon sajnálom, hogy a mai üdvözlésben személyesen részt nem vehetek. Barátságom egész melegével veletek vagyok. **Tisza István.**“

A biharmegyei küldöttség tagjai ma este 9 óraker a Hungaria-szállóban mintegy 250 teritékü lakomára gyűltek össze, amelyen a küldöttség tag-jain kívül több miniszter és közeletünk több kitű-nősége is részt vett. Ott voltak **Beöthy László** ke-reskedelemügyi miniszter társaságában **Székely** Ferencz igazságügyi, gróf **Serényi Béla** földmi-velésügyi és **Hazai Samu** honvédelmi miniszterek is, továbbá **Daniel Gábor** v. b. t. t., **Beöthy Pál**, a képviselőház elnöke, **Kálmán Gusztáv** és **Stellina** József államtitkárok, a kereskedelemügyi minisz-terium részéről dr. **Hollán Sándor** miniszteri ta-

nácsos, **Jármay Elemér** és **Valkay Bertalan**, **Sin-ger Zsigmond**, a „Pester Lloyd“ főszerkesztője, **Lándor Tivadar** stb.

Pezsgőbontáskor **Szunyogh Szabolcs** orsz. kép-viselő állott fel és lelkes hangulat közepette Magyarország miniszterelnökéért, mint az ország-gyűlési nemzeti munkapárt vezéréért és a magyar kormány összes tagjaiért emelte poharát. Nem mond le szölo a reménységről, hogy a magyar nemzet géniusza, amely a nemzet sorsa felett ör-ködik, a gondolkozó és tisztán látó hazaszeretnek egy szikraszilánkját fogja azzal keblébe is el-ültetni, akiknél akkor majd be fog bizonyulni, hogy ennek a hazaszeretnek csak egyetlen ra-gyogó szikraszilánkjára is és az obstrukció olyan két dudás, aki egy csárdában csakugyan nem fér-nek meg. (Tetszés.) Nemcsak a maga lelkéből, nem-csak Biharország lelkéből, hanem az egész nemzet-zömének a lelkéből vél beszélni, amikor Magyar-ország miniszterelnökéért és munkatársaiért emeli poharát, kívánja, hogy az Uristen őket munkájuk-ban segítse és áldja meg. (Hosszas lelkes éljenzés és taps.)

A felköszöntőért a kormány nevében, mint az-nak jelenlevő legidősebb tagja **Székely** miniszter mondott köszönetet.

— Nagyon háladatlan volnék — folytatta ez-után a miniszter — Biharország és egész Magyar-ország iránt, ha egy igazságot nem hirdetnék, ame-lyet mindenki tud: hogy t. i. ama kritikus viszonyok között, amidőn kormányt kellett alakítanunk, nem mindenki vállalkozott, nem mindenki lirt az-zal az akaratelhatározással, azzal az önfeláldozó szándékkal, amelyet birniok kellett, hogy ezt meg-tegyék. Voltak azonban, akik hivatva lettek volna rá, de más okból nem tették. Volt köztük kü-lönösen egy, akire nézve a következőknek is bebi-szonyították, hogy öneki nem szabad előtérbe áll-va, mert őreá más hivatás várt, t. i. a kormány-nak erőteljes támogatása, amelyre a kormánynak az ő részéről feltétlenül szüksége volt. Mi azért min-dig hálás szívvel vagyunk eltelve iránta, mert na-gyon jól tudjuk, hogy az ő támogatása nélkül soha ilyen eredményünk nem lett volna, bármint igye-keztünk arra, fáradságos munkával, oly munkával, amelyet különben is teljesítettünk volna, magunk is részlegelni. (Élénk tetszés és éljenzés.) — En tehát, ha sikert méltóztatnak nekünk tulajdonítani, a siker országnérszét áthárítom Bihar-megye nagy fára. (Leikes éljenzés.) Hogy ki az, méltóztatnak ugys tudni. (Élénk felkiáltások: Tu-juk! Neve a szívünkbe van vésvé! Éljen Tisza István!) És most, amidőn szives bizalmukat még egyszer mindnyájunk lelkéből köszönöm, méltó-zassanak megengedni, hogy Önökkel együtt azt kívánjam, hogy a kormánynak éppen most Önök által ünnevelt tagját a haza javára és örömére az Isten sokáig éltesse. (Leikes éljenzés és taps.)

Több felköszöntő nem volt. Vidám orgányzene hangjai mellett a társaság a késő éjjeli órákig együtt mulatott.

KÜLFÖLD.

Királyi kihallgatás. Bécsből jelentik: A ki-rály ma délután **Natro** Beni bej ujonnar kineve-zett bécsi török nagykövetet ünnepies első audieu-czián fogadta.

Az osztrák parlamenti helyzet. Megirtuk teg-nap, hogy az osztrák kormány ezidő szerint munka-képes parlamenti többség toborzásán fáradozik. Mint nekünk Bécsből jelentik, ezt a törekvést, illetve annak kilátásait bécsi politikai körökben nagyon eltérően ítélik meg. A tárgyalások alapja nem a nagy politikai kérdésekben mutatkozó elté-resek kiegyenlítése, hanem a nemzetiségi kérdés. Ezért egyesek nagyon kételkedve nézik a többség megteremtésére irányuló törekvéseket s azt mond-ják, hogy az egyesülésre még egyáltalán nincs semmi alap; mások ellenben úgy vélekednek, hogy egy-két hét alatt lehet, hogy létrejön a pártok kö-zötti megegyezés. Az érdeklődés középpontjában a német-cseh tárgyalások állanak, amelyeknek fő-tárgya a nyelvhasználat kérdése. A német tarto-mánygyűlési szövetség elnöksége holnap ülést tart, hogy összegezze a tárgyalások eredményeit. A biza-kodók ettől az üléstől várják az elkövetkezendő tárgyalások helyes irányba terelését.

Németország — választások előtt. Berlinből jelentik: Holnaphoz egy hétre választja meg a német nép a birodalomgyűlési képviselőket. Min-den pártirodában és mindenütt, ahol a helyzetet némiképpen áttekinthetik, vizsgálatják a választ-ási kilátásokat, mérlegelik a chance-okat és szá-

mitgatják a várható nyereségeket és veszteségeket. Mindenfélé meggyeznek abban, hogy a régi birodalomgyűlés ötvennyolc konzervatív tagja közül nagyon kevesen fognak visszatérni, ellentétben jelentősen meg fog növekedni a szocialista párt, amelyet most 33 hiva képvisel a parlamentben. A francia lapok szerint a haroz „Agadir” ügyében fog lefolyni, de bármennyire igaz is, hogy a közvélemény egy része nincs megelégedve a marokkói egyezményvel, inkább bízható, hogy a választóközönség a mostani vám- és adópolitikát és magát a rendszert fogja ostromolni, azt a rendszert, amely egy kiváltságos kisebbségnek és a bürokráciának szolgáltatja ki a népet. A német kormány a maga lapjában, a Norddeutsche Allgemeine Zeitungban választási felhívást tesz közé a polgári pártokhoz fordulva. Németországnak, mondja a kormány, olyan birodalomgyűlésre van szüksége, amely az eddigi gazdasági politikát, a kereskedelmi szerződéseket és a nemzeti munka védelmének politikáját előbbre viszi, a szociálpolitikát az eddigi értelemben kiépíti és a hadsereget és a flottát olyan színvonalra emeli, hogy az minden tekintetben megfelelhessen rendelkezésének. Ebből a célból le kell gyűrni azt a pártot, amelyre nemzeti kérdésekben legkevésbé lehet számítani, a szocialista pártot, és erre felszólítja a felhívatalos ezikk a polgári pártokat. Nagyon érdekes a cikkben az erős védelem szükségének hangsúlyozása. Németország, mondja a cikk, csak addig biztos a békében, amíg hadereje és flottája elegendő határainak és tengeri érdekeinek védelmére és különösen jelentős a felhívásnak az a passzusa, amely a német hadikészültség házagainak betöltését követeli. Ebből pedig nem nehéz azt következtetni, hogy a legközelebbi országgyűlésnek a katonai terhek újabb emelésével kell foglalkoznia. Nem valószínű azonban, hogy a kormány választási felhívása valami különösebb hatást fog gyakorolni a polgári pártokra. Semmi esetre sem lehetséges, hogy az összes polgári pártok egyesüljenek a szociáldemokrácia ellen.

Az isztriai tartománygyűlés. Triestből jelentik: Az isztriai tartománygyűlési pártok delegáltjai ma *Hohenlohe* herceg elnökletével a tartománygyűlés egybehívása és a kiegyezési kérdések komplexuma felett tanácskoztak. A tanácskozást holnap folytatják.

A török-montenegrói határvillongások. Cetinéből jelentik: *Grezevic* külügyminiszter ma válaszolt egy interpellációra, melyet a török-montenegrói határon előforduló villongások ügyében intéztek hozzá. A külügyminiszter válaszában beismerte, hogy a határszéli falvak lakóinak életét állandóan veszélyben forog a törökök kíméletlensége miatt. Montenegrónak eddigi lépései az állapotok megszüntetése végett a portánál eredménytelenek maradtak. A mi népünk, folytatja *Grezevic*, jó viszonyban akar élni Törökországgal, de ezt a törököknek nem szabad tulságosan kihasználniuk, mert mindennek van határa. Még egyszer és utoljára megkísérüljük a portánál megtenni a kellő lépéseket, de ha ezek eredménytelenek maradnak, kénytelenek leszünk a nagyhatalmakhoz fordulni. Ha ez sem használ, akkor a határszéli lakosság jankijáltásából másféle zaj is fog kerekedni.

Az elnapolt szobranje. Szófiából jelentik: A szobranje üléseit e hó 27-ig elnapolták.

Vélemény az angol miniszterek nyilatkozatairól. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” az angol minisztereknek a nemzetközi döntőbírószázi liga lapjában az angol-német viszonyról megjelent nyilatkozatait örömmel üdvözlő és a következő megjegyzéseket fűzi hozzá: Hacsak nagyon nem csodálunk, igazi őszinte óhajjal igyekeznek mielőbb alkalmasat találni, amelyben külügyi hivatalunk nemcsak szavakkal, hanem tettel is meg tudja mutatni, hogy ezek a nyilatkozatok éppugy, mint Grey november 27-iki beszéde, nem keneteljes frázisok, hanem megfelelnek a kormány tényleges felfogásának és szándékainak. A lap emlékeztet Grey azon szavaira, hogy Anglia böles politikát követ, ha — különösen Afrikában — lehetőleg kevésbé terjeszkedik és ha Németország más államokkal Afrikát illetőleg barátságos meggyezést létesít, Anglia nem fog utjában állani. Ezekről a szavaktól kapcsolatban a lap emlékeztet arra, hogy fölfogása szerint ezek a szavak fontosabbak, mint szeretetre méltó közszólok.

Szabadonbocsátották a krétai képviselőket. A védőhatalmak képviselői a krétai képviselőket, akiket egy cikrikálón visszatartottak, intő szavak kíséretében szabadon bocsátották.

Roosevelt Taft ellen. Newyorkból jelentik: A „Newyork Times” azt írja, hogy *Taft* megkérte Rooseveltet, hogy vele szemben álljon el az elnök-jelöltségtől. Roosevelt azonban, aki eleinte hallani sem akart a jelöltetéséről, most már pályázik az

elnökségre és visszautasította *Taft* kérését. *Taft* erre kijelentette, hogy fölveszi a harcot, amelyben csakis a halál akadályozhatja meg.

A béke reménye.

— **Viharos ülés a török kamarában.** — **Gyöz a török kormány.** — **Szaid pasa hirdeti a békét.** — **A nagykövetek békeakciója.** — **A tripoliszi karácsony.** —

Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 4.

Tegnap késő éjszaka riasztó hír járta be a világot. Egy Szófiából Berlinbe érkezett távirat szerint Konstantinápolyban forradalom tört ki, *Mahmud Sefket* hadügyminisztert megölték s a drinápolyi hadtest vonul a lázongó Konstantinápoly felé. Mára kiderült, hogy a hír valótlan és nem egyéb, mint a bolgár kormány egyik misztifikációja, amely arra irányul, hogy Törökországnak még különleges nehézségeket is okozzon. De ha ez a hír ilyen rémes formában nem is felel meg a valóságnak, annyi mégis igaz, hogy Konstantinápolyban igen zavarosak az állapotok s a török politikai helyzet teljesen lejtőre került.

A török kamarának tegnap viharos ülése volt. Az új *Szaid*-kabinet tegnap mutatkozott le s mindjárt az első ülésen botrányos jeleneteknek vált középpontjává. Végül győzött a kormány mérsékelt és békére hajló álláspontja s a török kamara elfogadta azt az indítványt, amely szerint megkezdje a harminczötödik szakasz módosítása feletti vitát.

Ez a török kormánynak nagyon valószínű végleges győzelmét jelenti s ennek tulajdonítandó az a kormánynyilatkozat is, amelyet ma *Szaid* pasa nagyvezér tett. A nagyvezér annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy rövid idő alatt létre fog jönni a török birodalom presztizsét és becsületét kielégítő béke. Természetesen itt Olaszország békés szándékaira is szükség van és éppen ennek a biztosítására indult meg ismét a békeakció, amelynek élén gróf *Szögyény-Marich* berlini osztrák-magyar nagykövet és báró *Marschall* konstantinápolyi német nagykövet állanak. Politikai körökben erősen remélik, hogy mindkét kormányt sikerülni fog megnyerni a béketárgyalások megindítására. Ez természetesen csak a török parlamenti helyzet rendezése után válik lehetségessé, mert csak ekkor jut majd a török kormány abba a helyzetbe, hogy a békéről tárgyalhasson.

Távíratunkat a mai eseményekről itt adjuk:

Szaid pasa hirdeti a békét.

Szaloniki, január 4.

Szaid basa nagyvezér az összes válikhoz körlevelet intézett, amelyben annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy rövid időn belül létre fog jönni a török birodalom presztizsét s becsületét kielégítő béke Olaszországgal. *Szaid* basa felszólítja a válikat, hogy kettőzött munkával dolgozzanak a normális állapotok visszaállításán és különösen arra ügyeljenek, hogy a keresztény lakosságot igazságos és a muzulmánokkal egyenlő elbánásban részesítsék.

A békeközvetítés.

Berlin, január 4.

Gróf *Szögyény-Marich* László nagykövet tegnap meglátogatta a birodalmi kancellárt. Ezt a látogatást Ausztria-Magyarország és Németország ama fáradozásával hozzák kapcsolatba, hogy a béketárgyalások megindítását lehetővé tegyék. Mint hogy Konstantinápolyban

a német nagykövet van az olasz érdekek képviselőjével megbizva és ezekben az ügyekben csaknem naponta kénytelen a portán közbenjárni, a béke érdekében gróf *Pallavicini* osztrák-magyar nagykövet fog Konstantinápolyban működni, míg Rómában az ottani német nagykövet fogja a békeközvetítést elvállalni.

Olaszország békefelételei.

Róma, január 4.

Olasz hivatalos részről nem titkolják, hogy kívánják a békét és nagy készséget mutatnak a békés megoldásra. Csupán azt az egy feltételt kötik ki, hogy Törökország vélelemmondjon Tripoliszról, ennek ellenében minden más kérdésben, főleg az államadosságok átvállalásában a legnagyobb engedékenységre hajlandó.

Még ebben a hónapban béke lesz!

Páris, január 4.

Rómából ismét olyan jelentések érkeznek, hogy a békés megoldás még ebben a hónapban lehetővé válik. A porta sokkal barátságosabb felfogást tanúsít, mint azelőtt és ezt tudván, a francia diplomácia most újult erővel fáradozik azon, hogy a háboru még tavasz előtt befejeződjék. Bár a francia békekötörkvetéseket Ausztria-Magyarország, Németország és Oroszország is hathatósan támogatja, azokat nem sikerült eredményre juttatni, mert a két ellenfél álláspontja a múlt hónapokban mereven tartózkodó maradt.

Törökország kétszázmillió kölesőne.

Konstantinápoly, január 4.

A török kormány e hó folyamán 200 millió kölesőnt akar felvenni Párisból. A kölesőn ügyében a tárgyalások *Said* basa és a párisi *Rothschild*-ház között megindultak.

Törökország gazdasági helyzete.

Páris, január 4.

A Párisban megjelent *Correspondence d'Orient* legutóbbi számában hosszabb cikket közöl *Goblet* tollából Törökország jelenlegi gazdasági helyzetéről. A cikk a háboru hatásával foglalkozik a török gazdaságra. A háboru proklamálása az első időkben valóságos pánikot keltett s kisebb betevőknel, akik a bankok klientélájának nagyobb részét teszik. A *Banque Imperiale Ottomane* bevonásával azonban a kormány energikus akcióhoz látott, hogy a pénzügyeket ismét normális mederbe szorítsa vissza és október vége felé sikerült is már annyit elérnie, hogy az egész vonalon ismét javulás állott be. Azért természetesen a helyzet most sem egészen rendes és a kereskedelem például sokat szenved az olasz árucikkek bojkottjától. Az olasz cikkek egyébként is 50 százalékkal emelt vámot fizetnek, amellet a háborus viszony nagyon megnehezíti a tengeren át való kereskedelmi relációk fentartását. A török kereskedelem még három hónapja volt már annyira, hogy néhány hetes krízist könnyebben kiállhatott. De ha a háboru hosszú hónapokon keresztül bontja meg, akkor ez súlyos válságokat hozna rá és amit nyertek azon, hogy az ellenségeskedést csak bizonyos területre korlátozták, annyit vesztenének a háborus akció hosszadalmasságával. Ami a háboru pénzügyi szempontból illeti, a törökök közvetlen a háboruból kifolyólag alig viselnek költségeket, rendes hadsereg alig van az afrikai területen és a bensülötteknek elég, ha fegyverhez és lőszerhez jutnak. Ami költség e réven felmerült, azt is fedezik a nemzeti gyűjtések. Tripolisz elvesztése sem jelentene egyébként Törökországra pénzügyi hátrányt. Tripolisz zengény ország, legnagyobb része sivatag és Egyiptom, amely pedig csak névlegesen tartozik a szultán fenhatósága alá, többé került az ottomán birodalomnak, mint Tripolisz, mert ott az adó bizonyos százalékát vállalta magára. Akárhogy is végződik tehát a háboru, ez nem érintheti Törökország anyagi erejét, sem pedig hiteltét.

A török kamara megnyitása.

Konstantinápoly, január 4.

A kamara az új kabinet tagjainak jelenléteben tegnap délután 4 órakor ült össze. A képviselők igen nagy számmal jelentek meg.

A nagyvezér nyilatkozatot olvas fel, amelyben mindenekelőtt rámutat azokra a körülményekre, amelyek az előző kabinet lemondásához vezettek. Kijelenti, hogy a kabinet komolyan és nyomatékosan ragaszkodik az alkotmány 35. §-ának módosításához, amit az előző kabinet is követelt. Az összes alkotmányos országokban a kamara felosztása a legfőbb joga az államfőnek. Sajátságos volna, ha a szultánnak, annyi millió ember uralkodójának kevesebb alkotmányos joga volna, mint a képviselőknek.

E szavaknál az ellenzék részéről lármás közbeszólások hangzanak el. A nagyvezér, akit ez a megzavarás nagyon irritál, követeli a házszabályok alkalmazását Lutfi Fikri képviselő ellen, de nem lap többséget.

Nyilatkozata további folyamán a nagyvezér újból rámutat a 35. §. módosításának szükségességére és sürgetésére, hogy véget lehessen vetni a tarthatatlan helyzetnek és meg lehessen adni a szultánnak az öt megillető jogokat.

Szabri hozza a kabinet eljárását a kamara elleni összeesküvésnek jelenti ki.

Egy másik ellenzéki szónok kijelenti, hogy a kormány államosínyt tervez, a törvényes forrásokban tartásával.

A nagyvezér ismételtén felszólalt a vita során. Kijelentette, hogy nem akart nagyvezér lenni, de végre is engednie kellett az ismételt nyilvánított óhajnak. Felszólítja a kamara tagjait, hogy tartózkodjanak a személyeskedő vádaktól, melyek a kamarát diszkreditálják. Biztosítja a házat, hogy a kormánynak egyáltalán nem az a célja, hogy a kamarát feloszlassa és újra ismétli, hogy a kormány multhatatlanul szükségesnek tartja az alkotmányváltoztatásokat és ragaszkodik hozzájuk, mert tőlük függ a haza boldogulása.

Seyid, az ifju-törökök vezére indítványt terjeszt elő, mely a kamarát felszólítja, hogy névszerűen szavazással határozza el, hogy az alkotmány 35. szakaszának módosítását azonnal tárgyalásba veszi.

Az ellenzék azt javasolja, hogy kérdeztessék meg a szenátus, vajjon konfliktus egyáltalában van-e.

Az ifju-török szónokok az ellenzék eme javaslatával szembeállanak, amennyiben rámutatnak arra, hogy ez az eljárás megint egy obstrukciós eszköz, holott az országnak gyors döntésre van szüksége.

Élénk vita fejlődik ki a javaslatok prioritásáról. A nagyvezér az ifju-törökök javaslata mellett foglal állást. Nagy zűrzavar és leirhatatlan lármá, valamint az ellenzék tiltakozó kiáltásai közben az elnök el akarja rendelni a szavazást Seyid javaslatáról.

Lutfi Fikri képviselő követeli, hogy a javaslatok sorrendjéről szavazzon a ház. Közben az ifju-törökök megkezdik a szavazást Seyid javaslata fölött.

Az ellenzék a házszabálysértés elleni lármás tüntetés közben elhagyja a termet. Ferid (független) és Thalaat volt miniszter között izgatott incidens keletkezett. Thalaat hazugnak mondja Feridot. Ferid hitvány, gyáva árulónak Thalaatot és rá akar rohanni. Barátai csak nagynehezen tudják visszatartani. Egy druz képviselő ezzel a kiáltással izgatja a képviselőket: Az ifju-törökök meg akarják rontani az országot!

Seyid javaslatát végül 103 szavazattal 2 ellen elfogadják, az ellenzék javaslatát 100 szavazattal 90 ellen elvetik.

Az alkotmány 35. szakaszának megváltoztatására vonatkozó vita megkezdését a mai ülésre tűzték ki.

Izgatott hangulatban késő este végződött az ülés. Az ellenzéki pártok elhatározták, hogy folytatják az obstrukciót s nem jelennek meg a mai ülésen, csak őrszemeket küldenek a képviselőházba, mint eddig, hogy ne legyen együtt az alkotmány-

módosításhoz szükséges kétharmad többség és küldöttséget is fognak meneszteni a szultánhoz azzal a kéréssel, hogy akadályozza meg az alkotmánycsinyt a mostani kormány fölmentésével.

Konstantinápoly külső képe.

Konstantinápoly, január 4.

A város teljesen nyugodt, bár az utcákon meg erősített katonai őrzések czirkálnak a kamara felosztásának hírére. Zavargásoktól nem is tartanak.

Karácsony Tripolisban.

Tripolisz, december 25.

Ma van Karácsony első napja. Az utcákon ünnepélyes csend honol, mert a keresztény olaszok megérkezése óta a város — amelyben máskor a zsidók és mohamedánok alkották a túlnyomó többséget — most egészen keresztény jellegű lett és így a Megváltó születésének nagy ünnepén áhitatos csend borul az utcákra. Katonacsapatok nem menetelnek, a lovasok sem vágatnak az alig két méternyi széles utcákon és elmúlt a talyigások dühös kiáltása, amikor egymással a szűk utcákban találkoznak és ki nem térhetnek.

A katonák a kaszárnyákban, sátraikban, táborhelyeiken vannak, ahol mindenütt vidám, zajos élet folyik. A sivatagban sok pálmafát vágta ki és azokból a kaszárnya udvarán karácsonyfákat állítottak fel. És a Jézuska sok ajándékot hozott a katonáknak. Hazájukból már néhány nap előtt egy egész hajórakomány ajándék érkezett számukra és ezeket ma osztották szét a katonák közt. Sok pénz is érkezett, ami Olaszországban önkéntes adományokból folyt be. Sok szegény katona részesült ma olyan gazdag ajándékokban afrikai földön, aminőkben otthon talán sohase volt része.

Nem osoda tehát, ha ma a katonák jókedvűek, elfelejtik az átélt szenvedéseket és nem gondolnak a még rájuk váró nagy fáradalmakra. Mert bizonyos, hogy még nagy erőfeszítésbe kerül, amíg az országot meghódítják, amelynek elfoglalását olyan könnyűnek gondolták. Jól értesült körökben ugyanis már beismerik, hogy az olasz kormányt a Banca di Roma és az ide küldött ügynökök a tényeknek meg nem felelő tudósításaikkal tévútra vezették. Ha a kormányt a valóságnak megfelelő körülményekről helyesen informálták volna, nem kezdte volna meg a hadjáratot olyan elégtelen eszközökkel és az olaszok már sokkal messzebb tartának.

Ugy hírlik, hogy Rómában emiatt már komoly összetűzések is voltak és a kormány egy cseppet sem érzi magát jól arra a gondolatra, hogy néhány hét múlva összeül a parlament és sok kényelmetlen kérdésre kell majd felelnie. Ezért terveznek az olaszok most gyors előnyomulást, mert a kormány tényekkel akar előállni. Az első ilyen kísérlet a Bir Tobras-oázis felé való menetelés volt, ahol az olaszok néhány nap előtt nagyon heves harmincz óras csatát vívtak meg. Miután azonban éjjel borzasztó vihar támadt, amely a sivatag homokját felkavarta és az egész napon át is tovább tartott, lemondtak a terrortól és az ünnepek után való napokra halasztották. Ha az időjárás megengedi, Azizia felé fognak előnyomulni, mert onnan a törökök és arabok nagyobbserű csoportosulásáról érkezett jelentés. Az időjárás eddig rendkívül kedvezett az olaszoknak, mert amíg máskor ebben az időszakban Tripolisban hideg és esős időjárás szokott lenni, az idén máris meleg uralkodik és csak az éjszakák hidegek.

Török győzelem Kyrenaikában.

Konstantinápoly, január 4.

Dernából e hó 2-iki kelettel jelentik: Tegnap 4200 emberrel és kilencz ágyúval Ate-lisnél, Sieli Hasietól négy kilométernyire megtámadtuk az olaszokat. Hosszu véres harc után, mely éjjel tíz óráig tartott, az ellenség balszárnya nagy rendtelenségben visszavonult. Mi helvenhét halottat és huszonkilenc sebesültet. Az olaszok háromszáz halottat és sebesültet hagytak a csatatéren, ezek közt egy százados halott, két más tisztt megsebesült, három tisztt fogoly. Delbuono olasz tábornok hír szerint könnyen megsebesült.

Hivatalos olasz jelentések.

Tripolisz, január 4.

Tripoliszból, Ainzarából, Tadjurából és Homsból újabb eseményeket nem jelentenek Ainzarából déli irányba küldött lovasőrzáratok nyomát sem látták az ellenségnek. A múlt éjjel mintegy 40 rabló fosztogatta Gargarest.

Benghasi, január 4.

A török táborból állandóan szöknék a katonák, bár a benszülött törzsek főparancsnoka új erősítések mielőbbi érkezését jelezte.

Visszahívott olasz tábornok.

Róma, január 4.

Pecori Giraldi tábornok, az ainzarai hadosztály eddigi parancsnokát, a hadügyminisztérium intézkedésére visszahívták állásáról, mert azzal vádolják, hogy nem láttatta el elegendő lövészrel csapatait. Ennek tulajdonítják a vezetése alatt álló csapatoknak (Bir Tobrasznál szenvedett vereségét).

Kiutasított olasz újságíró.

Róma, január 4.

A tripoliszi helyőrségi parancsnok kiutasította az „Avanti” című római szocialista lap harczterít tudósítóját, Vaina Michaelét, mert lapjának tudósításokat adott az olasz katonák kegyetlenkedéseiről.

Két malomkö között

vagy

a pesti ember sorsa.

Mi, jámbor polgárok azt hittük, hogy a taxaméter behozatalával megszűnik a bérkocsimizéria, a múlt kódébe vész a goromba kocsis és öreg urak adomatarába kerülnek a történetek, amely egy-egy ut honorálását tárgyalják. Hitünkben azonban megcsalódtunk, mert a kocsisok tovább gorombáskodtak, a taxaméter dacára csaltak és husvétot játszottak a szegény földi hálandóval. Érdeklődésünkre azt a magyarázatot kaptuk, hogy a kocsis kénytelen tovább zsarolni, mert a kocsitulajdonosok egyenesen rászorítják őket erre a manipulációra. A szegény kocsisok most annyira elkeseredtek, hogy gyüleseznek és sztrájkot emlegetnek, ha nem javul a sorsuk. Gazdáik ellenben tudni sem akarnak nagyobb napidíjról, mert a kocsis őket megkárosítja és ilyen módon elegendő keresethez jut az ő rovásukra.

A konfliktus súlyos és a verést mi kapjuk, a közönség. Éppen ezért jó volna, ha a kérdést hamarosan megoldanák még pedig ilyen módon.

A kocsis hajt, a tulajdonos pedig ló helyett huzza a kocsit. Ilyen módon a tulajdonos pontosan tudja, mennyi volt a fuvar és a kocsis nem csálhat.

A kocsis hajt, a tulajdonos pedig szaladjon a kocsi után és ellenőrizze emberét. Ha tetszik, a tulajdonosra is lehet taxaméter alkalmazni, este azután a két gépet össze lehet hasonlítani ellenőrzés céljából.

A kocsis hajt, a tulajdonos pedig hátul a kocsi kapaszkodik, mint az utca gyermeke. Innen is kontrollálhatja alkalmazottját.

A kocsis hajt, a tulajdonos egy második kocsiban követi. A kocsisnak este pontosan annyit kell beszoigálatnia, mint amennyit a tulajdonos elkocsikázott. Ha az összegek nem egyeznek, valamelyik kocsis csalt.

A tulajdonos tartsa otthon a kocsiját, akkor is egészen bizonyos, hogy nem csálja meg a kocsisa.

Szóval, a tulajdonos csináljon valamit, és csináljon akármit, hogy emberét ellenőrizze, de hagyjon nekünk, közönségnek, békét. Éppen elég volt a bérkocsi-mizériából. Most már azért is mi szenvedünk, hogy kocsis és gazda nem érti meg egymást? Különbben ebbe is beleszoktunk már, mi szegény pestiek, hiszen egyebet se teszünk, mint két malomkö közt vakartatjuk magunkat. De rendesen úgy, hogy a bőrünk is lesétál egy kicsit.

Raj.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Január elsejével negyvenhetedik évfolyamába lépett az *Egyetértés* s csaknem egy félszázados multtal jellemik meg olvasója előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicsőségesebb, ragyogó alakja: *Kossuth Lajos* az írott szó legesodálatosabb hatalmával népünkhöz s hasábjairól érintkeznek népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: *Kossuth Ferencz*, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szünő elvűséggel volt szószólója az *Egyetértés* mindannak, ami a magyar nemzeti államtörvényeket, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja. Politikuskok elmerültek, meg felbukkantak közéletünk viharos harczaiban, pártok keretei kitágultak, számarányuk majd megnövekedett, majd lemorzsolódott, de a legkülönbözőbb forgatagokban is mindig megmaradt az *Egyetértés* a magyar függetlenségi politika erős várának.

És ma is az. Nehéz meghatottság nélkül visszatekinteni, csaknem egy félszáz esztendő küzdelmeire, viharaira, jó meg rossz napjaira. Vajjon szárnyalt-e előre ezalatt a függetlenségi politika? Valami nagy ezalajssággal bizony nem bátorodott fel. Néha nekilendült, de legtöbbször guóbaesztott, voltak eszomoru és voltak gyönyörű napjai attól az időtől kezdve, mikor csak hét követ képviselte a nemzetgyűlésen, addig az időig, mikor a nemzetgyűlés hatalma, diadalmas majoritását alkotta.

A küzdelmekből érdemeket nem vándikál magának az *Egyetértés*. Azt azonban nyugodt önértékeléssel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

És az *Egyetértés* ugy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében, hi marad ezután is eddigi nagy multjához, mely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz hiven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az *Egyetértés* ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással fog küzdeni.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett magyar lapot adjuk, amely egy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani. Minden rovatunk változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra,

hogy olvasóink legkényesebb igényeit is kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor.	— fill.
Félévre	14 „	— „
Negyedévre	7 „	— „
Egy hónapra	2 „	40 „

Tűz a Károlyi-palotában.

— Elhamvadt műkincsek. —

Nyolczszázezer korona a kár.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 4.

Ma délután négy órakor megszólalt a tűzoltó őrszoba telefoncsengője. Az ügyeletes őrszobánok a kagylóhoz sietett és nagy megdöbbenéssel hallotta:

— Kigyuladt az Esterházy-utczában a gróf Károlyi-palota. Rögtön jöjjenek!

A jelentő már ekkor le is csapta a kagylót, többet nem mondott. Rögtön jelentették az értesítést dr. Breuer Szilárd tűzoltótisztnek, aki azonnal kivezényelte a nyolczadik kerületi tűzörséget és maga a központ legényiségével nagy készültséggel vonult ki az Esterházy-utca 21-ik számú ház elé.

Amikor megérkeztek a ház elé, éppen abban a pillanatban zúzták be kívülről a cselédek a földszint három ablakát, ahonnan nagy erővel dőlt ki a füst.

A tűzoltók rögtön hozzáláttak a mentési munkáikhoz. Egy csövet az ablakon vezettek be, a másikkal az udvarról hatoltak be, az előszobán és az egyik fogadószobán keresztül. Betörték az ajtókat és a két vizugár csakhamar eloltotta a tüzet. Bauer tűzoltótiszt azonnal utánaéret, hogy teljesen lokalizálják a pusztító elemet és örömmel látta, hogy a tűz csak azt az egyetlen szobát tette tönkre, ahol keletkezett.

Időközben megérkezett gróf Batthyány Lajos és megköszönté a tűzoltók közbejövését. Ekkor derült ki, hogy a ház ugyan gróf Károlyi Lászlóé, de az egész földszintet és az első emeletet gróf Batthyány Lajos bírja. Az a szoba, ahol a tűz történt, a grófné szalonja. Már vagy négy hónapja be van zárva, mert a grófok külföldön utaztak és csak ma jöttek haza. Az összes értéktárgyat ebben a szobában halmozták föl és így a kár óriási.

Amint a gróf belépett a szobába ijedten kiáltott föl:

— Jaj, a *Van Dyck* kép is elpusztult!

Csak akkor értették meg az elkeseredését, amikor megtudták, hogy az értéke az elhamvadt műremeknek *nyolczszázezer* korona. Egy férfi aczképet ábrázolt és a holland mesternek csak három képe van Magyarországon. Az egyik a *Képzőművészeti Társulat* birtokában van, a másik pedig *Nemes Marcell* magángyűjteményének egyik legnagyobb ékessége.

A szolgaszemélyzet azalatt föntjárt a grófnénál és elmondották neki a szerencsétlenséget. A grófné, bár az utazás nagyon megtörte, Gyula gróffal, a fiával együtt lementek a tűz színhelyére. Amikor belépett a szobába és meglátta a pusztító elem rombolását és elaléltan dőlt hátra, alig volt ideje egy két szót szólni:

— A csipkém, a csipkém mentse meg!

A gróf rögtön fölvilágosította a tűzoltókat, hogy egy kis fekete kazettában őrizte a grófné ezreket érő, valódi velencei csipkéit. A tűzoltók egyike csakhamar előkerítette az egyszerű, fekete dobozt, amelyben senki se sejtette, hogy olyan nagy érték rejtezik.

Gyula gróf egyideig az anyját támogatta, majd ő is megnézte a pusztulást. A fiatal gróf na-

gyon finomlelkű műgyűjtő és amikor ott látta egy halomban az elporladt mesteri vásznakat, könny szökött a szemébe és pár perczig zokogott.

— Ez is elpusztult, ennek is vége! — tördelte a kezeit.

A kétségbeesésre volt is oka. A *Van Dyck* mester vásznán kívül a tűz martaléka lett egy egész hollandi kollekczió; *Van Gogen* gyönyörű tájképe, *Palanell*, *Popper* és még sok más neves, nagyhirű mester vászna. A magyar festők is eléggé képviselve voltak. *Munkácsy Mihály* több örökbecsű vászna díszítette a falakat, ezek mind megsemmisültek. *Barabásnak* is volt egy képe a szalónban, a gróf legtöbbször becsülte *Lotz*nak egy hatalmas vásznát. Ezeket a festményeket kívül még több kép is pusztult el, de ezekről nem tudott fölvilágosítást adni a gróf, mert annyira leverté a szerencsétlenség, hogy a legkisebb zaj is egész idegrendszerét megrázta.

Borzalmas volt a szoba külső képe. A butorok legnagyobb része, amelyek a falhoz közei állottak porra égetek. A tárgyak tizennegyedik Lajos-korából való antik faragással voltak díszítve és így műbecsük is igen nagy volt. A szekrényekbe is belekapott a tűz. A fél oldaluk teljesen elhamvadt és az épen maradt részükön látszott csak a gyönyörű díszítés. A székeknek a karfáján arany cirádák futottak végig, ezek lepatantak, bekormozódtak, Nippek, apró régiségek és más díszítések a padlón szerte-szörva hevernek, a szőnyegeket itt-ott kikezdte a tűz és amit még megmenthettek volna azt a tűzoltók vizugara áztatta el.

A tűzoltók éberségének és gondosságának köszönhető, hogy sok értéktárgyat sikerült megmenteni. Így rögtön, amikor az oltást megkezdték, az égi szobából kivonszoltak egy hatalmas díszszekrényt, amely valódi kínai kézimunka. A vörös alapú sárkányok mutogatják a fogukat és kínai nemzeti hősök harsognak velök. Mind-mind faberakás, itt-ott ezüst lemezekkel és arany berakással tarkítva. A velencei tükrök és a velencei csiszolt üvegeknek egy nagy részét is sikerült megmenteni és egy-két fémtárgyat helyeztek biztos helyre.

Nemsokára megérkezett a rendőri bizottság is *Tassig Antal* rendőri felügyelő vezetésével. Rögtön hozzáfogtak a vizsgálathoz. Megállapították, hogy a tüzet rövid zárlat okozta. A jobboldali kis nippasztalkán rendes körülmények között egy álló világlámpa égett. Nem világitásra használták, hanem egy dísz tárgy kiemelésére szolgált. Eddig még ki nem derített okból, valamiképen a villanylámpa és a vezeték kapcsolására szolgáló szerkezetnél rövidzárlat állott be. A kipattanó szikra bekapaszkodott a lelógó drapériákba, átesapott a függönyökre, fölzaladt a könnyű szöveteken és a csipkéken. Amikor a tűznek már nem volt tápláléka, a szomszéd részeket is megkapta a romboló elem. Pár pillanat múlva mind a négy fal égett és a tűz egymás után hamvasztotta el a drága műkincseket és a nagy ritkaságokat. Aztán a mennyezetre hatoltak föl a lángok és a két gyönyörű csillárt pusztították el.

A tüzet egyszerre többen vették észre. A szemben levő *Esterházy Mór* herceg palotája előtt több fogat állott és egy-két, kocsis tréfalkozott egymással. Az egyik egyszerre észrevette, hogy vékony füstoszlop tör elő a *Károlyi*-féle palota földszintes ablakából. Sietve rohantak oda, de már ekkor a szalón utczára néző három ablakát nyaldosták a lángok. Becsöngettek a kapun, de nem nyitották ki az ajtót, mert ekkor már benn is észrevették a tüzet és a legnagyobb fejetlenség uralkodott.

Az egyik komornik ugyanis égési szagot érzett és ijedten rohant be az előszobába. Ott ugyan nem látott semmit, de most már egész határozottan érezte a füst átható, kellemetlen szagát. Odarohant az ajtóhoz és föltépte. A lángok ekkor hirtelen kicsaptak, mert már az ajtó fája is égett. Ijedten csapta be az ajtót, föllármázta az egész házat. Rögtön értesítették a tűzoltókat, akik nagyon hamar megérkeztek.

A rendőri bizottság csakhamar konstataulta, hogy a tűz kitéréseért senki se felelős és minden valószínűség szerint igaz a kocsisok és a komornik

vallomása. Aztán a kárt állapították meg. A biztos összeget nem lehetett feltüntetni, mert nem tudják, hogy milyen értékű tárgyak lehettek ebben a szobában. De a Van Dyck-kép és a felsorolt vásznak értéke már most meghaladja a nyolczszázezer koronát, de ebben az összegben nincs beleszámítva az apró értékű tárgyak, emlékek és a butorabok. Nagy szerencse, hogy idejében észrevették a tüzet és így csak azok a tárgyak pusztultak el egészen, amelyek a falhoz közel állottak. A terem közepéig ugyanis nem érték el a lángok.

Szerencse a szerencsétlenségben még az is, hogy ma történt a tüzvész. Ha tegnap tör ki a tűz, senki sincs az épületben és esetleg a gyönyörű palota porrá hamvad. Ma jött haza a gróf és a család is. Az egész család nagyon le van sujtva, a grófnőt az izgulom az ágyba döntötte.

Fassing Antal fogalmazó rögtön kiírta a termet és a fölötté lévő szobákat és megtette a szükséges intézkedéseket, nehogy az átégett fal szakadjon. A kár egyébként biztosítás révén megtérül.

TÁVIRATOK.

A kínai forradalom.

Karbin, január 4.

A 20-ik csapatosztály lázadó századai megszállták San-Hai-Kvan állomást és ezzel elvágták a Kína és Mandzsúria közti összeköttetést. Egy japáni csapatosztályt küldtek ki a közlekedés helyreállítására.

Newyork, január 4.

A New-York Herald pekingi jelentése szerint az amerikai követ sürgönyileg csapatokat kért kormányától a Csing-Vang-Tao és Peking közötti vasúti vonal védelmére.

Francia-spanyol feszültség.

Madrid, január 4.

A „Correspondencia Militar” írja: Spanyol diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a spanyol-francia tárgyalások február havában be lesznek fejezve. A tárgyalásoknál a francia nagykövet a francia, Pietro külügyminiszter azonban a spanyol nyelvet használja. Beszélgetésük tehát nem nyújthat eddig széles alapot a vitás pontok megoldására.

Páris, január 4.

„Matin” nyilván félhivatalos közleményben megerősíti azt a föltevést, hogy a francia spanyol tárgyalások a pillanatban kritikus fázisban vannak. Spanyolország remélhetőleg be fogja látni, hogy Franciaország nem bocsátkozhatik oly tárgyalásokba, amelyeknél legjogosabb érdekei és igényei áldoztatnának fel. Madridban kétségkívül érvényesülni fog a Franciaországgal és Spanyolországgal barátságos viszonyban lévő nagyhatalom (Anglia) befolyása a megegyezés létrehozása érdekében. A lap egy, Londonból keltzett jelentésben hangsúlyozza, hogy a Madridban hármass részvétellel folyó tárgyalások francziabarát diplomáciai köröket kinosan érinti. Érthetetlennek találja, hogy Anglia nem érvényesíti mindenható befolyását, hogy a madridi kormányt ésszerűbb és igazságosabb felfogásra indítsa. Angliának be kell látnia, hogy Franciaország nem fogadhatja tétlenül Spanyolország merev magatartását.

Az oroszok Perzsiában.

Tebri, január 4.

A haditörvényszék egy Seik Szelim nevű befolyásos mullaht, továbbá Ibrahim vezért és még öt perzsát halálra ítélte, mert ők lázították a népet az oroszok elleni támadásra. Az elítélteket nagy bünye jelenlétében azonnal ki is végezték.

Páris, január 4.

A Newyork Heraldnak jelentik Teheránból: A befolyásosabb papokon kívül az oroszok a kamara tekintélyes tagjait is kivégezték, még pedig a nyilvánosság teljes bevonásával. Az örmény üléteket kifosztották és a rémuralom minden borzalmával dúl. Az európai hi-

vatalnokok az angol bank épületébe menekültek. Restben a helyzet még borzalmasabb. A város kormányzóját, a rendőrfőnököt és az előljáróság kiváló tagjait haditörvényszék elé állították, amely agyonlövölte őket.

A spanyolok harcrai Marokkóban.

Páris, január 4.

Az „Echo de Paris” jelenti Tangerből, hogy a riff-törzsek el vannak határozva, hogy a mezei munkákat ez idén teljesen elhanyagolják és az egész évet a spanyolok elleni harcra fordítják.

A bolgár bandák rémtette.

Konstantinápoly, január 4.

Monasztirból jelentik: Egy ötven fől álló bolgárbanda tegnap a környéken meggyilkolt tizenhárom embert, köztük két gyermeket és többek közt a kajmakám házáat is fenyegette. A városban nagy az izgatottság. A bandában állítólag olaszok is voltak.

Szaloniki, január 4.

Különböző községekben nagyszámu török földbirtokoshoz a bolgár forradalmi bizottság geláirásával fenyegető levelek érkeztek. Az illetőket felszólítják, hogy bizonyos összegeket tegyenek le. Egyrészüket óva intik, hogy a bolgár lakosságot ne sanyargassák.

Szaloniki, január 4.

A szófiai bolgár forradalmi bizottság állítólag titkos ügynököket küldött Macedóniába, hogy a népet általános zendülésre látsa. A macedóniai községekben modern fegyvereket osztogatnak szét és kioktatják a lakosságot annak használatára. A forradalmi bizottság a macedon falvakban bizalmi férfiakat szervez a forradalom előkészítésére.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	Newyork	jan. 4.	jan. 3.	jan. 2.
Buza	helyben	100 $\frac{1}{4}$	98 $\frac{3}{8}$	99
	májusra	105 $\frac{1}{8}$	103 $\frac{1}{4}$	103 $\frac{7}{8}$
	juliusra	101 $\frac{3}{8}$	99 $\frac{3}{4}$	99 $\frac{1}{4}$
Chicago				
Buza	májusra	101	99 $\frac{1}{4}$	99 $\frac{3}{4}$
Tengeri	juniusra	60 $\frac{3}{8}$	59 $\frac{7}{8}$	59 $\frac{1}{8}$

Newyork, január 4. Gyapot Newyorkban helyben 9.35 (9.35), gyapot januárra 9.03 (9.—), gyapot márciusra 9.19 (9.14), gyapot Neworleansban helyben 9.36 (9.36), petroleum Stand white Newyorkban 7.35 (7.35), Petroleum Stand white Philadelphában 7.35 (7.35), Petroleum Refined in Cases 8.85 (8.85), Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.35 (1.35), Zsir Westerm steam 9.50 (9.50), Zsir Rohe és Brothers 9.70 (9.70).

Chicago, január 4. Zsir januárra 9.15 (9.15), zsír májusra 9.45 (9.40), szalonna chort clear 8.42 (8.30), sertésus januárra 19.62 (14.47).

EGYHÁZAK.

(Új református egyházkerületi főjegyző.)

Debreczenből táviratozzák: A tiszántúli református egyházkerület főjegyzői állására ma bontották fel Baltazár Dezső püspök és gróf Dégenfeld József főgondnok elnöklése mellett beérkezett 785 szavazatot. Kiss Ferenc esperes 490, Futó Zoltán egyházkerületi aljegyző pedig 281 szavazatot kapott. Így tehát az új főjegyző Kiss Ferenc lett. Egyházkerületi tanácsbíróvá egyhangulag János Zoltán lelkész választották meg.

(A központi papnevelő új kormányzója.)

Dr. Rott Nándor esztergomi prelátnak-kanonok, akit tudvalevően a hercegprímás a budapesti központi szeminárium élére rektorra nevezett ki, ma foglalta el új állomását. A rektor az intézet előjárásága nevében ugornyai Robitzek Ferenc dr. tb. kanonok, intézeti alkormányzó üdvözölte, mire a rektor az egybegyűlt teológusokhoz allokucziót intézett. Ezután szíves szavakat váltott a szeminárium előjárásával és bemutatatta magának az intézet növendékeinek tisztikarát. Itt említjük meg, hogy a volt rektor, dr. Walter Gyula cz. püspök, prelátnak-kanonok véglegesen Esztergomban telepedett le, hogy történelmi tanulmányainak éljen.

UJDONSÁGOK.

Nincs hely!

— Néhány szó a Madách-relikviákról. —

* * *

Nagy és széles ország ez a mi szép Magyarországnak. Sok mindenféle fér el benne; sok mindenféle van helye itten. Hogy nincs minden a maga helyén, az a mi különleges bajunk. És régi bajunk, hogy sok olyan dologra mondják ki ezt a szót: „Nincs hely”, aminek okvetlenül helyet kellene adni.

Nem akarunk emlékeztetni arra, hogy valamikor egy elmeháborodottra kimondták, hogy a tébolydában nincs hely a számára s harmadnap megölte az illető a családját, amikor is mindjárt csinálták neki helyet ott. Arra sem akarunk emlékeztetni, hogy számtalan beteg jár kórházról-kórházra könyörgővén fölvetéért, de azt mondják: „Nincs hely.”

Nem ezekről a szerencsétlenekekről szólnunk most, noha ez is közéletünknek szügyene. Olyasvalamiről essék szó itt, ami szintén nagy szügyenünkre válik. A Madách-relikviák számára ugyanis nincs hely a mi nemzeti muzeumunkban, vagy máshol, ahol a nemzeti kegyelet őrizné azokat.

Már régen felajánlották a Madách-familia tagjai a muzeumnak a relikviákat, amelyek az alsó-szegovai kastélyban vannak. De esodálatos módon bántó hidegséggel fogadták az ajánlatot. A familia elszegényedett; az ősi birtokot el fogják adni s ki tudja, az árából marad-e valami Madách véreinek? Azonban itt nem arról van szó, hogy az állam pénzért vásárolja meg a relikviákat, jöllehet ez is a nemzeti kegyelethez tartoznék. Ha jól vagyok informálva a család tagjai ingyen is átengednék a relikviákat a muzeumnak, csak azért, hogy kötvavetyére ne kerüljenek. De az, aki engem informált, hangsúlyozta (és pedig aláhuzva), hogy az egyik illetékes faktor így szólt:

— Hja, kérem, ha mindenkinek a relikviát el akarnók helyezni a muzeumban, akkor még három muzeumi épületet kellene építenünk.

Ez volt a válasz. A felelősséget ezért arra hártom, aki engem informált. Mert enél szügyenletesebb cinizmus valóban ritkítja a párját.

De faktum, hogy eddigéig igenis az alsó szegovai kastélyban vannak a Madách-relikviák; az iróasztal, amelyen „Az ember tragédiáját” írta, a tollai, a kalamárisai, a szemüvegei, a jegyzetei, a könyvei, amelyeknek margóira jegyzeteit írta. És az is faktum, hogy eddig illetékes oldalról egyetlen lépést sem tettek, hogy a relikviákat kegyelet megőrzés végett megszerezze.

Csak oly szügyenletes dolog ez, mint az a körülmény, hogy Madáchnak sírja ott áll Alsó-Szegován az ut szélén, elhagyottan, elhanyagoltan áll és senkisé meg gondoza. Valóban, semmivel sem különbözik ez a sír ama száz, meg százezer névtelen sírjától, aki élt, dolgozott, szenvedett és meghalt anélkül, hogy említésre méltó emléket hagyott volna hátra.

Most azonban, ha nem csalódom, a tizenkettedik órában vagyunk. Igen rövid idő kérdése, hogy a Madách-birtok teljes egészében, minden tartozékával együtt idegen kézre, vagy kötvavetyére kerül. Vajjon most nem mozdul-e meg a nemzeti kegyelet, hogy legalább a relikviákat megmentse?

Annyi kiváltságunk van talán, hogy olyan illusztris szellemnek, mint Madáchnak hátrahagyott emléktárgyait sem tartjuk eléggé érdemeseknek a megőrzésre? Ugy bővelünk hatalmas világszellemekben, hogy egy kis helyet ne szoríthatnánk neki a nemzeti muzeumban, vagy esetleg a Petőfi-házban? Nem akarom, talán nem is tudnám felsorolni, kik a mérvadó tényezők, akiknek kötelességük volna a Madách-relikviák iránt érdeklődni. Csak azt jegyzem meg, hogy ha ezt a kötelességet elmulasztják, ez nemcsak az ő szügyenök, hanem az egész magyarságnak szügyene is volna. (t.)

NAPIREND. Naptár. Péntek, január 5. Római kath.: Toleszfor vt. — Prot.: Árpád. — Görög-ország: december 23. Kréai 10 v. — Zsidó: Tebeth 15. — A nap két reggel 7 óra 49 perc, nyugszik este 4 óra 20 perc. — A hold két délután 5 óra 17 perc, nyugszik reggel 9 óra 2 perc.

A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4-kor. Molnár Viktor és Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor. Némethy Károly adminisztratív belügyi államtitkár fogad délután 12—2-ig.

A főváros pénzügyi bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Művészi géphímzések kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Japán-kiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Lakásberendezési és iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. Belépődíj 30 fillér. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1 óráig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok jubiláris tálata. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon téli kiállítása. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 2 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2 óráig.

— **A király.** Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt meghallgatta Paar és Bolfras főhadsegédek jelentéseit, majd Mavroyeni béget, az új török nagykövetet fogadta kihallgatásor. Később báró Skerlecz miniszteri tanácsos tett jelentést. Tegnap az uralkodó déli időben félórás sétát tett a kastély folyosóján.

— **Királyi kitüntetések.** A király lovag watteroyli Brunner Károly Emil udvari és miniszteri tanácsosnak a cs. és kir. Ház és a külügyek minisztériumában a Ferenc József-rend középkeresztjét a csillaggal, és báró Nadherny Ferenc házi udvari és állami levéltári osztálytanácsosnak az udvari tanácsosi czimet és jelleget, Novák Bertalan műszaki főtanácsosi czimmal felruházott államvasuti főfelügyelőnek a III-ad osztályú vaskoronarendet adományozta.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc megújult üzleti bajában még erősen szenved és a nap egy részét kénytelen ágyban tölteni. A baj lefolyása azonban a szokottnál rövidebbnek ígérkezik.

— **Betegségek a bolgár királyi családban.** Szófia-i jelentés szerint Ferdinánd király néhány nap óta influenzában szenved, amely azonban igen könnyű formában lépett fel és a királyt nem akadályozza teendői végzésében. Boris herceg is két nap óta influenzában szenved, nála azonban a betegség meglehetősen erős alakban lépett fel.

— **A Bebel vejének tragikus halála.** Zürichi jelentés szerint a tragikus véget ért Bebelnek, a német szociáldemokrata-párt vezérének veje, dr. Simon gyakorlóorvos. Egy betegét operálta s közben vérmérgezést kapott. Segíteni nem lehetett rajta, ma iszonyu kínok közt halt meg.

— **Strindberg állapota.** Stockholmi jelentés szerint Strindberg Ágost állapota tegnapra ismét rosszabbra fordult. Ilyen körülmények között kétségessé vált, hogy megéri-e a 22-ikét, amikor születésnapja lesz s amikor a svéd nép nagy ünnepére készül. Ezen a napon 25.000 korona nemzeti ajándékot is át akarnak nyújtani Strindbergnek. Továbbá a legtöbb stockholmi és vidéki színházban ezen az estén Strindberg-darabot adnak elő, amely előadások jövedelmét a beteg költőnek akarják felajánlani.

— **Egy kémkisasszony emlékiratai.** Kölni jelentés szerint most töltötte ki büntetését Thyrión Kisasszony, aki németországi megerősített városokban mint francia nyelv-mesternő szerepelt, magasrangú tisztekkel összeállt, hogy kémkedjen a francia vezérkar számára. Egy tiszt árulta el s így jutott felségbe. A kiszabadult kém megírta emlékiratait s napilapnak akarja azokat közlés végett eladni, de a vásárból alig lesz valami, mert Thyrión kisasszony négyszer annyit kér a memoárókéért, mint amennyit Tosseliné kapott a Matintól.

— **A miniszterelnök állapota.** Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma, egy nappal az operáció után, teljesen jól érzi magát. Reggel könnyen föl tudott kelni az ágyból s a nappalt bekötött szemmel karosszékben ülve tölti. A seb gyógyulása már igen intenzíven megkezdődött s aligha kell tíz-tizenkét napnál több, hogy teljesen behegedjen s ezzel a miniszterelnök megoperált jobb szemé újra tökéletesen ép legyen. Állapotáról ma reggel a következő orvosi jelentést adták ki:

„A miniszterelnök az éjjelt elég nyugodtan töltötte. Reggeli kótváltáskor a seb záródott. A szem fájdalommentes és izgalommentes. A közérzés teljesen jó. A hőmérséklet normális. Aláírva: Grósz Emil, dr. Lummitzer József.“

Gróf Héderváry látogatókat még nem fogadhat. Legszűkebb környezete van mellette, leginkább felesége és ma dr. Bárczy Istvánnal is beszélt. A gyógyulás különben teljesen normális és jóindulatu. Ma délelőtt új kötést alkalmaztak a jobb szemre. Az érdeklődés a miniszterelnök állapota iránt szakadatlan és általános. A király tegnap, amikor tudomására jutott, hogy a miniszterelnököt megoperálták, telefonon kétszer érdeklődött a miniszterelnök állapota iránt és báró Skerlecz Ivánt, a kabinetirodához beosztott miniszteri tanácsost megbizta, hogy mindennap kétszer érdeklődjék a felség nevében a miniszterelnök hogylétéről. Ma délután ő felsége külön táviratot intézett a miniszterelnökhöz. E távirat szövege a következő:

„Nagyméltóságú gróf Khuen-Héderváry Károly urnak, Budapest. Benső örömmel értesülvén a műtét szerencsés lefolyásáról és a gyógyulás örvendetes előhaladásáról, ezennel őszinte szerencsekívánataimat fejezem ki ama hő óhaj kíséretében, hogy egészségi állapota mielőbb teljesen helyreálljon. Ferencz József.“

A király személye körüli minisztériumból Veres Gyéza államtitkár érdeklődött telefonon s az egész minisztérium nevében legbensőbb szerencsekívánatainak adott kifejezést. Ugyancsak telefonon kérdezősködött Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök s melegen szerencsét kívánt az operációhoz és a gyógyuláshoz. Személyesen jártak fönn a miniszterelnökségen Hazai Samu honvédelmi miniszter, Günther Antal, a királyi Kuria elnöke, Schreiber Viktor tábornok, hadtestparancsnok, Balázs György altábornok, gróf Szápáry József, József főherceg udvarmestere, gróf Wickenburg István főmei kormányzó, számosan a budapesti konzuli kar tagjai közül, több főrend, igen sok országgyűlési képviselő és főispán. Táviratban gratulált herceg Pálffy Miklós magyarországi udvarnag, Goluchovszky Agenor volt külügyminiszter, Szögyény-Marich László gróf berlini osztrák és magyar nagykövet, Návay Lajos, a képviselőház elnöke, gróf Teleki József s még számosan. A belügyminisztériumban kitett íven is rendkívül sokan gratuláltak.

Gróf Paar és báró Bolfras, a király főhadsegédei ma a következő táviratot intézték a miniszterelnök nevéhez:

„Khuen-Héderváry Károlyné grófnő övezellenelzójának Budapest. A legőszintébb örömmel hallottuk, hogy a férjeura övezellenelzóján végrehajtott halygműtét a legsikeresebben folyt le s kérjük övezellenelzóját és a kegyelmes urat, fogadják ez alkalomból legszívélyesebb szerencsekívánatainkat, amelyekhez hozzáfűzzük azt a bizodalmas reménységünket, vajha övezellenelzójának évek hosszú során át a legteljesebb egészség jutna osztályrészül.“

Gróf Paar, lovassági tábornok. Báró Bolfras, gyalogsági tábornok.

Ma délután megjelent a miniszterelnökségi palotában gróf Brockdorff-Rantzau budapesti német főkonzul és Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár megbizásából és a kancellár nevében legbensőbb szerencsekívánatait fejezte ki az operáció sikeres lefolyásához, amely örvendetes eseményről a kancellár a legőszintébb rökönérzéssel értesült. — A miniszterelnökhöz sikeres operáció alkalmából folytonosan rendkívül sok üdvözlő távirat érkezik. A gratulánsok sorában vannak: gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok, Hochenburger lovag osztrák igazságügyi miniszter, báró Schönaich volt hadügyminiszter, Bilinski lovag

volt osztrák pénzügyminiszter s a magyar politikai és közélet számos jelese.

— **Orosdi Fülöp.** A hivatalos lap holnaputáni száma azt a botrányt fogja közölni, hogy báró Orosdi Fülöp országgyűlési képviselőt és törvényes fiu utódait a király a magyar főrendiház örökös jogu tagjainak nevezte ki. Mikor a magyar országgyűlés 1885-ben a főrendiház szervezetének módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, s mikor annak 2. szakaszába bevette azt az intézkedést, hogy örökös jogon tagjai a főrendiháznak „azon leszármazásuknál fogva magyar állampolgárok és egyenes leszármazás utján törvényes fiutódai, akiknek ő felsége a király a minisztertanács felterjesztésére az örökös főrendiházi tagság jogát adományozta“ senkisémm gondolta, hogy majd majd magyar kormány, aki a királynak minisztertanácsai határozattal olyan férfit ki nevezését ajánlja, aki közéleti szereplése erre a kitüntetésre egyáltalán nem predesztinál. Demokratáknak érezzük magunkat s egy-egy báróság vagy nemesség adományozása felett éppen ezért mosolylyal térünk napirendre. Sohasem kutatjuk, hogy valakit minő érdemekért jutalmazták a bárói, vagy nemesi armállissal. Mikor Orosdi Fülöp néhány évvel ezelőtt báróságot kapott, nem ütöttünk meg ezen, mert nem tulajdonítottunk jelentőséget annak, hogy Orosdi Fülöpöt a eselősége nagyságos Orosdi urnak, vagy méltóságos báró urnak fogja-e titulálni. De a főrendiházi tagság olyan közjogokat ad, amelyek országos jelentőségűek, hisz azzal a törvényhozói jog is együtt jár. Ahoz pedig, hogy ki legyen törvényhozó, mindenkinek köze van, nemcsak Orosdi Fülöpnek és a kormány tagjainak. Mikor egy-egy élethosszig tartó főrendiházi tagság adományozásáról értesül az ország, mindig kutatja azokat az érdemeket, amelyeknek jutalma lett a törvényhozói jog. Mikor Hatvani-Deutschok közül egy esomó báróságot kapott, s a család egyik tagja élethossziglan tartó főrendiházi tagságot, akkor e mellett legalább azt az érvet hozhatta fel a kormány, hogy ez közzgazdasági érdemek jutalma, s ebben volt is igazság. Mert a Hatvani-Deutschok az ország legelső nagyiparosai, s ha a közzgazdasági funkciójukból nekik maguknak több hasznuk is volt, mint az országnak, a magyar gyáripárnak európai mértékkel mérhető reprezentálói. És még ő közülük is csak egy kapott főrendiházi tagságot s az is csak személyeset, s életfogytig tartót. De Orosdi Fülöp? Ki az az Orosdi Fülöp? Minő érdemei vannak Magyarországsorsának intézésében, s minő téren tünt ki úgy, hogy a legnagyobb kitüntetést ajándékozta neki a minisztertanács előterjesztésére a király, amit alattvalójának csak adhat. Sem a politikában, sem a közzgazdaságban, sem a kulturában, sem a társadalmi életben, sem a jótékonyosság, sem a tudomány terén semmit, de semmit sem tett, ami a teljes jelentéktelenség mértékén túl emelhetné. Egy senki a magyar közéletben és a magyar társadalomban, aki nem egyéni tulajdonságainak, hanem tisztán pénzének, rengeteg sok pénzének köszönheti, hogy a névtelenség homályából kimászhatott. De még ezt a nagy vagyonát sem tudja úgy felhasználni, hogy abból a köznek valami kis haszna is legyen. És ez az ember nemcsak ad personam lett főrendiházi tag, hanem ezental minden leszármazója is törvényhozója lesz Magyarországnak, hogy az ország örök időkig emlékezzék arra, hogy élt egyszer egy Orosdi Fülöp, aki valószínűleg csak azért nem kapott szobrot a hálás utókortól, mert nem volt elég nagy tere a fővárosnak, hogy ott érdemeihez méltó grandiózus emlék örökítse meg halhatatlan érdemeit, de a király ezt az örökös főrendiházi tagsággal pótolta. Igazán minden devalválódik, s a pénzzel és korrupcióval összetöborzott képviselőházi többséghez méltó pendent Orosdi Fülöp a főrendiházban.

— **Az elveszett léghajó.** Salzburgból táviratozzák: A Tauern hegységben észlelt léghajóról újabb jelentések nem érkeztek. Valószínű, hogy az elointe tervbevett katonai ski-expedíció elmarad, vagy pedig indulását későbbi időpontra halasztják.

— Ki szöktette meg Lux kapitányt? A párisi lapok ma közlik a Lux-család ama hü barátjának a nevét, akinek legnagyobb része volt Lux százados szökésének előkészítésében. Ez a barát egy *Grelley* nevű párisi orvos. *Grelley* Lux hadnagy, a megszökött százados öcsésének iskolatársa volt és a családnak benső barátja. *Grelley* kijelentette, hogy még néhány párisi barátal együtt zsinórt, fűrészt és pénzt juttatott a századosnak. Azt nem mondja meg, hogy mindezeket a dolgokat *hogyan sikerült neki hozzá eljuttatni*. Azt is kijelentette, hogy a glatzi vár mögött automobillal várta Luxot, akit átvitt az osztrák határon.

Lux kapitány maga nagyon szüksévesen nyilatkozik szökésének a körülményeiről.

— A magam erejéből szabadultam ki — mondta egy újságíró előtt — igazán nem volt semmi német segítségem sem. És nem tudott French kapitány sem a szökéséről. Nem is közeledhetünk egymáshoz, mert külön épületekben voltunk elzárva. A segítőársaimról nem is akarok nyilatkozni, csupán azt jelentem ki, hogy igen kevés segítséget vettem igénybe. Azt azonban elmondom, hogyan szöktém meg. Kifeszítettem két belső ajtót egy vasrudacskaival, amely mindössze két centiméter vastag volt, azután leugrottam egy öt méter magas falról és ezer veszély leküzdése után elérkeztem egy két és fél méteres falhoz. A kezeim véresek voltak, teljesen összetörtnek éreztem magam, de oly közelről mosolygott felém a szabadság, hogy ezt az akadályt is legyűrtem.

— Gyászistentisztelet Weinmann Fülöp emlékére. A pesti izr. hitközség nemrég elhunyt emlékére ma délután gyászistentiszteletet rendezett, amelyen igen nagy közönség jelent meg. Képviselve voltak: a pesti izr. hitközség képviselőtestülete és választmányja, az országos izr. iroda, az országos rabbiképző-intézet, a tanítóképző-intézet, a budapesti Chevra Kadisa-Egylet, a pesti izr. nőegylet, a budai, ó-budai, újpesti és kőbányai izr. hitközségek, valamint a közjegyzői kamara. Az elhunyt övegye az elhunyt akaratainak megfelelően a pesti izr. hitközség kórházának, a Bródy Adél-gyermekkorházának, az izr. fiárvaháznak, a Chevra Kadisa szeretetházának, az izr. nőegylet leányvárházának, a Weiss Alice gyermekágyasotthonnak, az izr. siketnéma intézetnek, a budapesti önkéntes Mentőegyletnek és a közjegyzői kamarának nagyobb alapítványokat tett, összesen mintegy 50.000 korona összegben.

— Egy női fegyház titka. Párisból jelentik: Rennesben, az ottani női fegyházban történt a napokban, hogy egy Toulter nevű rab nőt, aki négy évi fegyházbüntetéséből még csak nyolc hónapot töltött ki, átszállították a párisi St.-Lazareből és a fegyencző szülési fájdalmakról panaszkodott. Nemsokára a rab asszony négyhónapos koraszülést állott ki. A rennesi női fegyház igazgatósága feljelentette az esetet az igazságügyminiszteriumban s erre megindult a vizsgálat. A St.-Lazare-fegyház igazgatója azt mondja, hogy érthetetlen előtte az eset, mert a vezetése alatt álló intézetben csupán apácák látják el a felügyeletet. Az igazgatót ma letartóztatták.

— Huszárfőhadnagyból esavagó. Debreczenben egy hányatott sorsu, lerongyolt embert vittek be az utcáról a rendőrségre, aki *Kaiser* Hugónak vallotta be magát és irásokkal igazolta, hogy huszárfőhadnagy volt egy Ausztriában állomásozó huszárezrednél. Hat év előtt tört le fényesnek induló karrierje. Folytonos részegsége miatt ki kellett lépnie a hadseregől. Lugoson jómódu rokonai vannak. Neki is volt tekintélyes vagyona, azonban mindent elköltött s pár év előtt kénytelen volt pénzügyöri állást elfoglalni. A nyírbátori őrségnél szolgált, de onnan is kitétek, mert részegségében botrányokat okozott és zsarolta a kocsmárosokat. Mikor a pénzügyőrségtől elbocsájtották, elszedték tőle a ruhákat. Mivel azonban könyörgött, hogy a tél idején nincs más gunyája, a bluzt meghagyták nála, de lefajították a zsinórját. A zuhált exhumáltat a rendőrség eltoloncolta Lugosra.

— A berlini mérgezés. Berlinből táviratozzák: Ma letartóztatták *Carrovot*, aki metilalkoholból pálinkát állított elő és *Schermach* letartóztatott droguistával üzleti összeköttetésben állt. A menház közelében lakó vevőt már kiküldtatta a rendőrség és két korcsmát bezárattatott. A menházban múlt éjszaka egy munkás mérgezés tünetei közt megbetegedett.

— A Virágos Budapest Egyesület, mely dr. *Bartóky József* földmivelésügyi államtitkár előnöktele alatt a székesfeváros támogatásával a múlt évben oly szép eredményt ért el, az ujesztendőben fokozott erővel folytatja működését. Az egyesület most küldi szét a díjnyertes versenyzőknek és a zsüri tagjainak azokat a plaketteket, amelyeket a tavalyi verseny alkalmával megítélt. A művészi emléktárgyat *Moiret* Ödön szobrász mintázta. *Bárczy István* polgármester már értesítette az egyesületet, hogy a tanács az idén is a szokásos anyagi támogatásban részesíti az egyesületet. A folyó évben az első virágversenyt május hónapban rendezik.

— Havazás Máramarosban. Budapest és vidékén esőzettel köszöntött be a januári tél. Az este is esőzött. Az országból is szórványosan érkeznek havazások hírei. Újabbán Máramaros-megyéből Felsővisóról jelentik, hogy ott a télen az éjjel havazott először. A hó 20 centiméter magasságban borítja a földeket.

— Lázadó fegyenczek. Párisból jelentik: A clairmont-ferrandi fegyházban tegnap fellázadtak a fegyenczek, akiknek száma háromszáznál is több. A zendülő rabok törtek-zuztak, a butorokat a börtön falán át az utcára dobálták. A lázadásnak a csendőrség vetett véget. A főkezesített fegyenczek ellen szuronyt szegeztek és sok rabot súlyosan megsebesítettek. Azért volt a zendülés, mert a rabok nincsenek megelégedve a kosztal és keveslik a sétaidőt.

Pakowi lapok hajmeresztő részleteket közölnek az ottani fegyházban történt kegyetlenkedésekről. *Csernouszki* fogházigazgató egy *Plehej* nevű agent provokatort bérelt, hogy a rabokat zendülésre bujtogassa s aztán elárulja. A beugratott fegyenczekkel az igazgató a legválasztékosabb kinzásokot állatta ki. Egy *Klementiew* nevű rab, akit a fogház orvosa örültnek nyilvánított s akitől a fogházigazgató szabadulni akart, a kinzásoktól meghalt. Egy *Ivanow* nevű fegyenczet *Czerniewszki* adklig vesszőztetett, míg eszméletét veszítette s rövid idő múlva elpusztult. *Brümin* börtönőr karddal verve véresre a rabokat. A kegyetlenkedések úgy kerültek nyilvánosságra, hogy *Kolubiewszki* gyóntató pap nyilvánosságra hozta az eseteket. 105 fegyencz éhségstrájkot kezdett s négy napon át nem evett semmit. *Kerelenke*, a hírneves regényíró cikket írt ezekről az állapotokról s az oroszországi börtönök falai között eltemetett embertelenségekre hívja fel a közvélemény figyelmét.

— Tömeges bírságok a női kalaptük miatt. A berlini pálda után a zürichi rendőrfőnökség is eltiltotta a hosszú női kalaptü viseletét, de a rendeletnek, amely új napján lépett életbe, nem sok eredménye volt. Január 1-én a rendőrségen százhusz asszonyt és leányt ítéltek el meglehetősen nagy bírságra, mert hosszú kalaptüvel jártak az utcán és a közúti vasut kocsijaira is fölmerészkedtek.

— Ezresbankók a kályhaesőben. Debreczenben kellemetlen meglepetés érte tegnap *Zalcer Sándor* kávéházi főpincéért, amidőn hazatért lakásába. *Zalcer* felesége néhány napra elutazott a városból s mivel félt attól, hogy valaki meglopja, elhatározta, hogy ékszerait és készpénzüket egy bádognakaztába téve, a kályhaesőben helyezi el. Mialatt *Zalcerné* távol volt, beköszöntött a hideg, miért is a férj megparancsolta a cselédnek, hogy fűtsön be. Ez eleget tett a felszólításnak. A kályhából nagy füst csapott ki, de senki sem tudta megmagyarázni, hogy miért füstöl a kályha. Végül szétbontották a kályhát s ekkor az összeégett kazetta a földre esett. A pénz, mintegy négyezer korona elhamvadt, az ékszerek, arany és ezüst pedig összeolvadtak. *Zalcer* a pénz hamuját elvitte az Osztrák-Magyar Bank fiókjába, ahol kijelentették, hogy előbb vegyi uton fogják megállapítani, hogy a hamu az elégett bankjegyekből származott-e s aztán bizonyos százalék levonása után kifizetik az összeget.

— Verdi hős unokája. A nagy olasz zeneszerzőnek, *Verdinek* unokája, *Guisepe Verdi*, az olasz hadseregben szolgál, mint hadnagy. A tripoliszi háború kitörése alkalmával a fiatal hadnagyot ezredével a harcztérre vezényelték, ahol, mint *Palermóból* jelentik, súlyosan megsebesült. Sebesülése olyan súlyos természetű, hogy mindkét lábát amputálni kellett.

— Merénylet egy pénzbeszedő ellen. Berlinből táviratozzák: Az állatkert környékén ma vakmerő módon akartak kirabolni egy fiatal pénzbeszedőt, akinél 40.000 márka készpénz volt. A megtámadott pénzbeszedő *Klein János*, a Bank und Industrie-gesellschaft 21 éves hivatalnok, aki néhány esztendővel ezelőtt került az intézetbe, ahol előde a 30 éves *Riche Gyula* volt. *Klein* igen bevált a bank szolgálatában és bár eleinte alárendelt minőségben alkalmazták, szorgalmával *Riche* helyébe küzdte fel magát, akit elbocsátottak a banktól. Az elbocsátott tisztviselő boszút forralt. Ma délben, *Riche* automobillal várta *Kleint* a bank épülete előtt és mikor a fiatal tisztviselő egy pénzestáskával, melyben 40.300 márka volt, utjára akart indulni, meginvitálta az automobilba. *Klein* elfogadta a meghívást és nyugodtan beszélgetve haladtak egy darabig. Egyszerre *Klein* olyan csörömpölést hallott, mintha pénz esett volna le az automobil padlójára. Lehajolt, hogy összeszedje a legurult pénzt és ezt a pillanatot választotta *Ki Riche* támadása elkövetésére. Drót hurkot vetett *Klein* nyakába s összehuzta, hogy megfojtsa a fiatalembert. A merénylet azonban nem sikerült, mert a hurok megakadt *Klein* gallérján és a fiatalembert volt annyi lélekjelenléte, hogy kinyitotta az automobil ajtaját s segítségért kiáltott. A gépkocsi azonnal megállt és a két embert a legközelebbi rendőrállomásra vitték. Itt *Riche* bevallotta, hogy már régen tervezett merényletet *Klein* ellen, de csak most sikerült az alkalmasnak látszó módot megtalálnia ennek végrehajtására. A merénylet letartóztatták.

— Megkerült a pozsonyi postatolvaj. Annak idején megemlékeztünk a pozsonyi nagyarányú postalopásról, amelyet a múlt évi szeptember havában 4-én este tíz órakor követtek el. Egy postakocsiról, amely a pozsonyújvárosi pályaudvarról a főpályaudvarra vitte a továbbjándó küldeményeket, a város utcáin, menet közben elloptak egy postaszakot, amelyben pénzeslevelek voltak. A tolvajt tegnapelőtt sikerült csak megtalálni tisztá véletlenségből. Egy *Peller István* nevű postaszolga lopta el a zakót, a helyi viszonyok teljes ismeretével. A pozsonyi postaigazgatóságon tegnapelőtt jelentkezett *Balla* postaszolga s jelentette, hogy *Pellernél* érthetetlenül sok pénzt látott és általában *Peller* vagyoni viszonyain felül költekezik. A postaigazgatóság értesítette *Balla* vallomását a rendőrséget, amely azonnal motozást tartott *Peller* lakásán. A rendőrök egy szekrénybe elrejtve 9980 koronát találtak, mire a postaszolgát rögtön a vizsgálóbíró elé állították. Kihallgatása során *Peller* bevallotta, hogy ő volt a szeptemberi postalopás. A lopás napján nem volt szolgálatban és este elrejtőzött a postakocsi utvonalanak azon a részén, ahol az ut a régi indóház felé kanyarodik. Mikor a postakocsi, melynek bakján három postás is ült, elhaladt a kanyarultnál, *Peller* felugrott hátul a kocsis hátsó ajtajára, óvatosan kinyitotta a felemelhető fedelét, benyúlt a zakók közé s ismerve a járást, kiemelt egy nagy pénzes zakót, amelyvel odébb állt. A tolvaj postaszolgát átszállították az ügyészség fogházába.

— Titokzatos gyilkossági merénylet. Tegnap délután Győr határában titokzatos gyilkosság történt. *Dr. Karcza Dezső* és *Wieser Béla Likócs* község felől vadászatról hajtottak haza, amikor is az országuton egy eszméletlenül fekvő embert találtak. Azt hitték, részeg s hogy meg ne fagyjon, föltették a kocsi. Ekkor észrevették, hogy a szerencsétlen ember teste egy seb, tizenkét szúrás van rajta s azonkívül számtalan zúzódás. Utközben az ismeretlen ember egy pillanatra fölésműlt s csak annyit tudott mondani, hogy *katonák bántották*. — Győrtől kórházba szállították, de ott nem tért többé magához, pár óra múlva meghalt. A győri rendőrség vizsgálatot indított a rejtélyes bűnyűben.

— Lázadó angol katonák. A longmoori angol katonai táborban történt lázadásra fajult páratlan botrányt ma már szépitgetik. Londoni újabb jelentés szerint a harc egy skót századhoz tartozó katonák és a Jorkshire-ezred között folyt labdarúgó versenyen tört ki és mintegy husz percig tartó verekedéssé fajult el, amelynél 170 ablaktárolt bezuhtak. A katonák ágyakat zuztak össze, hogy azoknak részeit fegyvereknek használják. A tábor parancsnoka kijelentette, hogy csak két könnyű sebesülés történt és hogy lövések nem voltak. Csak verekedés volt, de semmiesetre sem lázadás. A tiszték megjelenésekor azonnal helyreállt a rend. Azt is megegyezteték, hogy egy tiszt és katona között harc folyt volna.

— **Odillon Helén regénye.** Bécsi jelentés szerint az a *Radvan* nevű fiatalember, akivel *Odillon Helén* Olaszországba utazott, nem orvos, hanem csak *orostanhalgató*, aki Párisban tanulta a hipnotizálást és Bécsben nyilvánosan is produkálta magát ilyen kísérletekkel. A rendőrség azonban betiltotta a mutatványokat, mert *Radvan* egy-két asszonyt olyan erősen hipnotizált, hogy órákig álomba merültek. Bécsből Zágrábba ment ott ismerkedett meg *Odillon* asszonnyal, aki most az ő kedvéért válik az urától. A válásról szóló hírt már meg is erősítették, de az nem igaz, hogy *Odillon Helén* vissza akar térni a színpadra, mert egyáltalán nem vágyódik már oda. *Odillon* asszony válásának okául újabbant állítják előtérbe, hogy *Pecics* több mint tizenöt esztendő előtt viszonyt folytatott *Burstnik* Zsófia színésznővel, amely viszonyból gyermek született. *Pecics*nek, amikor megnősült, eszébe jutott a gyermek és odavette a házhoz. Ebből később féltékenységi jelenetek támadtak és lassankint annyira elmérgesedett a viszony a házastársak közt, hogy elszánták magukat a válásra. Dr. *Hochmohl* bécsi ügyvéd, mint *Odillon* asszony meghatalmazottja, megzafolja az itteni lapoknak állítólagos válásáról szóló híreit. Az *Agrar* Tagblatt ezzel szemben *Odillon* asszony zágrábi képviselőjétől felhatalmazást kapott annak kijelentésére, hogy ügyfele megbízásából tényleg válkeresetet indított *Pecics*, *Odillon* asszony férje ellen. A lap jelentése szerint a czáfolatnak valószínűleg az a magyarázata, hogy *Odillon* asszony bécsi kurátorának közbenjárásával a házastársak között békés elválásra vonatkozó megegyezés jött létre.

— **Bányászok sztrájkja.** Brüsszelből jelentik: Borinageben ma 26.000-nél több bányász sztrájkol. A sztrájkolók tüntető felvonulásokat rendeznek, hogy a dolgozó munkásokat csatlakozásra bírják. Rendzavarásra nem került eddig a sor.

— **Gyilkosság boszúból.** Rémes gyilkosság tartja izgalomban *Jászfényszaru* község lakosságát. *Szabó István* 23 éves legény tegnap este ez istállóba ment, amikor leből hirtelen előugrott három régi haragosa, név szerint *Pap József*, *Ruszi Sándor* és *Lőrinczi Pál* és azzal a kiáltással:

— *Most meghalsz gazember!* neki estek és bieszkáikkal szurkálni kezdték. A szerencsétlen legény a három támadó ellen nem tudott védekezni, csak hamar a földre terült, haragosai ottan is addig szurkálták, amíg meghalt. A gyilkosok elmenekültek, de a rendőrség ma mindhármukat kézre kerítette és a jászberényi járásbíróhoz fogházába szállította.

— **Halálraítelt tengerészti.** Pétervárról jelentik: A sebastopoli tengerészeti hadi törvényszék ma ítelt *Kasimov* tengerészt isztet, aki a Kubanse ágyunaszádon, mikor hajója Bayruthból Pyreusba ment, a matrózokat bujtogatta, hogy öl- jék meg a tisztikart. Az ítélet halálra szól.

— **Hajza a nihilistákra.** Péterváron ismét nagy hajza folyik a forradalmároknak. A „*Novoje Vremja*” szerint a rendőrség a főváros valamennyi kerületében a diákok és a munkások lakásain házkutatást tartott, sok gyanús diákot és munkást letartóztatott. A nagy hajzára az adott okot, hogy egy nyomdai műintézet alkalmazottai között több forradalmár akad.

— **Elégett gyermekek.** Zomborból táviratozzák: *Nebojsza Éva* bácsmonostori lakos újév napján átment szomszédaihoz és a két kis gyermekét, az 5 éves *Erzsit* és a 2 éves *Jánost* bezárta a szobába. A gyermekek a kályha mellett játszadoztak, melynek ajtaját játék közben kinyitották. A kihulló parázstól a kis lány ruhája meggyuladt, majd lángba borult a szoba butorzata is. Mire a szomszédok észrevették a veszedelmet, a két gyermek szönné égett.

— **Gyilkos katonai őrszem.** Prágában egy katonai őrszem agyonlőtt egy embert. A múlt éjjel éjfélkor egy hatvan évesnek látszó munkásember a karolinentali takarmányraktárhoz közeledett. Az őrtálló katoná *háromszor figyelmeztette*, hogy álljon meg, de a munkás ennek ellenére odament a katonához és megfogta szuronyát. Erre a katoná lőtt és az ismeretlen ember halva rogyott össze. A nyilvánvalóan bűz embernek személyét még nem tudták megállapítani.

— **A merénylő férj.** Lévai József harmincz éves rovtomultu csalvargó tegnap este beállított a töle különváltan élő feleségéhez, *Kehrer Annához* a Rákóczi-ut 28. szám alatt lévő szolgálati helyére. A konyhában találkozott az asszonnyal és pénzt kért tőle. Lévainé kiutasította a lakásból férjét, mire ez két rántott elő és asszonyt a mellén, hátán és arczán összeszurkálta. Az életveszélyesen sebesült asszonyt a Rókus-kórházba vitték. A merénylő elmenekült. A rendőrség nyomozza a merénylő férjet.

— **Két elgázolás.** A mai nap folyamán két ember került a vasuti sínek alá. A Gyömrői-ut és az Apaffy-utca keresztezésénél levő vasuti átjárónál ma reggel félhét óra tájban a 701. számú Budapest felé haladó expressz-vonat elütötte *Horváth József* kétfogatu teherszállító szekerét. A sorompó ugyanis nem volt leeresztve s így történt, hogy *Horváth* egész gyanútlanul a sínekre hajtott. Az ugyanakkor arra száguldó expressz-vonat elkapta a kocsit hátulját s egészen pozdorjává törte. A kocsi könnyebben, *Farkas Lászlóné*, aki hátul ült, súlyosan megsebesült, a két ló pedig azonnal ki- mult. Az erősen sérült asszonyt a lakására szállították. A rendőrség *Farkas Károly* vasuti őr ellen gondatlanság miatt megindította az eljárást. A vonat azután némi késéssel tovább folytatta útját a pályaudvar felé. — A másik szerencsétlenség valószínűleg még tegnap történt. Az Erzsébet királyné-ut mellett a vasuti töltésen egy tizen- nyolcz-husz év körüli fiatalember holttestét talál- ták. Borzalmasan ezéjjel volt roncsolva, a vonat kerekei kezét, lábát levágták. Kijelent nem tudták megállapítani. A zsebkendőjében M. S. betű volt. Valószínűleg iparosember. Holttestét a törvény- széki orvostani intézetbe vitték. A rendőrség meg- indította a nyomozást.

— **Botrány a mozgóposta-kocsiban.** Máramarosszigetről kinos botrányt jelentenek: *Tóth Imre* postás a budapesti gyorsvonal postakirakásával volt elfoglalva, amikor *Szalay Péter* budapesti postatiszt rákiáltott *Tóthra*:

— Nem tudsz sietni, disznó!
Tóth a sértés miatt méltatlankodott, mire a kocsiban álló postatiszt lábával *Tóth* felé rugott, úgy, hogy annak két fogát kirugta. *Tóth* vértől boritva eszméletlen állapotban maradt a földön. Hozzásietők eszméletre hozták és a súlyosan sérült embert a kórházba szállították. A postatiszt ellen megtették a följelentést.

— **Leányvásár Debreczenben.** Debreczenből jelentik: A rendőrség tegnap a Nemzeti-szállodá- ban elfogta *D. Irén* fogalkozás nélküli leányt, aki napok óta minden cél nélkül tartózkodott a városban. A leány, aki egy pozsonyi uri család tagja, a rendőrségen elmondta, hogy őt Buda- pesten egy *Radnó György* nevű zenekari nagy- bögös csábította a rossz utra s addig beszélt neki, amíg követte Debreczenbe. *Radnó György* ről megállapították, hogy hivatásosan foglalko- zik kerítéssel. Az a trükkje, hogy a leányokat női zenekarokba szerződteti és aztán eladogatja őket nyilvános házaknak. A rendőrség most *Radnó György* kinyomozása miatt megkereste a buda- pesti rendőrséget. Annyit tudnak róla, hogy a Hunyadi-kávéházban szokott tartózkodni.

— **Gyári szerencsétlenségek.** Karánsebesi jelentés szerint *Anderko János* munkásnak, ki a gelecci fűrészgárban dolgozott, a gép négy újját levágta. *Andorkót* súlyos sebével a kórházban ápol- ják. Ugyancsak Karánsebesről jelentik a következő gyári szerencsétlenséget: *Ambrus Juon* ujkarán- sebesi fatelopi munkást a lendítőkerék szíjja ci- kapta, mellényénél fogva háromszor körülforgatta. Ekkor a mellény elszakadt és *Ambrus a falnak ró- pillt*, aminek következtében fejét betörte és lábaia is súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Építkezési szerencsétlenség.** Ma ismét építkezési szerencsétlenség történt a fővárosban. Ma reggel *Felodi Miksa* húztulajdonos házának a tüzfala tíz méter hosszúságban beomlott. Sehe- eülés nem történt. A falbeomlás oka, hogy a szomszédos házat lebontották, a tüzfal támasz- ték nélkül maradt és meglazult. A kerület mér- nöksége intézkedett, hogy a veszélyes területet a forgalom elől elzárják.

— **Gázmérgezés egy gyárban.** Ma délután az Árbász-utca 3. szám alatt lévő *Arnheim-téle* pénz- szekrénygyárban a gázmotor megindítására hasz- nált gáz nagyobb mennyiségben kiömlött és a gáz- tól mérgezés tünetei között megietegedtek *Bu- korszky Ferencz* huszonkétéves kazánfűtő. *Nagy László* harminczöt éves gépész és *Gulyás József* tizenhétéves lakatossegéd. A meztők részesítették segélyben a szerencsétlenül járt embereket.

— **Az anya tragédiája.** Bonyhádi jelentés szerint *Czádár Anna* szegény családszany Csehipusztáról Felsőiregbe költözött. Az utat gyalog tette meg két éves kislányával. A gyerme- ket annyira bekötözte kendőbe, hogy míg Felső- iregbe érkezett, a gyermek megfuladt.

— **Haragszik a koresmáros.** Aradról távira- tozzák: *Balog János* kertész ma délután *Csikos Lajos* koresmájában borozgatott, azonban nem tu- dott fizetni. A koresmáros erre dühében revolver- rel rálőtt *Balogra*, de szerencsére a golyó nem talált.

— **Lebontják a Károlyi-palotát.** Megemlékez- tünk már arról a tervről, hogy gróf *Károlyi Mihály* az Egyetem-utcai történelmi nevezetességű palo- tát le akarja bontatni s az egész nagy telek fömbre, mely a palotához tartozó terjedelmes parkból áll, új modern palotákat szándékozik építtetni. Gróf *Károlyi György* 1877-ben a palotát tartozékaival együtt hitbizománynya alakította, melynek ható- sága a budapesti törvényszék, jelenlegi godnoka gróf *Desseuffy Arisztid*. Az Egyetem-utcai palota lebontását tehát a hitbizományi hatóság előtt tár- gyalás kellett, hogy megelőzze, ami most meg is történt gróf *Károlyi Mihály* előzetes kérése alap- ján. — A kérelmet *Dobiás Arnold* tábíró tárgyalta, gróf *Károlyi Mihály* és *Károlyi Jó- zsef* grófok képviseltették magukat, a megidézett gondnok azonban nem jelent meg. *Dobiás* bíró is- mertete a kérelmet, mely első sorban a 3862 négy- szögöl terület megbecsülését kéri s azután a palota lebontására és új építkezésre kér engedélyt, mely- nek terveit legközelebb bemutatja. A gróf magá- nak a *Stefánia-uton* szándékozik új palotát épít- tetni s gy valószínű, hogy az egyetemi-utczában bérház, vagy bérházak építtetését tervezik. *Dobiás* bíró megállapította, hogy az érdekelték részéről a tervek ellen kifogást nem tettek s ennek követke- ztében elrendelte a sürgős szakértői szemlét az Egyetem-utcai palotára nézve s ezután fog dön- teni a lebontás ügyében.

— **Ezüstbánya felfedezés varázsvesszővel.** Pöstyénből érdekes hírt jelentenek a varázsvess- zős, ismertnevű *Tüköry Jenőné* urasszonyról. Nemesek a föld mélyében rejtőzködő vízforrásokat, de a nemes fémeket is képes felfedezni. Ugyanis *Tüköry Jenőné* varázsvesszője segítségével dr. *Phahl* bonni tanár wildbergi és cieteni bányáiban gazdag ezüstréteget talált.

— **Életunt gimnazista.** Nyiregyházáról táv- iratozzák: *Engelsmann Mór* büdsczentmihályi ke- reskedő *Lajos* nevű IV. osztályu gimnázista fia ma atyja revolverével agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Halálozás.** Dr. *Wolf-Eppinger* ismert bé- csi ügyvéd Bécsben meghalt. *Flórián Miczike*, *Flórián Gerő* és neje, *Urban Gabriella* kis leánya 5 éves korában meghalt Apinagy- falun.

Nagy részvét mellett kísérték ma délelőtt örök nyugalomra a tegnapelőtt elhunyt *Trebitsch Ignác*ot, a Magyar Földhitel Intézet nyugalmazott igazgatóját. Időb. meneshelyi *Chirke Vilmos* nyug. máv. fel- ügyelő életének 64-ik évében elhunyt Budapesten.

Bagossy Pálné, ilosvai *Bornemissza Etelka* meghalt Nagykarolyban.

Holló Józsefné, Gallovich *Gizella*, 27 éves korában Miskolczen meghalt.

Tóth Pál, Sopron vármegye árvaszéki ülnöke 33 éves korában Bécsújhelyen meghalt. Holttestét Sop- ronba szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

—

— **Royal-Orfeum.** Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és varieté műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg- utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

— **Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Ezt tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk.** A fő- város ezen legelő intézete *Károly-körút 3. sz.* alatt lett legújabbán áthelyezve, egyenesen a czára átalakított, a legkötőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellá- tott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentes kezelését. A nm. v. közzét. minisz- ter is előmerő leiratával tüntette ki a maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a ter- mészetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöit, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy- nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és rész- ben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

— **Az országszerte ismeretes Steiner József** és fia pék- és cukrásziparvállalat, mely 140 embert fog- lalkoztat és a legmodernebb berendezésű, legközelebb részvénytársasággá alakul át. Az új részvénytársaság vezérigazgatója valószínűleg Steiner Viktor lesz aki a külföldn, sőt Amerikában is nagy tapasztalatokat szer- zett a modern pékár terén.

Párisi divatlevél.

Prémesvilág. — Kalapok. — Estélyi öltözékek. — Fátyoldivat. —

Páris, újév előtt.

A francia főváros szürke égboltja alatt és utcáinak nyirkos faburkolatán diadalmasan uralkodik a „szörme“. Kalapok, köpenyek, stólák, muffok, egész kosztümök préméből. A nők nyári vonalszerű alakjai a nehézkes viseletben valóságos hőemberekké változnak át. A muffok négyszögletes, lapos „mappa“-alakban egészítik ki a szőrös tolettet.

Drága ez a szörmedivat. Különösen, ha a szép dímák csöknyösködnek és csakis kiveszőben levő bundás állatok „hamisítatlan“ bőrébe akarnak burkolózni. Oh, a szent hiszékenység! A szücsmesterség csodáit mivel a szelid nyuszkának vad fehér főkévé való átvarázsolásával. Így lesz a macskából kanadai hód, vagy hermelin. Patkány, kecske, bárány, mókus és egyéb szapora állat is akarva, nem akarva lenyuztatja a bőrért, hogy valami exotikus állat neve alatt kerüljön a divat piacára.

A legértékesebb prémek a hermelin és a czoboly. Keresett a fekete és ezüst róka is. Ellenben a chinchilla és a vidra ezentúl ritkábban lesz látható, mert hazája Chile és Peru olyan szigorú vadászati és kiviteli tilalmat hozott, hogy csakis milliórdok engedhetik meg maguknak ezt a luksust.

A legújabb prém, melyet csikokban köpenyek galléjára s kézelőire alkalmaznak, a hiuz. Ez aránylag olcsó, s így hamar lesz népszerű, s éppen ilyen gyorsan válik „közönségesse“.

Elegáns a most nagyon kedvelt hosszú redőngöt „breitschwanz“-ból, sarkvidéki róka szegélyvel, valamint a bronzsillogású bársony kosztum vakondok-stólával és muffal. A különböző szörmek ugyanazon öltözéken való egyesítése szintén szokásos. Ilyen például a fejét fülig befedő vakondokfőkötő, a homlokra és keskeny hermelincskével, jobboldalt aranszarga selyemből kézzel csavart nagy rokokó rózsával.

A prémsapkák és főkötők egyáltalában nagyon divatosak, s a kalapok is megszépültek. Az őszi izléstelen magasba nyúló „stanieli“-alakú prém és bársony süvegek éppen úgy eltűntek, mint a nyakszirti mélyedő és az orrig lenyúló izléstelen tépsikalapok eltűnöznek és helyet adnak a festői Rembrandt-kalapoknak, baloldalt felcsapott karimával, s az affektált mesterkéltésgéből felszabadult s a maga természetességében kecsesen alihajló struccollal.

Struccollon kívül ugye bársony, mint prém mellé nagy marabu-orzettek is láthatók. Kevésbé tetszetős az a változtatás, melylyel a kócsag eddigi „la Colonel“-szerű felálló tartását hirtelen lehetetlennek jelenti ki a divat, s megköveteli, hogy két oldalt, párosan, vízszintes helyzetben nyuljon hátrafelé a kalap vagy sapka két oldalán.

Esti öltözékekhez, színház utáni soupékhez, s más hasonló összejövetelekhez könnyű, lenge luksusz-szővetekből, mint csillámos selyem muszlinból, gyöngyös tüllből, érczel inkrusztált csipkéből kicsike főkötő vagy diadém alaku fejdíszek készülnek, melyek a valódi vagy hamis ékszerektől csillogó aranyhálókka, chignonartókkal, homlok-kövekkal stb. vetélykednek.

Az estélyi öltözékek nem olyan előkelők, mint eddig voltak. Ezt némileg az újra feltámadt uszály alakja is okozza, mely csak egy szoknyarészéből nyulik ki, hegyben végződik s nem eléggé imponáló. Pedig sohse használtak félannyi csillogó, fényes anyagot az estélyi toilettekhez, mint éppen az idén.

Egy rózsaszín atlaszruhát, melynek hegyes uszálya alig kukkan elő a ráboruló fehér tüllszoknya alól, keskeny czobolysegélyvel díszített szépiabarna selyemuszlin tunika szintén félig citakar. A tüllszoknyát és az ugyanazon szövetből készült, mely kivágású derekát arannyal himzett brüsszeli csipke díszíti.

Egyáltalában prém és csipke majdnem egyetlen estélyi öltözékről se hiányzik. Mint újítást

jelvezhetem, hogy a prémszegélyt ez idén már nemcsak a legkönnyebb szövetekhez, mint a tüll és a selyemuszlin, alkalmazzák, hanem a kalapfátyolt is prémmel szegélyezik.

Ezek a fátylak vagy pettyezett, mintás és sima tüllből, vagy finom selyemgázból és csipkecsövetből készülnek és keskeny czoboly, chinchilla vagy vakondok-szegélyvel vannak ellátva. Sajátságos, hogy ez idén a kis kalapok, a toqueok és sapkák fátyolmentesek maradnak, míg a nagy karimájú rembrandtok alatt sűrű fátyol borítja az arcot.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Beethoven-est. A Wiener Tonkünstler Orchester, a bécsieknek meglehetősen harmadrangú zenekara teljesen indokolatlanul ismét lerándult hozzánk, hogy két estén át gyönyörködtesse megint azokat az elfogult lelkeket, akik még mindig nem jöttek rá arra, hogy a bécsiek produkciójánál jóval nivósabbakat és tartalmasabbakat lássanak a mi belföldi zenekaraink. Azonban, mint annyiszor, az ország határán túlról jöttégek ebben az esetben is megteveszti a közönség átlagát és lelkes ünneplésben részesül nálunk a zenekar és vezére, a minden dirigensi képességgel rendelkező, de mégis nagyon közepes Nedbal Oszkár. A mai estét Beethoven emlékének szentelték, eljátszották a grandiózus Erciát és a III. Leonora-nyitányt. A szimfónia előadása nem hozott újsgot, legfeljebb, hogy valamivel gyengébb volt a mult évinél, egyes hangszeresoportok erősen ingadoztak és gyakran fenyegetett a szétesés veszélye, amit csak erős körültekintéssel tudott a dirigens pálcája elhárítani. A Leonora-nyitány Balling nagyszerű előadása után bágyadtan, fénytelenül hangzott a bécsiek reprodukciójában, különösen a fuvókok erőtlensége volt nagyon érezhető. Az est fénypontja kétségkívül a nagyszabású, minden zongora-verseny fölött álló Esz-dur koncert volt, melyet D'Albert Jenő, a visszavonulási hírek mellett is még mindig legkiválóbb Beethoven-interpreátor adott elő. Legutóbb a Liszt-ünnepélyen hallottuk D'Albert-t játszani és akkor hinni kezdtünk annak, amit a fáma suttag, hogy a művész a hangversenytermek fényes pódiumáról végleg lelép és visszavonul zeneszerzői tuszkulánumba. A mai bravuros produkció mintha ellentmondana a híreknek. Teljes erejében, virtuozitásának egész fényében hallottuk ma újra és erősen hisszük, nem utójára Beethoven-t játszani D'Albert Jenőt. A közönség meglehetősen tartózkodással viselkedett egész estén át, mintha már Beethoven nem elégitené ki és D'Albert ünneplése sem volt az a meleg és zajos ováció, amit ez a kiváló nagy művész, ha másért nem, csupa tradícióból is elvárhatott volna a budapesti közönségtől. A tapsokra azért nem maradt el a ráadás: az Esz-dur szonáta (op. 31.) seherzóját játszotta el finoman, nobilisan, ahogyan ő szokta. (—na.)

(*) Az Operaház újdonsága. Az Operaházban immár végleg megállapodtak abban, hogy a szezon legközelebbi újdonságát: ifj. Ábrányi Emil „Paolo és Francesca“ című 3 felvonásos operáját e hó 13-án mutatják be. Hogy ezt a terminust pontosan be is tarthassák, megkettőzött szorgalommal végzik a próbákat nap-nap után a hazai alkotásból Ábrányi Emil és Vidor Dezső gondos vezetése alatt. Tegnap óta már a zenekarral tartják meg a színpadi próbákat és ez a körülmény most már mind közelebb hozza a modern művet a teljes megéréshez. A művészi személyzet is lelkes ambícióval végzi a betanulás fárasztó munkáját, hogy a nagytehetségű magyar szerző második nagy színpadi munkáját minél nagyobb sikerre segítse. Hálás és szép szerepekhez jutottak ebben az operában M. Medek Anna, Székelyhidy Ferencz dr. és Róza S. Lajos. Fontos szerepe van Ábrányi művében az énekkarnak is.

(*) Bemutatóelőadás a Nemzeti Színházban. Holnap, pénteken mutatja be a Nemzeti Színház Bernard Shaw legnépszerűbb és legmulatságosabb vígjátékát, amely You never can tell címen Ameriká és Európa összes nagy színpadján nagy sikert aratott és legutóbb a bécsi Burgszínház egyik legvonzóbb műsordarabja lett. Magyar

czime dr. Hevesi Sándor fordításában „Nem lehessen tudni“. A nyilvános főpróbája a sajtó meghívott képviselői előtt ma délelőtt volt és a darab groteszk és eredeti helyzetei állandó derűtségben tartották a jelenvoltagekat. Az újdonságban az emancipált feleséget Csillag Teréz, hypermodern nevelésű gyermekeit Lenkey Hedvig, Váradi Aranka és Mészáros Alajos, a konzervatív apát Gál Gyula, a modern Don Juan Odry Árpád, a családi ügyészt Bartos Gyula, a filozófus pinczért Pethes Imre és ügyvéd fiát Rajnai Gábor fogja játszani. Ezekkel a szereplőkkel adják a darabot szombaton és vasárnap este is.

(*) Hírek az Operából. Az Operaházban holnap, pénteken a Hegyek alján kerül előadásra. A dal-műben, amelynek ez lesz az Operaházban a harminczharmadik előadása, ezuttal maga a szerző, D'Albert Jenő vezényli mint vendég és ezuttal is ugyanazok működnek közre, akik annak idején a bemutatkozó előadásokon vettek részt és pedig Mártát Szamosi Elza, Nurit Szoyer Ilona, Beppát Payer, Antoniót Ambrusé, Rozáliát Várady M., Pedrót Környei, Sebastianot Takács, Tomassot Venczell, Nándót Déri, Morucciót dr. Dalnoké énekl. Rendező Alszeghy Kálmán főregédző. (Évi bérlet 4.) — Szombaton, Vízkereszt-napján Thomas Mignonja van műsoron Marschalkó Rózi, Sándor Erzsébet, Arányi, Takács, Mihályi, Kertész O., Hegedűs közreműködésével. (Évi bérlet 5. szám.)

(*) Rigolettó a Népopera-ban. Hétfőn, január 8-án iktatja műsorába a Néopera a második Verdi operát, a Rigolettót. Ebből az operából is két bemutatót rendez. A czimszerepet Kriener Miksa, a herceget Kertész Vilmos énekl. Gilda szerepében először lép föl Szepesi Aranka, Sparafueille Bihar, Monterone Róna, Maddalena Basilides Mária, Marulló Pajor, Ceprano Mátrai, Borsa Hajagos, Cepranoné Legard Adél, Giovanna Hikisch Kató. A bemutató előtt, amelyen a zenekart Reiner Frigyes vezényli, péntek este a másik Verdi opera a Troubadour kerül színre Várnai Jávor Mária, Gábor és Gleviczky Irén felléptével. Az előadás fél 8 órakor kezdődik.

(*) A csitri. A Vígyszínházban holnap, pénteken, kerül bemutatásra a Csitri. Pierre Veber és Henri de Gorsse új vígjátéka. A vidám újdonság díszlete és jelmezes főpróbáját ma délelőtt tartották meg és bár kivételesen már tíz órakor kezdtek, a függöny szétnyílására együtt volt a főpróbák rendező közönsége, amely aztán a legnagyobb érdeklődéssel és fokozódó jókedvvel figyelte a színpadon történőket. Különösen nagy sikere volt a czimszerep személyesítőjének, Varsányi Irénnek, akinek a Kis ezekros óta nem volt annyira kedves, derűs szerepe, mint a kis Colette-é. Nagyarányu alakítását mutat be Hegedűs Gyula is, aki Delanoy festőművész gazdag árnyalású szerepét játsza. Feltűnést keltett Mészáros Giza mint divathölgy. Haraszthy Hermin, Kende Paula, Rónaszékyné, Tanay Frigyes, Vendrey Ferencz, Ditrói Mór viszik a eszeleményű, valamint Körmeny Kálmán, aki ezuttal mutatkozik be nagyobb szerepben. Az újdonság fényes kiállítása is tényezője volt a főpróba sikerének.

(*) Shaw Budapesten. A Lipótvárosi Kaszinó meghívta Bernard Shaw-t, a világhírű angol színműrit, hogy a kaszinóban egy felolvasási tartson. Shaw levélben értesítette a kaszinó igazgatóságát, hogy a meghívást örömmel elfogadja. A felolvasás napját még nem fixirozták, de Budapest már a közeli napokon belül vendégül fogja látni az érdekes angolt, aki éppen jókor jön: látni fogja egy darabjének magyar előadását. A „You never can tell“ című Shaw-darabot tudvalevőleg holnap mutatja be a Nemzeti Színház.

(*) A Varsányi csata. Dr. Farkas Pál új vígjátéka, a „Varsányi csata“ a jövő héten, szerdán kerül bemutatásra a Magyar Színházban. E rendkívül érdekes és kedves vígjáték, amelynek eszelekvénye egy mai hadgyakorlat keretében játszódik le, a színház java erőit foglalkoztatja. A mulatságos komédia telve van aktuális vonatkozásokkal és Budapest környékén történik. A „Varsányi csata“ bemutatkozó előadását a nagykeresetű „Kis kávéház“ dominálja a műsorra, amely e héten szombaton és vasárnap este van műsorra tűzve Z. Molnár Lászlóval a főszerepben. E héten a Magyar Színházban még két délutáni előadás is lesz: szombaton délután 3 órakor a „Sasfő“ előadását ismétlik meg, vasárnap délután 3 órakor pedig a „Karinin Anna“-t adják mérsékelt helyárral.

(*) Betiltott Lehár-operette. A rigai városi színházban akarták először bemutatni orosznyelvű előadásban Lehár Ferencz „Éva“ című új operettjét. Mint Prágából jelentik, a cenzor kívánságára

a hatóság betiltotta az előadást. Az orosz cenzornak nem a zene, hanem a szöveg ellen volt kifogása: a librettó második felvonásának speciális háttérű jeleneteit kifogásolta. A második felvonásban ugyanis az történik, hogy a felbőszült munkások meg akarják rohanni és szét akarják rombolni a gyáros házat, mert megtudják, hogy nevelt leányuk, Éva, a gyáros házában tartózkodik.

(*) **A Sirály szereposztása.** Vasárnap este hat órakor a Kamarajáték Társulat előadásában színterülő Csehov A sirály című négyfelvonásos drámájának a szereposztása a következő: Krepleva Irén—P. Karádi Aranka, Kreplev Konstantin—Molnár József, Szorin Nikolajevics Péter—Vitéz Róbert, Mironov Mina—Feld Irén, Szendrayer Iván—Sebessy, Paulina, felesége—Sándor Nelli, Masa, leányuk—Marcssy József, Trigorin Boris—Szentirmay Bela, dr. Dorn—Miklós Elemér, Nedvenko Simon—Simonyi Dezső, Jakab, munkás—Sár Ferencz, szobaleány—Horváth Gizella. Jegyek válthatók az előadásra Bárd Ferencz jegyirodáiban. Lohr Irma virágüzletében (II. F3-uteza 1.) és a Várszínház pénztáránál.

(*) **Saint-Saens-bemutató Dessauban.** Berlinből írják: A dessau-i Hoftheater most mutatta be a Dejanira című operát, amelyet Louis Gallet Herakles-tragédiájának szövegére Camille Saint-Saens komponált. A szövegtől tele van régi görög kórusokkal, s ennek nyomán az operának bizonyos oratóriumi stílusa van. A bemutatónak a német publikum előtt is nagy sikere volt.

(*) **A Gróf Schlésinger bemutatója.** Faragó Jenő és Feld Mátyás óriási sikerűnek ígérkező új pesti bohózatjuk a „Gróf Schlésinger”-nek a próbái annyira előrehaladtak, hogy az évad kasszadarabjának ígérkező újdonság bemutatóját, már e hó 12-én pénteken megtarthatják a Városliget Színházban. Az igazgatóság mind a hat képhez teljesen új fényes díszleteket készítettek, melyek közül különösen: Az égő hajó, Tripolisz látképének vándor díszletével ígérkezik valóságos látványosságnak. Az ötödik kép szenzációja az olaszok és törökök közti háború jelenet lesz, melyet az ellenfelek repülő gépekkel barcolnak végig. A „Gróf Schlésinger” a körképekből áll: I. A kis gróf. II. A szerelmes gyermeke. III. A Qua Vadis? IV. Leányvásár. V. A papa. VI. Nincs tovább. A pénteki bemutatóra jegyek már máttól fogva válthatók. — Az „Ártatlan Zsuzsi” vasárnap este 125 előadását nagy fényűző ünnepi meg a színház. Ez alkalommal az artista világ jelesei közül: The 2 Royalbox angol ének és tánc-kettős, Tedd Woodson amerikai cseplő táncosnő és Wilibald ausztráliai pilóta tánc-csoport lépnek fel a Moulin Rouge felvonásban. Ezen kívül minden látogató a főszereplők jellemes képét kapja ajándékba. Szombat este 31-szer Gillert pompás operettje a „Lengyel menyecské” van műsoron. Mindkét estén Kürty Klára játszza a női főszerepet.

(*) **Az orosz ballet körutja.** Berlinből írják: Az orosz udvari ballet, amely legutóbb a londoni Coventgardenben vendégszerepelt, most pedig Párisban rendez három nagy estét, január 7-től kezdve hosszabb vendégszereplésre szerződött a berlini Theater des Westenhez. A ballet két starja világhírű név: Tamar Karsavina, a primaballerina és Nijinsky, a szóltáncos. Hír szerint a bécsi és budapesti vendégszereplés tekintetében most folynak az alkudozások.

(*) **A Gyermekszanatórium javára.** Az Uránban január 8-án fél 8 órakor rendez előadást Balogh Mária a Nemzeti Zenekar énektárnője, magán- és zenedej növendékeivel és ez alkalommal Fzeilgarth—Rosenberg daljátéka a „Virágok boszúja” kerül színre a következő közreműködőkkel: Dessewffy Berta, Gerich Paula, Gyöngyössy Irma, Hahn Paula, Hackler Irma, Havass Mártha, Hoffmann Ilonka, John Sári, Kampis Ilonka, Kálnay Valéria, Karakasevich Vera, Kertész Livia, Lustig Ida, Makó Miczi, Mikos Ilonka, Mikos Ella, Ottlik Pálma, Páris Edith, Rosenberg Emmy, Schmedt Teréz, Szilágyi Ida, Turnay Frida, Ungváry Mária, Walkó Irén és Zsarnóczay Sári. A jegyeket a Harmónia árusítja.

(*) **Új képlomás.** A Mona Lisa tolvajainak példája, úgy látszik ragados és a képtolvajok mostanában erősen dolgoznak. Tegnapra virradt éjjel tolvajok lopózkodtak a Sienai szent Sebestyén-templomba és elloptak egy rendkívül értékes és ritka képet, amely a XVI. század egyik nagy mesterének a műve, de festőjét mindaddig nem tudja pontosan megállapítani a műkritika. A tolvajoknak nyoma vesszett, a legszorgalmasabb kutatás sem tudott eddig eredményre jutni.

(*) **Magyar építőművészek kitüntetése Rómában.** Rómából írják: A nemzetközi műkiállítás zsűrije csak mostanában döntött az építészeti díjak dögában. Ez a döntés ismét szép sikerrel járt a magyar művészetre nézve. Művészeink közül hárman kaptak díjat: *Lechner Ödön* a legnagyobb kitüntetést, az arany érmet, *Vágó László* és *József* pedig az ezüstérmet. A zsűri a jutalmazottak közül kiemelte *Wagner Ottót*, aki híres bécsi építész, akit az aranyéremmel külön díszoklevéllel is kitüntettek. — Itt említjük meg, hogy a festőkiállítás szerepelt művészek egyik legérdekesebbje, a spanyol *Hermen Anglada-Camarasa* nyílt levélben visszautasítja a neki megítélt tizezer líras jutalmat. Ő úgy látja, egyenesen azzal az ambícióval jött Rómába, hogy elvigye a legjobb festőművész munkásságának jutalmazására kitűzött százezer líras díjat. A százezer lírát azonban a zsűri felosztotta tizezer koronás díjakra. Ezekből kapott többek között a mi *Szinyei-Merse* Pálunk és kapott *Anglada* is. A spanyol művész erre levelet írt gróf San Martinonak, a kiállítás elnökének és meglehetősen erőlesen jelentette ki benne, hogy a neki szánt jutalmat nem fogadja el. Nem kell pedig neki, mert szerinte a zsűri a szabályokkal ellenkezően járt el azzal, hogy megalakulásakor kihagyta azt a három művészt, akit a szabályok szerint a kiállítás résztvevő művészek összességének kellett volna szavazás útján a pályabírószába delegálni. Szabályellenesnek tartja továbbá a döntést azért is, mivel a zsűrinek nem lett volna joga ahhoz, hogy a százezer líras díjat felaprózza és egészen bizonyos, hogy a művészek által kiküldött három juror meg is akadályozta volna a dolgnak ilyen elintézését.

(*) **A műcsarnoki jubiláris kiállítás díjainak pályabírószága.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállításán odaítélendő állami művészeti aranyérmek, a király ötezer koronás jubileumi díja és a Képzőművészeti Társulat négyezer koronás nagydíja pályabírószága a megválasztására jogosult művészek szavazatait tegnap számlálta össze a választmány által kiküldött bizottság. Az ülésen *Hauszmann* Alajos alelnök elnöke alatt jelen voltak *Kisfaludi Liphay* Kornél, *Bruck* Miksa és *Keményfi* Jenő választmányi tagok. *Dr. Ambroscini* Dezső titkár és *Lesskó* János helyettesítik. A három pályabírószágot rendez tagjai lettek a művészek közül: *Benczur* Gyula, *Jendrassik* Jenő, *Iványi-Grünwald* Béla, *Kosztolányi-Kan* Gyula, *Kallós* Ede és *Róna* József; a nem művészek közül: báró *Forster* Gyula, dr. *Berzeviczy* Albert és dr. *Szencsényi* Miklós; póttagok lettek a művészek közül: *Zala* György, *Nádler* Róbert és *Gách* István, a nem művészek közül: gróf *Andrássy* Gyula és *Kammerer* Ernő. A jubiláris kiállítás odaítélendő kétezer koronás *Ipoly-díj* pályabírószága tagjai lettek a művészek közül: *Benczur* Gyula, *Dudits* Andor, *Róna* József, *Jendrassik* Jenő, *Basch* Gyula; a nem művészek közül: báró *Forster* Gyula és dr. *Berzeviczy* Albert. Az ezereket koronás *Ráth-díj* pályabírószága tagjai a művészek közül: *Dudits* Andor, *Iványi-Grünwald* Béla, *Kallós* Ede és *Gách* István; a nem művészek közül: gróf *Andrássy* Gyula, dr. *Köhner* Adolf, báró *Forster* Gyula, dr. *Szencsényi* Miklós és báró *Harkányi* Frigyes. A hatszáz koronás *Esterházy-díj* pályabírószága tagjai a művészek közül: *Glatz* Oszkar, *Hauszmann* Alajos, *Keményfi* Jenő, *Kosztolányi-Kan* Gyula és *Vajda* Zsigmond; a nem művészek közül: dr. *Berzeviczy* Albert és *Molnár* Viktor. Az ezereket koronás *Lipótvárosi Kaszinó* pályabírószága tagjai a Képzőművészeti Társulat részéről: *Dudits* Andor, *Jendrassik* Jenő és *Róna* József, a többi tagot a kaszinó küldi ki a jurybe. Az ötszáz koronás *Erzsébetvárosi Kaszinó-díj* pályabírószága tagjai a Képzőművészeti Társulat részéről: *Jendrassik* Jenő és *Zala* György, a többi tagot a kaszinó küldi ki. A pályabírószágot a jövő hét végén tartják meg bíráló üléseket.

(*) **III. szimfóniai hangverseny.** Az állami Országos Szimfóniai Zenekar jövő vasárnap, január 14-én este félnyolc órakor tartja harmadik bérleti hangversenyt a Zeneakadémia dísztermében. Műsor: I. *Weber*: Euryanthe-nyitány. II. *Conus*: A gyermekek világából. (Saens-entantónes) Suite, Budapest először. III. *Saint-Saens*: Herkules ifjúsága. Szimfonikus költemény. IV. *Mihalovich* Ödön: III. Szimfónia. (Pathétique). Jegyek válthatók a Bárd-féle jegyirodáiban.

(*) **Korngold Erich** Budapesten. A világhírűnek örvendő 13 éves *Korngold* Erich, aki ma kétszázötvenedik a legnagyobb zenei lángész. Budapestre jött édesapja, dr. *Korngold* Gyula kíséretében, aki a Neue Freie Presse nagyevű zenereferense, hogy a január 5-én megtartandó *Wiener Tonkünstler* Orchester hangversenyén előadandó ouvertürjének első előadását Budapesten végighallgassa. Ezen a hangversenyen *Manen* Joan hegédművész a szimfónia espagnolet fogja játszani zenekarkísérettel. A hangverseny érdekességét emeli, hogy ugyancsak

e hangversenyen játszza a Wiener Tonkünstler Orchester *Drorak* d-moll szimfóniáját, amelynek ez lesz első előadása, mert ezt a művet az elhunyt zeneszerző hágyatékában lették s még csak könyvnyomásra sincs. A hangverseny műsora a következő: *Grieg*: Lírikus suite; *Korngold* ouverture egy szimfóniához (ujdonság). *Lalo*: Szimfónia espagnole; játszza *Manen*, *Drorak*: d-moll szimfónia, újdonság. Jegyek a Harmoniában kaphatók. p

(*) **A nagy revue.** A Poliklinikai Egyesület által e hó 9-én, 10-én és 11-én rendezendő kirakatverseny-revuejének befejező próbái a színházi szezon egyik legérdekesebb eseményét helyezik kiállításba. A fővárosi társaság légszob és legjobb műkedvelői a biztos siker tudatában veszik fel a versenyt a legjelesebb szimfóniavésznőinkkel és szimfóniavésznőkkel. *Falus* Elek leleményessége, *Medgyassay* Vilma bája oly meglepetésként varázsol a színpadra, melyekre példa még nem volt. Az egyesület védnökei *József* főherceg és *Augsztina* főhercegné asszony értesítették az egyesület elnökségét, hogy a január 9-iki előadásra megjelennek. A jegyek iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. A fenséges vendégekre való tekintettel, az előadás pontban hét órakor kezdődik.

(*) **Pályázat zeneműre.** Gróf *Zichy* Géza magyar zeneművek hangszerelésére pályadíjjal évente 200 koronát tűzött ki. Ezen pályadíjra kiírt pályázat három ízben meddő maradván, az 1912. évre kivételesen 800 koronát tevő pályadíjra a Nemzeti Zenede ezennel pályázatot hirdet a következő feltételek alatt: 1. Hangszerelendő nagy zenekarra valamely régi vagy újabb magyar zenemű, a zenekarra való feldolgozásra alkalmas nagyobb terjedelemben, a pályázat által szabadon választott műfajában. 2. A pályaművek idegen kézzel írva és jellegű levélkével ellátva, legkésőbb 1912. évi május 31-éig a Nemzeti Zenede igazgatóságánál nyújtandók be. A bíráló-bizottság *Gobbí* Alajos nemzeti zenedei igazgatónak elnöke alatt, *Demény* Dezső, *Siposs* Antal, *Szabados* Béla zeneszerzők, továbbá *Agghózy* Károly, *Székla* Adolf és *Favrinecz* Mór nemzeti zenedei tanárokból áll.

(*) **A nyitrai dóm műkincsei.** Nagyrétkői műkincsek fedeztek fel nemrégiben a nyitrai székesegyházban. A sekrestyének egy eldugott helyén, az ablakfülkében hosszú idő óta lógott egy semmitmondónak látszó rézmetszet. Az egyházi kincsek katalógusa szerint a képet gróf *Pálffy* Tamás nyitrai püspök 1676-ban ajándékozta a dómnak. A kép Szűz Máriát ábrázolja, a mint a kis Jézust táplálja. Mögötte jobbról és balról egy-egy angyal látható. A kép hátterét díszítések töltik meg, anyaga vastag, vert rézlemez. A kép vonalai he vannak véste. Dr. *Eber* László mintegy négy héttel ezelőtt járt Nyitra és felismerte a kép értékét. Szerinte a kép Firenzében, 1490 táján készült és *Botticelli* közvetlen befolyásáról tanuskozik. Csak a *British Museum* ban hasonló, de az sokkal kisebb. Ez tehát a második ilyen mű, mely a rézmetszés bölcsőkorából fennmaradt. A képet hozzávetőleg becsles körülbelül 1 millió koronára értékeli. A nagyrétkői kép tovább is a sekrestyében maradt, azonban lakat alá helyezték. A képet *Jeszzenszky* Alajos kanonok három héttel ezelőtt maga vitte fel a Nemzeti Múzeumba és ott *Eber* részvételével egy bizottság állapította meg valószínű eredetét. Ez a rézmetszet negyedik nagy kincse a székesegyháznak. Az eddigi három: a gróf *Forgách*-féle arany kehely, a *Boinémiszsa*-féle kehely és az arany evangélistium. Ugyancsak *Eber* László talált a székesegyház alsó templomában egy domborművet, a „Keresztről való levétel” című *Pernegger*-féle oltár alatt, mely *Krisztus* sirbátelét ábrázolja. Maga az oltár 1662-ben készült, *Szelepcsényi* püspök adományából. A domborművet *Eber* Verrocchio műhelyéből valónak tartja, sőt egyes részleteket magának a mesternek tulajdonít. Valószínű, hogy *Szelepcsényi* püspök maga szerezte Rómában és magával hozta.

(*) **Hangversenyek.** A *Waldbauer-Kerpely* vonóségyes vasárnap, január 7-én délután tartja III-ik hangversenyét a Royalban. A hangverseny műsora: 1. *Rádai* M. Vonóségyes. 2. *Mozart*. Clarinetquintett, közreműködik *Hajók* F. 3. *Brahms* B-dur vonóségyes. — *Walker* *Edit* kamarapiano hűtőn, január 8-án rendez egyetlen dalestétjét a Vigadó nagytermében. Műsora a következő: 1. *Schubert*: Lied eines Schiffers an die Dioscuren. Rastlose Liebe. Die Allmacht. 2. In Waldeinsamkeit. Ach wende diesen Blick. Minnebid. O liebliche Wangen. 3. *Mahler*: Ich atmete einen Linden Duft. Ich bin der Welt abhanden gekommen. Liebst du um Schönheit. Wer hat dies Lieblein erdacht. 4. *Brecher*: Der Arbeitsmann. Pützner: Frieden. Wie Frühlingssahnung weht es durch die Lande. 5. Strauss: Liebeshymnus. Wenn! Blauer Sommer! Kling! — *Kéri* *Szántó* Imre zongoraművész szerdán, január 10-én tartja első hangversenyét a Royalban, következő műsora: 1. *Schumann*: Grande Sonate Fis-moll. 2. *Bartók*: Scherze e-moll. b) *Dohnányi* Rhapsódia. No. 3. *Schubert-Liszt*: Wanderer Fantasia. 4. *Liszt*: Grande Etude F-moll. 6. Au bord d'une source. C. *Magyar* Rapsódia 2. sz. Jegyek fenti hangversenyekre *Rózsavölgyinél* kaphatók.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A dunapentelei ásátások.** A Nemzeti Múzeum régiségára minden évben végeztet ásátásokat Dunapenteleken, ahonnan igen érdekes római kori emlékek kerülnek felszínre. Legutóbb a Kálmária szomszédságában levő Óreghegyen folytattak ásátásokat igen szép eredménnyel. A kutatás, amely dr. Hekler Antal segédor vezetésével folyt, egy nagyobb épület falait derítette fel, melyek a már felfedezett részen több mint tíz helyiséget zárnak magukba s összes kiterjedésük majdnem ezer négyzetméter. A felső rész épület-rész kormeghatározására döntő fontosságúak az onnét előkerült római bronzpénzek, melyek Alexander Severus (222—235) és I. Valentinianus (364—375) ideje között váltakoznak. Az épületen ez a két időhatár kétségtelenül felismerhető és megállapítható, hogy az újabb épület a régi maradványain épült fel. Az ott talált vas-sisak-törédekből s a nyomokban látható belső díszítésről azt következtetik, hogy valamelyik magasabb rangú katona lakóhelye volt az épület. A díszítésben a figurális motívumok között két állati alak szerepel: a delphin és a rohanó bika, de emberi alakok is láthatók, különösen szárnyas géniuszok. Igen sok érdekes bronztárgyat találtak ott, érmeket, kulcsokat, edényeket, több, agyagból készült háztartási tárgyat igen érdekes és jellegzetes díszítésekkel. Néhány díszes üvegcserep bizonyítja, hogy a ház gazdája előkelőbb izlésű ember lehetett. Sok vas-tárgyat is találtak, amelyek minden valószínűség szerint egy kocsinak alkotó részeit képezték. A leletet néhány érdekes köemlék egészíti ki, amelyek között egy Jupiternek szentelt kis fogadalmi oltár érdemel külön megemlést.

* **A Magyar Tudományos Akadémia jutalom-tételei.** A Magyar Tudományos Akadémia elhatározta, hogy gróf Széchenyi Istvánnak nevéhez és működéséhez méltó életrejárta, akár kéziratban, akár nyomtatásban nyújtja le bármikor az akadémiához 8000 korona jutalomban fog részeseit. Id. báró Wodianer Albert alapítványából 1000—1000 korona jutalom Magyarország bármely népi iskolájában működő két legérdemesebb néptanítóinak. A jutalmat az akadémiára az 1912. márciusi összes ülésen itéli oda. A tuzberki Kóczán Ferenc alapítványból 100 arany oly színműre, amelynek tárgya II. Ulászló vagy II. Lajos király korából veendő. Határidő 1912. május 31. A Marozibányi-alapítványból 40 arany valamely fejezetre a magyar összehasonlító mondattanból. Benyújtási határidő 1912. szeptember 30. Ugyancsak szeptember 30-iki benyújtási határidővel tüzték ki a következő jutalmakat: a Dóra-alapítványból 50 aranyat a következő tétellel: Fejtsék ki a csatornák jelentősége a hazai közlekedés szempontjából; a Pesti Hezai Első Takarékpénztár Egyesület Fáy András nevére tett alapítványból 6000 korona: A városi politika feladatai, különös tekintettel a közüzemeknek saját kezelésbe leendő átvételére és folytatására; az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár alapítványából 1000 korona: A magyar államadósság története 1867. óta; a m. kir. honvédelmi miniszter adományából 100 darab es és kir. arany: Az állandó hadsereg története I. Lipót korától Mária Terézia haláláig; a Sztrókay-alapítványból 200 arany: Báró Esővics József „A XIX. század uralkodó eszméi” című művének kritikai méltatása szociális politikai és történetből keleti szempontból; a Vigyázó-alapítványból 2000 korona: A magyar botanikai terminológia és nomenclatura fejlődésének története a honi botanika történelmének fonalán a legrégebb időktől máig. A Péczely-alapítványból 1000 forint aranyban. Kivántatik a belső vármok (száraz, vízi és vásárvármok) története Magyarországon a mohácsi vészig. Benyújtási határidő 1912. december 31.

* **Katonai Szemle.** A Simon Vilmos hírlapíró kollégánk kitűnő szerkesztésében megjelenő folyóirat ezúttal is gazdag tartalommal jelent meg. A tartalékos tisztek továbbképzése, A vizsontlátás. Motoros gépkocsik, A tengeri harc segédeszközei című cikkek emelkednek ki a változatos és értékes tartalomról.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Uj magyar repülőgép.** Hubert Andor cseváki kir. mérnök Eszékel szomben, Dárdán, helyből felemelkedő repülőgépet épített a maga költségén. A mérnök a saját vagyonából 20.000 koronát áldozott az érdekes készülék felépítésének költségeihez, amely most Dárda a tti hangárban várja az első felrepülési kísérletet. Gépe, amelyre szabadalmat is kapott, két vitorlászkerékkel bír, amelynek gyors mozgása emeli a magasba a készülék testét. A test gnóm-motoros, madárszerű

csónak, a rendes csavarkerékkel, amely a vízszintesen ható erőt fejti ki. A kerekek vasváza üres csövekből áll és távolról a gőzhajó-kerekekhez hasonlít. Magasságuk öt méter. Az egész szerkezet, még az erős gnóm-motor is magyar készítmény. A készülék építése egészen be van fejezve, csak éppen a vitorla-felszerelés volna hátra, de mivel a feltaláló pénze is jóformán kifogyott, az államhoz folyamodik, hogy legalább erre kapjon némi támogatást. A készülék a madárrepülés technikáját közelíti meg. Ha valami akadály nem jön közbe, úgy a feltaláló nem-sokára megkezdí a repülő-próbát.

© **Két nagy francia aviatikai díj.** Párisi jelentés szerint december 31-ikével két nagyobb aviatikai díj határideje járt le. Az egyiket a francia aero-klub tüzte ki annak, aki leszállás nélkül a legnagyobb távolságot teszi meg, a másikat a Femina folyóirat női aviatikusok számára. Az aero-klub díját — tízezer frankot — Gobé kapja, aki december 24-én 740 kilométert tett meg egyfolytában. A Femina sergének a legjogosabb aspiránsa Dutrieu volt, aki 230 kilométeres utat tett meg. December 31-én reggel azonban Jeanne Herven kisasszony Compiegne-ben 247 kilométert repült és ezzel el is nyerte volna a díjat. Dutrieu azonban, ahogy megtudta vetélytársnőjének sikerét, rögtön gépére kapott és még aznap délután 254 kilométeres repülésével végleg biztosította magának a serleget. A múlt év rekordjai közül nevezetesebbek a távolsági (egyfolytában): 740 kilométer, tartja Gobé; az időtartam rekordja: 11 óra 1 perc, tartja Fourny; a magassági rekord: 3910 méter, tartja Garros. Huszonnégy órán belül Hélen hagyta maga mögött a legnagyobb utat: 1252 kilométert és 800 métert. A tavalyelőtti eredményekhez képest ezek a rekord-számok az aviatika rohamos fejlődéséről tesznek tanúságot.

© **Az eltűnt léghajós sorsa.** Linzben ma délután az a hír volt elterjedve, hogy Werner főhadnagyot Gosau mellett összetört tagokkal megtalálták. Ezt a hírt eddig még nem erősítették meg. József Ferdinánd főherceg múlt éjjel Valtér vezérkari századdal és Malina léghajóskapitánnyal Halstadba ment, hogy azoktól tudakozódják, akik a léghajót a hallstadti tó fölött elrepülni látták. Itt megtudták, hogy a léghajó Dachstein felé repült. A főherceg ma elment Mitterndorfbá, ahol szintén tudakozódni fog.

FŐVÁROS.

A Közuti Vasút terve.

— Ujabb veszedelmek a villamos vasutak forgalmában. —

— Saját tudósítónktól.

Budapest, január 4.

A közuti vasut és a városi vasut eddigelé abban különböztek egymástól, hogy míg a városi villamos vonalain a főváros nagy közlekedési forgalmát rendezen, a nagyközönség teljes megelégedésére bonyolította le, addig a közuti vasuti közlekedés valóságilag szegényes a fővárosnak. Néhány hónappal ezelőtt a főváros vezetőségében a felzudult közvélemény hatása alatt némi hajlandóság is mutatkozott a közuti vasut botrányos mulasztásának és hanyagságainak megtorlására, ám a főváros ugy lát-ezik megelégedett a társaság pusztá megfenyegetésével és azzal a csekély jelentőségű — a rendes forgalom és rendes közlekedés helyreállítására a legkisebb mértékben sem alkalmas — javítási munkálatokkal, melyeket a társaság hirtelenében a felháborodott közvélemény megnyugtatósa céljából a vonalain eszközölt.

Ma már azt is kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a közuti vasut vezetőségében beállott személyváltozás rendezőváltást csak annyiban jelent, hogy a közuti vasutnál az állapotok ma még sokkal rosszabbak, mint voltak a régi vezetőség uralma alatt. Ennek pedig az az egyszerű magyarázata, hogy a közuti vasut mai vezetőségében — egy főmérnök kivételével — egyetlen szakember nincs és minden intézkedés, amely ma ott történik, magán bordja a kapkodás, az ötletszerűség, a tehetetlenség bélyegét! Egy ilyen kapkodásszerű lehetetlen terv az is, mely legújabbban a közuti vasut új vezetőségét foglalkoztatja és azt célozza, hogy a közuti vasut és a Városi villamos vasut kölcsönösen és közösen használhassák egymás vonalait. Vagyis, hogy a közuti a maga

szinte megjavíthatatlannak látszó közlekedésével ráfeküdjön a jó és érintetlen városi villamos vonalaira és azt is megrontsa.

[Bárha számtalan főbenjáró akadálya van a furcsa terv megvalósításának, — ismerve a közuti vasut mai vezetőségének messze terjedő összeköttetéseit és befolyását, melylyel a legnagyobb akadályokat is le tudják küzdeni — már eleve is a leghatározottabban tiltakozunk az ellen, hogy az illetékes körök e merénylet-számba menő abszurd ideával még csak foglalkozzanak is. Értésülésünk szerint a városi villamos vasut — igen helyesen — határozottan ellene van minden kooperációnak a közuti-vel, a főváros közlekedésiügyi ügyosztálya pedig — amely hivatalosan e tervről még tudomással nem bír — mélyszéges hallgatásba burkolózik.]

A közuti vasut vezetősége azt reméli ettől a tervtől, hogy a villamos közlekedés megjavításának problémája ezzel egyszerűen meg lesz oldva. Az ő magánvéleményükkel szemben áll a közvélemény, mely hangosan tiltakozik az ellen, hogy a közuti vasut az eddig kifogástalan városi villamos vasutat is a maga alacsony árszintjén színtelenségére süllyesztesse.

(**Az ideiglenes tanszemélyzet pótléka.** A fővárosi közgyűlése a múlt év december havában elhatározta, hogy az 1911. január 1-e előtt alkalmazott ideiglenes tanszemélyzet részére a mostani fizetésük és drágasági pótlékuk és az új fizetési szabályzatban tervezett illetményeik között mutatkozó különbözetet 1912. január 1-től kezdve havi részletekben folyósítja. Ennek az intézkedésnek az volt az oka, hogy az ideiglenes tanszemélyzet az új fizetési szabályzat szerint előbbi helyzetükben hátrányosabb helyzetbe jutott volna. A tanács ma tartott ülésében a miniszter jóváhagyása reményében ezt a különbözetet az ideiglenes tanszemélyzet részére kiutaltványozta.)

(**Alapítványi helyek adományozása.** A honvédelmi miniszter értesítette a tanácsot, hogy a honvéd-hadapród iskolák részére létesített és megüresedett székesfővárosi alapítványi helyekre Emperl Károlyt és Mihalesics Zsarkot vette fel. A tanács a honvédelmi miniszternek ezt a leiratát tudomásul vette.)

(**Omnibusz-különjáratok.** A székesfővárosi közlekedési vállalat azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy a Népeperától az előadások befejezése után a Váci-körut és Andrássy-ut keresztezéséig különjáratokat rendezhessen be. A tanács a különjáratok berendezéséhez hozzájárult és a viteldíjat 20 fillérben állapította meg.)

TANÜGY.

= **Uj egyetemi tanár.** A király dr. Menyharti Gáspár kolozsvári ügyvédet és egyetemi magántanárt a kolozsvári egyetemen az osztrák magánjog nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

= **Aki a fogházban is tanít.** Az aradi fogház analfabétái egy hét óta szorgalmasan vetik papírra a betűket, azaz hogy még most csak egy-kettőt, az e-t, meg az a-t. Tanítójuk akadt, egyik rabtársuk, aki még hozzá nem is dilettáns, hanem hivatalos néptanító — volt. Szabó György, a váltóhamisító volt mikelakai tanító, akit nemrégiben ítéltek el az aradi törvényszék, azzal a kérelemmel fordult Szokolcsay Lajos vezető kir. ügyészhez, hogy engedje meg neki régi mesterségének folytatását. Az ügyész az engedélyt megadta s most a volt igazgatótanító maga köré gyűjtve az analfabéta rabokat, szorgalmasan tanítgatja őket a betűvetés művészetére.

= **Iskola Bánffy Dezső emlékére.** Az erdélyi református egyházkerület novemberi közgyűlésén elhatározta, hogy a kerület volt főgondnokának, báró Bánffy Dezsőnek emlékére Kolozsvárt nagy felsőbb leányiskolát létesít, amely alapra dr. Kenessey Béla református püspök már előbb 100.000 koronát gyűjtött a főváros körökben. A gyűjtőivel a karácsonyi ünnepek alatt érkeztek az egyházközségekhez. A „Bánffyánom“-ra gróf Teleky Sándor 100.000 koronát adományozott. A gyűjtés közben is oly nagy lendülettel folyik, hogy nem-sokára hatalmas összeg fog az egyházkerület rendelkezésére állani a leánynevelés céljaira.

Mulatságok.

✱ **József főhercegek a technikus bálon.** Gróf Szapáry József v. b. t. t. főudvarmester táviratilag értesítette a bál rendező bizottságát, hogy József főherceg és Augustia főhercegné asszony az 1912. évi technikus-bál fővédőségét is elfogadták és a bálom való megjelenésüket máris kilátásba helyezték.

✱ **A Házépítő Tisztviselők Egyesülete saját helyiségeiben** (Szapáry-utca 7-9. sz.) január hó 13-án, szombaton este 9 órakor zártkörű táncestélyt rendez. Belépőjegyek árai: Személy-jegy 2 korona, családijegy (2 hölgy, 1 férfi) 5 korona. A tiszta jövedelem az egyesület társadalmi alapjai javára fordítatik.

✱ **A katolikus bál rendezősége** — tekintettel a bál napjának közelségére — már megkezdte permanens hivatalos óráit a bál irodájában (IV., Ferenciek-tere 7., III. lépcső, I. 8., telefon 101-58) naponként este 6 és 7 óra közt. Január 12-én és 13-án az irodát a Hungaria-szállóba helyezik át, ahol reggel 10 órától este 7 óráig állandó hivatalos órákat tartanak. A bálon József főherceg, a bál legfelső védője, a királynak képviselőjében jelenik meg Augustia főhercegné asszony, mint a bál egyik fővédőjével. Az arisztokrácia összes tagjai, a kormány, továbbá a társadalom kitűnő személyiségei teljes számmal rész vesznek. A rendezőség figyelmezteti azokat, akik karatjegyre igényt tartanak, előjegyzéseiket már most tegyék meg, mert a jegyek csak korlátozott számban állnak rendelkezésre.

✱ **Uri klub bálja.** A tavaly megalakult Uri klub ez idén január 27-én tartja meg első nagy bálját. A bál a főváros egyik legelőkelőbb tánc-helyiségében fog lezajlani.

✱ **A Budapesti Női Ruhakészítő Ipartestület** január 20-án a Royal-szálló összes termeiben ipartestületi bált rendez. A bál tiszta jövedelmét a testület segély- és nyugdíjalapja, valamint iparfejlesztési alapja javára fordítják.

✱ **A keresztény-szocialista szabómunkások és munkások orsz. szakszervezetének** első számú csoportja Giesswein Sándor orsz. képviselő és Piringer Ádám nagyipáros védnöksége alatt január 14-én, a Katolikus Kör (IV., Molnár-utca 11. szám) fehértermében bált rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Bali naptár.

Január 3. Róka Pál táncestélye a Kath. Körben.
Január 6. Kereskedelmi alkalmazottak táncestélye Andrássy-ut 67. — Nőtisztviselők estélye a Royalban.
— Napidíjas hivatalos bálja (Akácia-utca 32.)
— III. ker. főgimnáziumi önképző-kör mulatsága (Korona-ter 2.) — Vogl táncmester tanítványainak mulatsága a budai Vigadóban.

Január 13. Czipésziparosok táncestélye saját helyiségükben. — Gépész-bál a Katolikus Körben. — Közbányai tornászok táncestélye az ottani uri kaszinóban. — Kereskedelmi bál a pesti Vigadó összes termeiben. — Magyarországi rokkant munkások intézete jelmeztélye a budai Vigadóban. — Katolikus nagy bál a Royal-szálló disztermében. — Magán- és kereskedelmi tisztviselők szövetségének táncestélye a kereskedelmi utazók helyiségében (Gyár-utca 4.)

Január 14. Szabómunkások táncestélye a pesti Kath. Körben.

Január 20. Torcász-bál a budai Vigadóban. — Protestáns bál a pesti Vigadó összes termeiben. — Női ruhakészítő-ipartestület mulatsága a Royalban. — Belvárosi kisiparosok és kereskedők táncestélye a Kath. Körben. — Magántisztviselők Egyesülete táncestélye a Pester Lloyd disztermében.

Január 21. Katolikus Legényegylet bálja (Rotenbiller-utca 20.)

Január 23. A VI. ker. jótékony-nőegyesület táncestélye a pesti Vigadóban.

Január 24. Szent Imre Kör tiszteletélye a Kath. Körben.

Január 27. Pénzügyi szolgák táncestélye a budai Vigadóban. — Eintracht-táncestély a pesti Vigadóban. — Szénásy és Párczy személyzete táncestélye (Gyár-utca 4.) — Medikus bál a Royalban. — Dohánygyári dalkör táncestélye a Kath. Körben. — Pénzügyi táncestély a Pester Lloyd termében.

Február 1. Katolikus nőtisztviselők táncestélye a Kath. Körben. — Bölcsőde-bál a Royal-szálló disztermében. — Almádi Kör táncestélye az Országos tisztviselői kaszinóban. — Állatorvosok táncestélye a Pester Lloyd disztermében. — Építészek és műszaki rajzolók nagy bálja a pesti Vigadóban.

Február 2. Postatisztiek táncestélye Bálint-utcai helyiségükben.

3. Lakatos-bál a pesti Royal-szálló disztermében. — Budai dalárda táncestélye a budai Vigadóban. — Széchenyi-bál a pesti Vigadó összes termeiben. — Tisztviselőtelepi kaszinó táncestélye saját helyiségében. — Kertész-táncestély az Erzsébetvárosi Kaszinó helyiségében. — Aranyműves-segédok táncestélye Andrássy-ut 67. sz. disztermében. — Vas- és fémiparosok ipartestülete táncestélye a Pester Lloyd disztermében.

Február 4. Magyar gazdasszonyok álarozos bálja a pesti Vigadó összes termeiben.

Február 7. Budai Kath. Kör táncestélye a budai Vigadóban.

Február 10. Gaudeamus iskolatársak táncestélye a Kath. Körben. — A Párisi Áruház három üzletének személyzete táncestélye a pesti Vigadó összes termeiben. — Óbudai hajógyár bálja a budai Vigadóban.

Február 11. VIII. és IX. ker. Izraelita nőegylet táncestélye a pesti Vigadóban. — Fehérmű- és vegyértisztítók ipartestülete táncestélye a Pester Lloyd disztermében.

Február 12. Ferencvárosi Torna Club táncestélye a Vigadóban.

14. Szent Imre ifjúsági kör táncestélye a pesti Katolikus Körben. — Technikus-bál a Royal-szállóban.

Február 15. Vármegyei Bál.

Február 16. Gyógyszerészek Országos Egyesülete hangversenyes táncestélye a pesti Vigadóban.

Február 17. Szentgyörgy-bál a Saphir-teremben. Erzsébet-kör 27. — Budai Iparoskör táncestélye a budai Vigadóban. — Transylvania-egyesület táncestélye a pesti Katolikus Körben. — Országos Vasutas Szövetség nagy bálja a pesti Vigadó összes termeiben. — Elsner Oszkár áruház személyzetének táncestélye a Royal-szálló disztermében.

Február 18. Polgári iskolai tanárjelöltek táncestélye a budai Vigadóban. — Izraelita Nőegylet nagy álarozos-bálja a pesti Vigadó összes termeiben.

Február 19. Egyetemi Kör farsangvégi táncestélye a pesti Katolikus Körben.

Február 20. Bohóc-estély a Royal-szálló disztermében. — Róka Pál táncestélye a pesti Katolikus Kör disztermében.

Február 24. Budapesti kereskedő-szolgák táncestélye a budai Vigadóban. — Postatitkárpénztári Tisztviselők Országos Szövetségének nagy bálja a pesti Vigadóban. — Budapesti kerületi munkabiztosító-pénztári tisztviselők táncestélye a Royal-szálló disztermében. — Szűcs-mesterek Országos Szövetsége táncestélye a Pester Lloyd disztermében.

Február 25. Asztalossegédok bálja a pesti Vigadó termeiben.

Március 2. Az Athenaeum-dalegylet táncestélye a pesti Katolikus Körben. — Önkéntes tüzoltók táncestélye a budai Vigadóban. — Czukrasz-táncestély a pesti Vigadóban.

Március 3. Purim-bál a pesti Vigadóban.

Március 4. Kávésok nagy bálja a pesti Vigadóban.

Március 5. Posta- és távirólistiek táncestélye a pesti Vigadóban.

Március 6. Budai vendéglősök és kocsmárosok táncestélye a budai Vigadóban.

Március 7. Vendéglősök, szállodások, kocsmárosok bálja a pesti Vigadóban.

Március 8. Hentes-bál.

Március 9. Tipographia-nyomdászegylet táncestélye a budai Vigadóban. — Eintracht német kolónia bolond estélye a pesti Vigadó termeiben. — Allami hivatalos bál táncestélye a pesti Kath. Körben.

10. A budapesti újságírók tisztviselők hangversenyes táncestélye.

Március 14. Róka Pál-féle próbából a pesti Katolikus Körben.

Március 16. Gánzyári dalkör táncestélye a budai Vigadóban. — Asztalosmesterek táncestélye a pesti Vigadóban.

KÖZIGAZGATÁS.

A vármegyei elsőaljegyzők értekezlete. Kiss László békésvármegyei első aljegyző értekezletre hívta össze ma délelőtt 9 órára a vármegyei első aljegyzőket, hogy a státuszrendezés ügyében kívánásait külön körvonalazzák és küldöttség útján nyújtsák át a helygyminiszternek. Az értekezleten Kiss László bejelentette, hogy a vármegyei első aljegyzők szervezkedésének szükségét most már nem látja indokoltnak, mivel az országos egyesület külön memorandumban terjeszti fel kívánásait és így memorandumnak küldöttség útján való átadását is elállanak. Az értekezlet a bejelentést tudomásul vette.

Írástudatlan közgyám. Bihar megyében a belényesi járáshoz tartozó Bihar-község előjárósága december 6-án közgyámot választott Szélestyán Mihály személyében. A választás ellen felébevezést adott be több biharkabai polgár, mert — a felebevezés szerint — az új közgyám 14 napot ült a nagyváradi ügyészség fogházában, azonkívül sem írni, sem olvasni nem tud és a fontos állást nem viselheti. A felebevezés felett a közgyűlésen fog dönteni a vármegye törvényhatósága.

Harez a drágasági pótlékért. Kiskunhalas rendezett tanácsu város képviselőtestülete ülést tartott, amelynek napirendjére tűzték a városi alkalmazottak fizetésjavítását, illetőleg az azoknak megszavazandó drágasági pótlék ügyét. Hosszu vita után a közgyűlés 69 szóval 11 ellenében a tanács javaslata értelmében 1911-re megadta a drágasági pótlékot. Ez annyira elkészerítette az ellenzéki gazdákat, hogy 40-en kivonultak a teremből. Ezután tárgyaltak a város rendezésére vonatkozólag előterjesztett tanácsú javaslatot. Végül bejelentették, hogy a helypénzszedésből 17.836 korona tiszta jövedelme volt a városnak.

Dunahid és tanítók pénze. Újvidékről jelentik: Újvidék város törvényhatósága ma Matkovic Béla főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen a polgármester bejelentette, hogy a belügyminiszter és a kereskedelmi miniszter az állandó Duna-híd létesítéséhez hathatósan hozzájárulást helyezett kilátásba, és hogy ez ügyben a pénzügyminiszter e hónapban fogadja a város küldöttségét. Ez alkalommal ugyanezen küldöttség Bécsbe is felmegy a hadügyminiszterhez és a vezérkari főnökhöz a Duna-híddal kapcsolatos hídsánc átengedése ügyében. A Duna-híd céljaira Szerémszég egyes zersmindenkorra száz-ezer koronát szavazott meg, amit a horvát bán is helybenhagyott. A közgyűlés ezután felhatalmazást adott a városi tanácsnak, hogy a városi vezetők ezéjaira megfelelő terveket dolgoztassanak ki. Végül a néptanítók együttes kérelmét, hogy fizetésük rendeztesse, illetve felemeltessék, fedezet hiányában elutasították.

Vármegyei közgyűlés elhalasztása. A vármegyei közgyűlésről alkotott szabályrendelet szerint, ha a közgyűlésen a tanácskozás a folytonos rendezés, zaj és nyugtalankodás miatt lehetetlen: akkor a főispánnak joga van az ülést felfüggeszteni vagy aznapra felosztatni, de ez esetben a közgyűlés másnap minden újabb összehívás nélkül összeül. Bizonytalan időre azonban a közgyűlést szabályrendelet felhatalmazás nélkül elhalasztani nem lehet. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1911. évi 3459. sz. hat.)

EGYESÜLETEK.

(—) A jó öreg kocsmáros emléke. A magyar vendéglősök érdekes és értékes határozatokról értesítették a Petőfi-Társaságot. Elhatározták ugyanis, hogy Petőfi Sándor apjának, a jó öreg kocsmárosnak emlékeztére művészi érczkoszort helyeznek a Petőfi-családnak a kerepesi uti temetőben levő sírjára. Glück Frigyes, az ismert műbarát vetette föl az eszmét és vendéglőstársai „örömmel és lelkesedéssel” magukévá tették. A határozat egész történetét és megokolását elmondja az a levél, amelyvel határozatukat a vendéglősök bejelentették a Petőfi-Társaságnak. Ez a levél így szól:

Tekintetes elnökség! Van szerepcsénk tisztelettel bejelenteni, hogy szövetségünk központi igazgatósága és igazgató-tanácsa 1911 december hónap 22-én tartott ülésén elnökének, Glück Frigyesnek indítványára elhatározta, hogy Petőfi Sándor szülőinek a budapesti kerepesi uti temetőben lévő sírjára művészi kivitelű érczkoszort helyez, ennek költségét a szövetség tagjai közt végzendő gyűjtés útján szerzi be és végül, hogy a gyűjtött összeg fölözlegét a sír kerítésének elkészítésére használják fel. Tekintetes elnökség! Amidőn ez elhatározásunkat a t. elnökséggel közölni és annak szives fogadását kérni bátorkodunk, nem mulasztathatjuk el hangoztatni, hogy szövetségünk akkor, amidőn indítványt tevő elnökének szép és hazafias javaslatához nagy örömmel és őszinte lelkesedéssel hozzájárult, nemcsak ama öröklő élő lelkesedésnek és rajongásának kívánta bizonyosságát adni, amely minden hazafiasan érző magyar szívet a haza-zeretet nagylélekű apostola, Petőfi Sándor neve, költészete, emléke iránt időtlen időkre be fog tölteni, hanem hogy kifejezzük, megörökítsük azt a legközelebbi vonatkozást is, amelynél fogva a nagy költő atyja, a jó öreg kocsmáros hozzánk, a magyar vendéglősök összességéhez egyébként is közel áll és amely nekünk az ő emlékét oly kiválóan becsessé teszi. Ugy érezzük, hogy vezetőnk kezdesét fölbuzduló lelkesedéssel fogadva, csak régi adósságot rovunk le, csak hazafias kötelességet teljesítünk és önmagunkat és becsülelet iparunkat tiszteljük meg, miért is hangoztatjuk és reméljük, hogy elhatározásunkat a tekintetes Társaságban kedvezően fogadják és bennünket a megvalósításban jóindulattal fogadják támogatni. Kiváló tisztelettel Kommer Ferenc alelnök, P. Kiss Lajos titkár.

Glück Frigyes már künn járt Bony Jenő szövetségnek, a Petőfi-síremlék alkotójának műtermében és megállapodásra jutott vele a rózsákból és cserlelekből fonandó érczkoszoru művészi elhelyezésére vonatkozóan. A koszoru szalagjára ezt vésik: A vendéglősök egyesülete — A jó öreg kocsmárosnak. A Petőfi-Társaság köszönőlevelet intézett a szövetség elnökségéhez.

(—) A Budapesti Erzsébet Királyné-utja és Környéke Egyesület tegnap este tartotta első választmányi ülését megalakulása óta. Az ülésen dr. Perl Soma elnököl, aki körvonalazta az egyesület programját. Az a városrészes, amelynek lakosai

és telektulajdonosai most ebben az egyesületben tömörültek, teljesen elhagyatott, pedig minden olyan körülménnyel rendelkezik, amely alkalmas teszi a városfejlesztésre. Ezután Pál Leó, az egyesület titkára ismertette a városrész közlekedési viszonyait. Balázs Hugó gyárigazgató hangsúlyozta, hogy először a meglévő közlekedést kell javíttatni, azután lehet új vonalakat kérni. Rothstein Mór indítványára a választmány küldöttségét választott, amelynek feladata az, hogy a közúti vasút és az omnibusz-vállalat vezetését a városrész lakóinak panaszára felvilágosítsa. A küldöttség tagjai lettek: Weisz Tivadar, Pál Leó, Rothstein Mór, Hein János, Hoffmann Ferenc, Balázs Hugó és Révész László. Foglalkozott még a választmány a városrész csatornázásának kérdésével is és részletesebb meg tárgyalás végett egy műszaki bizottságot alakítottak, amelynek tagjai a következők lettek: Thier Manó, Hein János, Fülöp Károly, Pál Leó, Lengyel Mór, Szónyi Samu. Az ülés az elnök zárszavaival ért véget.

(—) Az Országos Gyorsiró Tanács tegnap délután négy órakor Reáltanoda-utcai saját helyiségében teljes ülést tartott. Az ülésen dr. Hencz Károly elnök. Meleg szavakban emlékezett meg a tanács elhunyt nagynevű helyettes elnökéről, dr. Maywald Józsefnek haláláról, akinek az emléket jegyzőkönyvben örökítették meg. Ezután üdvözölte Maywald utódját, dr. Kövesligethy Radó egyetemi tanárt, aki megköszönte az üdvözlést, ígérte, hogy a tanács céljait mindenben támogatni fogja. Erre az ügyrend értelmében megalakították a tanács egyes szakosztályait. Azután több folyó-ügyet intéztek el.

(—) Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület ma délután rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést Czobor László orsz. képviselő nyitotta meg, aki megemlékezett az elhunyt elnök, Emich Gusztáv nagy érdemeiről. Üdvözölte egyúttal néhai Emichnek a közgyűlésen megjelent fiát és leányát. Majd az elnök választására tért át a közgyűlés. A megjelentek Lokovics Antal indítványára teljes egyhangúsággal gróf Teleki Géza v. b. t. tanácsost választotta meg az egyesület elnökévé. Az új elnökért Roditzky Jenő vezetésével küldöttség ment. Gróf Teleki halásan köszönte meg a közbizalom folyamánként történt megválasztását, kijelentette, hogy az egyesület újabb törekvéseit és terveit a maga részéről a leghatásosabban fogja előmozdítani, úgy, hogy az egyesület a jövőben is virágozzék. Nem tudja, hogy meg fog-e felelni a bizalmasnak, de ígéretet tesz arra nézve, hogy a magyar kertészetet szívvel-lellekkel szolgálja. (Lelkes éljenzés.) Majd dr. Mágócsy-Dietz Sándor egyetemi tanár tartott tartalmas emlékebeszédet emőkei Emich Gusztáv néhai elnök felett. Az elnök indítványára az emlékebeszédet az egyesület lapjában és jegyzőkönyvben is megörökítik. A közgyűlés előtt a budapesti kertészek közül mintegy hatvanan értekezletet tartottak a budapesti földművelés ügyében. A kertészek ugyanis tervbe vették, hogy a Wekerle-telep fel nem használt részét és a fővárosnak egyéb kihasználatlan területeit bérbe veszik és ott egy kertésztelepet alapítanak, amely hivatalos lesz Budapest élmezőnyét ellátni. A kertészek közül mintegy 160-an csatlakoztak a mozgalomhoz és elhatározták, hogy a székesfővárostól 300—400 négyszögöldnyi területet fognak bérelni és azon a területen modern kertészgazdaságot rendeznek be. Ehhez úgy a székesfőváros tanácsát, mint a kormányt kívánják megnyerni.

(—) A Magyar Mérnök- és Építészegyletben Kelemen Moricz főmérnök ma a főváros közlekedési kérdéseiről tartott előadást. Az előadó vázolta a főváros személyforgalmának az utóbbi években hihetetlen mértékben való megnövekedését. Rámutatott a fővárosi közlekedés hibáira, amelyek részben a természetes fejlődés, részben pedig a meg nem felelő városszabályozási terv és a város kedvezőtlen utcahálózata folytán következtek be. Bebizonyította, hogy a közúti vasút megbízhatatlan és rossz üzemének elejét lehetett volna venni, ha a modern műszaki tudás és vezetés úgy a közúti igazgatásban, mint a fővárosi közlekedési politika irányításában megszabható teret kapott volna. Szükségesnek tartja a sebesség növelését, a megállóhelyek számának lehető redukcióját, a fel- és leszálló utasok számára különválasztott, széles ajtóval ellátott kocsik alkalmazását és új vonalak építését. Az előadást szépszámu közönség hallgatta végig.

(—) A Budapest Székesfővárosi Oszeres Ipartársulat január 7-én délután fél három órakor a Róth-féle vendéglő külön helyiségében (VIII. Telekyl-tér 5. sz. a.) tartja XV. rendes közgyűlést.

(—) A Magyar-Lengyel Egyesület alakuló ülése. A fővárosban Magyar-Lengyel Egyesület névvel új társulat van keletkezében, mely január 7-én, vasárnap délelőtt féltíz órakor tartja alakuló ülését az Országos Iparegyesület Zichy Jenő-utcai helyiségében. Az alakuló ülésre báró Nyáry Albert, az előkészítő bizottság elnöke meghívta a politikai élet számos kitinőségét, valamint a Budapestben letelepedett lengyel polgárokat.

(—) A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek e hó 5-én, pénteken este félhét órakor tartandó ülésén dr. Fasching Antal az Orel-féle stereo-autografot ismerteti.

(—) Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete e hó 9-én, kedden délután hat órakor az Első Magyar Általános Tisztviselő-Egylet palotájában levő egyesületi helyiségében (II. Főherceg Albrecht-ut 11. sz.) választmányi ülést tart. Az ülés után társasvacsera lesz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A felsőbírószék ügyforgalma. A Kuria és a budapesti királyi tábla ma délelőtt 10 órakor tartotta meg a szokásos beszámoló teljes ülését, melynek lefolyása a következő volt: A Kuria dísztermében a beszámoló ülést Günther Antal elnök beszéddel nyitotta meg:

— Az ujesztendők ezen a legelső teljes ülésén helyénvaló megemlékezem arról, hogy éppen 40 évvel ezelőtt, 1872. január 1-én napján született újra a magyar bírósági szervezés. Az óségi alsófoku bíróságok, melyek a törvényhatóság autonómiája körében működtek, 40 évvel ezelőtt szűntek meg s helyükbe léptek a törvény szavaival élve, az első folyamodású királyi bíróságok, melyeknek tagjai kinevezés által nyerték el bírói hatalmukat. Az 1871. évi december 24-én kelt igazságügyi miniszteri rendelet, az 1872. év első napját jelölte meg, melyen az új bírói szervezetnek életbe kellett lépni. Ezen a napon nyert teljes hatályt a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869:IV. törvényzikknek az az alapvető rendelkezése, hogy az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítve, hogy Magyarország összes bíráit az igazságügyminiszter ellenjézésével a király nevezi ki és ezen a napon léptek érvénybe a szervezés összes fokozataira kiterjedőleg a bírói függetlenségnek biztosítékai.

Az elnök ezután kegyeletes szavakban emlékezett meg Horváth Boldizsárról, az akkori igazságügyminiszterrel és titkárról, Szabó Miklósról, a későbbi kuriai elnökről, akik a bírói hatalom gyakorlatának új korszakát megeremítették.

A Kuria személyi változásai következtek ezután. Elparentálták az elhunyt Horváth Jenő tanácselnököt, Noszlopy Antal jegyzőt, Tutschner Ágoston nyugalmazott kuriai bírót. Nyugalomba vonult Sebestyén Mihály tanácselnök, Pechota Endre, Mezey János, Fráter Imre, Debreczeni Miklós, Ludvig János. Kinevezettek tanácselnökké: Rohrer Miklós Fittler Imre, Baumgarten Izidor, bírákká Marton Dezső, Bucs Lajos, Havas Albert. A Kuria ügyforgalmának ismertetése előtt az elnök felemeltette, hogy mennyire megakasztja a Kuria működését a tíz esztendőre reá bízott képviselőválasztási bíráskodás, mely annyi bírót von el munkaszínházától és csak ez az oka a nagyszámu hátralékoknak. Az ügyforgalom: Polgári ügyek az 1910. évről maradt 1812, 1911-ben érkezett 5824, összesen 7676, ebből elintézték 5297-et, maradt hátralék 2379, vagyis 527-tel több, mint az előző évben. Büntető 1910. év végén maradt 1260, tavaly érkezett 4675, összesen 5935, ezekből elintézték 4698-at. Hátralék 1237, vagyis a tavalyinál 23-mal kevesebb. Ügyvédi tanácsai 1910-ről maradt 37, érkezett hozzá tavaly 382, elintézték 419-et, hátralék 21. Kevesebb 16-al mint tavaly volt. Képviselőválasztási 1910-ről maradt 11, 1911-ben érkezett 1025, összesen 1036. Elintézték 1034-et. Hátralék 2, tehát 9-el kevesebb a tavalyinál.

Végül a választások következtek. A közigazgatási és alapítványi bizottságban ugyanazok maradtak meg, akiket a múlt esztendőben választottak meg. A kisebb fegyelmi bizottságokba beválasztottak rendes tagokul: Papp Farkas, Karay Lajos, Nevezky Antal, Vaikó Pál, Weisz Károly, Tomcsányi László. Póttagok: Tahy István, Bucs Lajos, Garan Jenő, Haupt Albert, Sarlay Ferenc, Orosz Géza. A nagyobb fegyelmi bizottságba. Rendes tagok: Menayey László, Papp István, Varjassy Ferenc, Spóner Gyula, Lallosevics János, Márkus Dezső, Lábán Lajos, Plopu György. Póttagok: Wettstein Gyula, Szöcs Ákos, Deák Péter, Staud Lajos, Gedeon Albert, Tassy Pál, Vörösmarthy János, Zsembery Kálmán. — A budapesti királyi táblán Csathó Ferenc elnök v. b. t. t. üdvözölte a teljes ülésen megjelent bírói, főügyési és jegyzői kart.

A személyi ügyeket ismertetve, felemelti, hogy Sebess Déneest az igazságügyminiszteriumból beren-

delték tanácselnöknek. Bucs Lajos, Márkus Dezső, Haupt Albert táblai bírákat a királyi Kuriához neveztek ki bírákká. Vavrik Antal tanácselnököt nyugodalomba vonulása alkalmával a Lipót-renddel üntette ki a király. Meghalt Devich László tanácselnök, akinek érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg a teljes ülése, Ringhoffer Lajos bírót a szegedi táblához tanácselnökké neveztek ki. Az ügyforgalom a következő volt. Polgári ügy 1910. évről maradt 2037, tavaly érkezett 6369. Elintézendő volt 8458. Ebből elintézték 6358-at. Hátralék 2098, vagyis 177-el több, mint 1910-ben. Kereskedelmi és váltó 1910-ről maradt 1440, tavaly érkezett 2577. Elintézendő volt 4017. Elintézték 2973-at. Hátralék 1044, tehát 224-el több, mint 1910-ben. Sommás felülvizsgálati 1910-ről maradt 486, tavaly érkezett 1283. Elintézendő volt 1769. Elintézték 1011-et. Hátralék 758, tehát 286-al több, mint 1910-ben. Büntető 1910-ről maradt 459, érkezett tavaly 3844. Elintézendő volt 4203. Elintézték 3720-at. Hátralék 583, tehát 124-el több, mint az előző évben. Fegyelmi ügy 1910-ről maradt 10, érkezett tavaly 64. Elintézendő volt 74. Elintézték 64-et, hátralék 10. Ezután a választások következtek. A fegyelmi bíróságba kisorsolták rendes tagokul: Kuszka Miklóst, Lampel Hugót, dr. Reichard Zsigmondot, Szekeres Sándort. Póttagok lettek: Csiky József, Csapó Ferenc, Koos Emil, Geiger Miklós. A kuriai vegyes alapítványi bizottságba rendes tagokul: Perczel Jánost, Geiger Miklóst. Póttagok: Traeger Zsigmond, Szeles László. Táblai alapítványi bizottságba rendes tagokul kisorsolták: Perczel Jánost, Geiger Miklóst, Traeger Zsigmondot. Póttagok lettek: Szaay Gyula, Laufer Gyula.

§ A Zsilinszky-fiuk póre. A Zsilinszky-fiuk január 15-én kezdődő büntetőügyének főtárgyalása — amint értesülünk — legfeljebb csak három napra fog kiterjedni, noha Gyulán a felmentő verdiktet a hetedik napon hozhatták meg. Dr. Balogh György törvényszéki elnök a védők által előterjesztett tanúk lajstromából csak öt csabai tanút idéztet be. A többi husz tanu beidézését mellőzte azért, mivel szerinte az általuk bizonyítani kívánt tények (Achim terrorizmusa, megverése, súlyos fenyegetései s a csabai pisztolyhordozási szokás) a cselekménnyel ténylegi és tárgyi összefüggésben nincsenek. Egyébiránt a védők kérelmeiket a törvény szerint a főtárgyaláson megismételhetik, amikor a bíróság határoz a sürős beidézésekről. Eszerint, mivel a közzéadott huszonhat részben terhelő, részben mentő tanu beidézését kérte és a védők tanui közül csak ötöt idéztet be a tanúk száma eddig sem haladja meg a harminczegyet. A tanúk közt van a Zsilinszky-fiuk édesapja, id. dr. Zsilinszky Endre Békéscsabáról, továbbá özv. Achim Andrásné is. Mellőzte a törvényszék elnöke a védőknek azt a kérelmét is, hogy a gyulai bírósági orvosokat és fegyverszakértőket idézzék meg. E részben a törvény úgy rendelkezhetik, hogy a helyi, tehát budapesti törvényszéki szakértőket kell megidézni, akik a vizsgálati adatokat felhasználhatják. A főtárgyalásra ifju dr. Zsilinszky Endrét a vizsgálati fogságból fogják elvezetni, Zsilinszky Gábor pedig Temesvárról fog feljönni, ahol most mint tüzerőnkéntes szolgál. A főtárgyalás ezek szerint jóval szorosabb mederben fog lefolyni, mint annak idején a békésgyulai. A nagy esküdtszéki teremben tartják ugyan meg a főtárgyalást, de ide is csak korlátozott számú belépőjegyet kapnak, mivel a hírlapi szolgálat a helyek egy részét elfoglalja. Érdekes, hogy nők nem fognak belépőjegyeket kapni a főtárgyalásra.

§ Az új ügyvédvizsgáló bizottságok. Az igazságügyminiszter az 1912. év tartamára a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság elnökévé Zachár Emil kir. kuriai tanácselnököt, a bizottság tagjaivá Avedik Simon kir. kuriai bírót, dr. Balogh György büntető törvényszéki elnököt, Balonyi Imre kir. ítélőtáblai bírót, dr. Bartha Richárd kir. törvényszéki bírót, dr. Baumgarten Károly kir. ítélőtáblai tanácselnököt, d. Charmant Oszkár kir. közjegyzőt, Cziráni István kir. főügyészt, Fittler Imre kir. kuriai bírót, dr. Forrásy Ferenc kir. ítélőtáblai tanácselnököt, dr. Gaár Vilmos ítélőtáblai bírót, Grecsák Károly kir. kuriai bírót, dr. Gyurkovich László kir. közigazgatási bírót, dr. Halász Lajos kir. főügyési helyettesét, Istvánffy Lajos kir. ítélőtáblai bírót, dr. Karay Lajos kir. kuriai bírót, dr. Lallosevics János kir. kuriai bírót, dr. Langer Jenő kir. ítélőtáblai bírói czimmettel és jelleggel felruházott kir. büntető törvényszéki bírót, dr. Le Fényre Dezső kir. ítélőtáblai bírót, Ligetkuty Iván koronaügyész helyettesét, dr. Magyar Béla tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt, dr. Osvald István kir. ítélőtáblai bírót, dr. Plopu György

kir. kuriai bírót, dr. Schwarz Gusztáv budapesti tudomány-egyetemi ny. r. tanárt, dr. Sebess Dénes kir. ítélőtáblai tanácselnököt, Solyom Andor m. kir. igazságügyminiszteri tanácsost, Staud Lajos kir. kuriai bírót, dr. Szász Béla m. kir. igazságügyminiszteri tanácsost, dr. Székács Aladár kir. ítélőtáblai elnöki titkárt, dr. Szladits Károly kir. ítélőtáblai bírót, dr. Tarnai János kir. kuriai bírót, dr. Térfi Gyula m. kir. igazságügyminiszteri tanácsost, Tolnai Antal kuriai bírót, dr. Turay Sándor kir. kuriai bírót, Vaikó Pál kir. kuriai bírót, dr. Vargha Ferencz koronaügyész helyettesét, elnökhelyettesekké a bírák közül Fittler Imre kir. kuriai tanácselnököt, dr. Tarnai János és Grecksák Károly kuriai bírákat; a budapesti ügyvédi kamara által választott tagok közül pedig dr. Burián Béla, dr. König Vilmos és dr. Pap József budapesti ügyvédeket, továbbá a bizottság titkárává dr. Székács Aladár budapesti kir. ítélőtáblai titkárt; továbbá a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság elnökévé Ternovszky Béla marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai elnököt, a bizottság tagjaivá Bayler Kálmán kir. ítélőtáblai bírót, Booskor Antal kir. ítélőtáblai bírót, Bodó Sándor kir. főügyészt, Csiki László kir. ítélőtáblai tanácselnököt, Csipkés Árpád kir. ítélőtáblai bírót, Filipek Ferencz kir. ítélőtáblai bírót, Gödner Károly kir. ítélőtáblai bírót, dr. Gridi Papp Imre kir. ítélőtáblai bírót, Jakob Rudolf kir. kuriai czimmet és jelleggel felruházott kir. ítélőtáblai bírót, dr. Illyés Lőrincz kir. ítélőtáblai bírót, Kecezer Gyula kir. ítélőtáblai bírót, dr. Konezvald Endre kir. ítélőtáblai elnöki titkárt, Nagy Elek kir. ítélőtáblai bírót, dr. Pósoni Gábor törvényszéki elnököt, dr. Simó Balázs kir. ítélőtáblai bírót, Széplaki Ödön kir. ítélőtáblai bírót és elnökhelyettesekké a bírák közül Csiki László kir. ítélőtáblai tanácselnököt és Jakob Rudolf kir. kuriai bírót czimmet és jelleggel felruházott kir. ítélőtáblai bírót, a marosvásárhelyi ügyvédi kamara által választott tagok közül pedig Csongvai Lajos és Csontos Olivér marosvásárhelyi ügyvédeket, továbbá a bizottság titkárává dr. László Mártont, a kir. ítélőtáblához tanácsjegyzővé berendelt kir. járásbíró nevezte ki.

§ Csödbe jutott börtényesek. A pécsi királyi törvényszék Schmidt Mátyás fia börtényesek ellen elrendelte a csödeljárást. A cég hitelmegvonás következtében ment tönkre. A passzívák mintegy 200.0000 koronát tesznek. Nagy felütést kelt a cég csödbejutása, mert mindenki vagyonos embereknek tartotta a cégtársakat. Tömegmondokká Andrics Tivadar képviselőt neveztek ki.

§ Az ügyvédi rendtartás reformja. Abból az alkalomból, hogy az igazságügyminiszter leküldötte a Budapesti Ügyvédi Kamarának a Nagy Dezső által készített ügyvédi rendtartási tervezet véleménynyilvánítása céljából, dr. Bihari Mór ügyvéd, a Budapesti Ügyvédi Körben ma este előadást tartott „Az ügyvédi rendtartási reform czímén” (zimen). A felolvasás-ülésen, melyen igen számosan jelentek meg, dr. Zsigmondy Jenő elnököt, dr. Bihari előadó ismertette azon eszméiről, melyek az országos ügyvédgyűléseken és a szabadsajtóban észlelhetők. Ugyanakkor beható bírálat alá vette magát a tervezetet. Az ügyvédi szervezet kérdését illetően elfogadta ugyan előadó a tervezet azon javaslatát, hogy a szabad ügyvédség rendszere továbbra is fentartassék, azonban részint az igazságszolgáltatás érdekében, részint a túlszűfoltás megakadályozása céljából indítványozza, hogy a budapesti ügyvédi kar foglaljon állást az alsó és felsőbb bírósági bifurkáció rendszerével szemben, hogy az alsó bírósági ügyvéd az első tíz évi gyakorlat alatt csakis egyes bíróságnál képviselhesen, míg a felsőbb bírósági ügyvéd egy egyes, mint társasbíróságoknál képviselhesen feleket. Az ügyvédi rendtartás további kérdéseinek bírálatára és előadó további javaslatainak megvételére a legközelebb megtartandó felolvasás ülése lett ehalasztva, amikor is a kérdéshez mások is fel fognak szólalni. Az ülés után a tagok társaságára gyűltek össze.

§ Elítelt angyalcsinálók. Sátoraljaujhelyről jelentik: A sátoraljaujhelyi törvényszék tegnap délután kezdte tárgyalni azt a nagy bünpört, melynek központjában egy hírhedt szerencsi angyalcsinálók asszony, Tóth Istvánné áll. Tóthné és büntársai az egész megyében üzték az angyalcsinálást, de mindaddig nem sikerült leleplezni őket. Nemrég egy feljelentés kapcsán Tóthné és 13 más szerencsi leány és asszony ellen megindították az eljárást és bünpörüket tegnap tárgyalta le nagy érdeklődés kíséretében az itteni törvényszék. Az ügyészség tíz rendbeli magzatgyilkossággal vádolta Tóthné és vádat emelt többek ellen azok közül is, akik beismerték, hogy Tóthné rajtuk tiltott mütétet hajtott végre. Ezek beismerték azt is, hogy tíz koronát fizettek Tóthnének minden mütéért. Tóthné ezektől után beismerte bűnét s azzal védekezett, hogy segíteni skart azokon, akik hozzá tanácsért fordultak. Először István főügyész helyettes vádbeszédében a bű-

nösök szigorú megbüntetését kérte, mert csak egy lehet véget vetni az egész megyében pusztító üzemeknek. A törvényszék Tóthné két évi börtönrre ítélte. Azok közül, akik magukon mütéteket hajtottak végre, három asszonyt 3-6 havi fogházra, egy leányt pedig három havi fogházra ítelt. Több vádlottat felmentett, mert nem lehetett bizonyítani bűnösségüket. Az ítélet ellen ugy a főügyész helyettes, mint az elítéltek feleltek.

§ A büntető eljárás reformja Amerikában. Newyorkból jelentik: Taft elnök a minap egy kongresszuson lesújtó ítéletet mondott az amerikai büntető eljárásról. Azt mondta, hogy az a mód, a hogyan Amerikában a büntető törvényt alkalmazzák, szegényes és gyalázatos. Az erős kritikával kapcsolatosan most a Daily Telegraph érdekes statisztikát állított össze, amely kimutatja, hogy az utolsó 10 évben az Egyesült Államokban 86.934 gyilkosságot követtek el. A halálra ítélték száma azonban mindössze csak 1149. Szóval hetvenöt gyilkosra egy jön, aki halállal bünhődött tetteért. A statisztika kimutatja továbbá, hogy Newyorkban több gyilkosság történt, mint a világ akármelyik nagy városában, az elítelt gonosztevők száma azonban sehol sem olyan kicsi, mint Newyorkban. A newyorki rendőrség a váddal szemben azzal védekezik, hogy ötven év óta az európai gonosztevők mind Newyorkban kerestek menedékhelyet. A statisztika azonban könyörtelenül bizonyítja, hogy a halálra ítélt gonosztevők mind született amerikaiak voltak. A nevezett újság azzal végzi érdekes kimutatását, hogy följött szükségesnek tartja az amerikai büntető eljárásnak alapvető reformját.

§ Letartóztatott nagykereskedő. Déváról jelentik: A dévai törvényszék tegnap délután a Dévai Iparbank kérelmére elrendelte a csödeljárást Steiner Ferencz dévai nagykereskedő ellen, egyúttal kimondta letartóztatását. Steiner még novemberben fizetéképtelen lett a Dévai Hitelbank bukása következtében. A hitelezőiből alakult bizottság időközben megállapította, hogy passzívája 600.000 koronával mulja felül az aktívát. A hitelezők január 10-iki értekezletükön akarták állást foglalni az ügyben, de a Dévai Iparbank nem várta ezt a terminust, hanem csödeljárást kért, mit a törvényszék ki is mondott. A dévai rendőrkapitány tegnap délután már le is tartóztatta Steinert, aki a törvényszék letartóztató végzése ellen a kolozsvári táblához fordult. A csödelben a dévai kereskedőkön és pénzintézeteken kívül aradi kereskedők és intézetek körülbelül 200.000 koronával vannak érdekelve.

§ Sztrájk a lággyárban. Az Országbíró-utca 16. szám alatti lággyárban a múlt év augusztus havában a munkások egy része, élükön Bujni Pál előmunkással, sztrájkba lépett. A gyártelepen azonban voltak munkások, akik nem csatlakoztak a sztrájkolókhoz, hanem tovább folytatták a munkát. Ezért Bujni Pál munkástársai előtt hevesen kikelt ezek ellen a sztrájktrókok ellen s megfenyegette őket. Nemes Oszkár gyárigazgató felszólította augusztus 19-én délután Bujni Pál előmunkást, hogy hagyja abba az izgatást s térjen vissza a gyártelepre dolgozni, mert neki semmi oka sincs panasza, mivel tízenyolcz forint heti bért kap. Bujni a gyárigazgató figyelmeztetése után Hatala Jakabbal, Szlimák Istvánnal és ennek sógorával, ifj. Wagner Jánosnal, betért Szűsz Lajos korcsmájába sörözni. Sörözés közben természetesen a sztrájktrókokról beszélgettek és ifj. Wagner János ittag fölve megfenyegette Pala Gyula asztalost, aki nem csatlakozott a sztrájkolókhoz, hogy még ma paprikást csinál belőle. Este kilencz óra tájban Bujni Pál társaival együtt eltávozott a korcsmából és a lággyár kapuja elé mentek. Itt Wagner János kezében vasbőggyel, meg akarta támadni Pala Gyulát, de ez gyorsan beugrott a gyártelep kapuján. A lárma rá kiejtött Bobinszky János gyártelepi éjjeli őrt és felszólította Bujni Pált és társait, hogy távozzanak a gyár kapuja elől, ne csináljanak botrányt. Megjegyezte még ez alkalommal, hogy Bujnai Pál is okosabban tenné, ha családijára gondolna és dolgozna. Az éjjeli őrnök erre a kijelentésére Bujni Pál előrántotta nadrágzsebéből a revolvert és közvetlen közelből rálőtt Bobinszky János éjjeli őre, akinek a golyó a mellébe fúródott. A szerencsétlen ember nyomban összeesett. Bujni Pált ott a helyszínen elfogták és letartóztatták a rendőrök. Bobinszky János a lövés következtében gennyes mellhártyagyulladásra kapott, úgy hogy ennek következtében egyik bordáját is el kellett orvosi mütéttel távolítani. A szerencsétlen ember örökre nyomorékja maradt ennek a sérülésnek. A kir. ügyészség Bujnai Pál ellen súlyos testi sértés büntetése miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. Molnár bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott előmunkás azzal védekezett, hogy ő jogos önvé-

delemből lőtt rá az éjjeli őrré, mert ez akarta őt ütni. Ezt a védekezését a kihallgatott tanúk megczáfolták, mire a bíróság Bujni Pált súlyos testi sértés büntetéseért egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ A pozsonyi gyilkosok. Pozsonyból telefonálják: Sebeták Rezső soffit, a pozsonyi rablógylkosság egyik tettesét ma délben a rablógylkosság színhelyére vitték és ott hallgatták ki a gyilkosság részleteiről, majd szembesítették ismét büntársaival. Sebetákot délután visszaszállították Bécsbe. A pozsonyi esküdszék az ügyet februar havában tárgyalja.

§ A testvérgyilkos. Temesvárról táviratozzák: A temesvári tábla ma tárgyalta Jova József teregovai lakos bűnügyét, ki a múlt év októberében öcsjét veszedék közben atyja előtt leütötte. A karáncsbesi törvényszék Jovát erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértésért hat hónapi börtönrre ítélte, amit ma a tábla is helybenhagyott.

SPORT.

( ) Lira. Mig mult évben csak azt a kérdést kellett eldönteni, hogy Rascal volt-e a jobb hároméves vagy Icy Wind, idén ugyancsak alapos megfontolás és az összformák pontos tanulmányozása után lehetett arra a kérdésre felelni, hogy melyik telivér volt az 1911-ik év legjobb háromévese? Mint a kérdést feltéve Vadász és Versenylapos beérkezett válaszok mutatják. Lira mellett döntöttek a sportsmannek szavazatukkal, az orosz kancza teljesítményeit taksálván legmagasabbra, amit helyesnek is kell elfogadnunk, mert mi mindig azt tartottuk, annál jobb egy telivér, minél hosszabb távon tud érvényesülni, már pedig Liránál láthatuk, hogy minél nagyobb távolságra vette fel a harcot, annál tetszetősebb stílusban nyert. Mindenesetre nagy gyász a Derby éjrátra, hogy egy kancza érdemelje ki a legjobb jelzőt, de még elszomorítóbb az a körülmény, hogy a másodsorban favorizált is kancza: a nagy rámban alkotott, de kissé puha Saucy Girl. Végre harmadiknak a német Derby-nyerő Chilperic nevet látjuk; a Gallinule-mén első helyre juthatott volna, ha nem Carslake handicapolja egész éven át, mert azt láthatuk, hogy állóképesség van benne. Az idén alkalmasint meg fogja mutatni igazi formáját, mert nem hisszük, hogy a két lovaregylet tűrni fogja, hogy ez a különben elsőrendű lovas a saját szájaize szerint intézze a versenyek sorsát. Lógós mellett is nyilatkoztak, de hogy mi alapon, azt igazán nem tudjuk megérteni: talán azért, hogy örökösön favorit volt, azonban csak másodklasszisu lovak ellen tudott győzni. Szavazatot kapott ezenkívül a Lógósnál föltétlenül jobb Mirage, a handicapok hőse: Vivid, a jóforumn egész évben beteg futkosó Éva és a két legjobb flyer: Bankár és Fúrge. Egy név azonban teljesen figyelmen kívül lett hagyva s ez Cassandra, pedig a Galtee Moore-kancza idén is nem egy esetben — különösen hosszabb távon — fogja megmutatni, hogy kár volt ennyire megfedkezni róla.

( ) Birkózás. A Munkás Testező-Egyesület birkózó-versenye iránt, mely január 6-án és 7-én fog lefolyni a régi képviselőház nagytermében, nagy érdeklődés nyilvánul. Már eddig is több fővárosi elsőrangú egyesület adta le nevezéseit. Siettek azonban a vidéki egyletek is tagjaik számára a részvételt biztosítani, mert számos vidéki egylet nevével láthatjuk a nevezők között. A birkózás sulybeosztás alapján történik, birkózóink elítélésének közreműködésével.

Nyiltér.

Érvényben közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Az emberiség jótévi voltak

és maradnak is sokáig Fáy valódi sződeni ásványpasztillái, a melyek 25 évvel ezelőtt szálltak ki először a világra és vitték szét a sződeni gyógyítóforrások hatását a távolba. Számtalan emberen segítettek a kiket hurut, köhögés, rekedtség, elnyálkásodás gyötör s ma már annyira el van terjedve, hogy mindenütt ismerik és használják. Fáy valódi sződeni 1 korona 25 fillérért mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁG.

A Gyáriparosok tevékenysége 1911-ben.

Budapest, január 4.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége az elmúlt esztendőben is céltudatos és eredményekben is számottevő tevékenységre tekinthet vissza. A turini kiállítás magyar osztálya, melyet a Szövetség a többi érdekképviseletek bevonásával rendezett, a legnagyobb sikert hozta a magyar mezőgazdaságnak és a magyar ipari munkának. Külkereskedelmi kérdésekben a Szövetség állandóan arra törekedett, hogy a magyar ipari érdekeket érvényesítse; többek között egybegyűjtötte a magyar iparnak Bulgáriával kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó előterjesztéseit, állást foglalt faiparunk érdekében a Romániában tervezett tölgyfakiviteli vám ellen és pezgőgyáraink érdekében a szerb vámtarifa idevonatkozó intézkedései, továbbá a tervezett francia vámkézelési eljárás ellen. A közszállítások ügyének is állandó nagy figyelmet szentelt a Szövetség; abból a tapasztalatból kiindulva, hogy közhatalóságaink és egyéb a közszállítási törvény rendelkezései alá eső közintézményeink beszerzéseiknél rendszeresen mellőzik a magyar ipart: a Szövetség a kérdés egész anyagát összegyűjtötte, tárgyalta és a kereskedelmi miniszter elé terjesztette. Másrészt folytatta akcióját a hadseregszállítások kérdésében s ennek tulajdonítható, hogy a legutolsó delegáció által megszavazott magyar nyilatkozatban a magyar iparnak a kvótászerű rész jutott. Állást foglalt a Szövetség bőr és posztóiparunk érdekében a hadsereg bőr és posztókonfekciók intézetei ellen, továbbá az osztrák delegációkban felmerült azon terv ellen, hogy a hadseregszállítások elnyerésénél az ipari tarifaszereződések megkötése befolyással bírjon.

A közlekedési kérdések is jelentős részben vették igénybe a Szövetség munkaerőjét. A Máv-nak és a kezelése alatt álló vasutaknak forgalmi zavarai valósággal katasztrófával fenyegetik a magyar ipart s a Szövetség igyekezett, hogy egyrészt tagjait vagonokhoz juttassa, másrészt beható tanulmányozással törekedett a bajok és orvoslásuk módjainak megismerésére. A vicinális vasutak építésében tapasztalt stagnálás ellen is fölemelte szavát a Szövetség. Ilyen körülmények között s tekintettel arra, hogy a magyar közgazdaság 1910-ben jelentős vasuti tarifaemlést vállalt, a Szövetség állást foglalt a vasuti tarifák tervezett újabb felemelése ellen. A magyar tenger és folyamhajózás kérdéseivel is alaposan foglalkozott a Szövetség és hihető, hogy e munkájának eredményei a kormány idevonatkozó elhatározásait befolyásolják. Évi közgyűlésen foglalkozott a Szövetség a katonai reform, nevezetesen a két éves szolgálat várható kihatásával a magyar közgazdaságra. A hadsereg ügyét, melynek számos mozzanatát a Szövetség múlt évi ankétje derítette fel, az idén is figyelemmel kísérte a Szövetség és igyekezett ebből a vámpolitikára következtetéseket levonni. A szociális kérdések egész sorát ölelte fel a Szövetség tevékenysége. Foglalkozott a munkásbiztosítás reformjával, a nők éjjeli munkáidejével, az ipari munkások munkáidejével, a munkások bérfizetési módjának megváltoztatásával és a kivándorlás és ipari konjunktúra összefüggésével. Alapos tanulmányok és egy nagyválasztmányi ülés érdekes tárgyalásainak eredménye az a memorandum, melyet a választójog tekintetében a miniszterelnök felhívása folytán készített a Szövetség.

Az iparfejlesztés ügye a Szövetség tapasztalata szerint az utolsó években megfenekelett; a Szövetség e kérdésben erőlyes akciókat készített elő. Foglalkozott a Szövetség a kassármási földgáz felhasználásának ügyével, a mértékhitelítés kérdéseivel, faiparunkra vonatkozó ügyei közül különösen a talpfára vonatkozó akcióját emeljük ki, élesztőiparunkat a keverési tilalom folytán beállott új helyzetben, papiriparunkat a cellulosefa tarifájára vonatkozó és a fabeszerzésre irányuló

akciójában támogatta a Szövetség, nemkülönben a malom-, szalámi-, gyufa-, villamos izzólámpa-, automobil-, szesz-ipart nagyjelentőségű konkrét ügyeiben. A Szövetség saját szervezetének kiépítésén is állandóan dolgozik. Hivatalos lapot indított „Magyar Gyáripar” czímen, melyet a tagok tagsági járulékkal kapnak, nagyszabású tarifairódat rendezett be s új vidéki fiókokat — Losonczon és Nagykanizsán — alakított. A Szövetség ügyeit a magyar gyáripar legbefolyásosabb vezetőiből alakult igazgatóság intézi dr. Chorin Ferencz elnök, Hatvany-Deutch Sándor főnök és Hegedüs Lóránt ügyvivő igazgató vezetésével. A Szövetség tagjainak száma az év végén 824, évi bevételük tagsági díjakból 108.000 korona.

Változások a Gyáriparosok Szövetségében. Ma olyan hírek terjedtek el a főváros közgazdasági köreiből, hogy Hegedüs Lóránt, a Magyar Gyáriparosok O. Sz.-nek kiváló igazgatója belépve a Kereskedelmi Bank igazgatóságába, megválna a szövetség ügyeinek vezetésétől. Mint értesülünk, ez a hír nem fedi a valóságot. Hegedüs megtartja a GyOSz. tényleges vezetését; mindössze annyi fog történni, hogy az áprilisi közgyűlés, mely a GyOSz.-nek tíz éves fennállását ünnepli, Hegedüst az Aich Ferencz halálával megüresedett egyik alelnöki tisztségre választja meg, de ez csak címváltozást fog jelenteni, mert Hegedüs mai működési körét megtartja. Az sem felel meg a valóságnak, hogy a Hitelbank gyárai az Iparegyletből átakarnának lépni az GyOSz.-be. Ez csak egyes ambiciózus egyének óhajta, mert maguk a gyárosok teljesen meg vannak elégedve az Iparegylet kiváló működésével. Ellenben arról értesülünk, hogy az év derekán a GyOSz. egy teljesen különálló új adóügyi osztályt fog szervezni tagjai rendelkezésére.

Az osztrák kölcsön. Az osztrák kölcsönöknek Párisban és Londonban való elhelyezése ellen az utóbbi időben különböző oldalról kifejtett agitációval szemben a „Neue Freie Presse” mértékadó helyről, amely az osztrák pénzügyi vezetés tényezőinek szándékairól pontosan értesülve van, a következő autentikus értesüléseket kapta:

Ausztria hitelszükséglete nem oly terjedelmes, hogy annak kielégítésére rendkívüli utakra kellene lépni. Igaz, hogy a pénzügyi törvény különböző kölcsönöket vesz tervbe. Az egyik kölcsönrel a kincstári jegyek beváltására szükséges pénzügy, a másikkal a folyószámla-előleg visszafizetésére szükséges összegek előteremtésére szolgál. Szükséges továbbá körülbelül 25.380.000 korona összeg az államkölcsön törlesztésére. A hitelműveletek, miután azokra a szükséges előkészületek megtörténtek, a piac említésre méltó megterhelése nélkül és nehézség nélkül fognak lebonyolítani. Fenmarad azután egy aránylag nem nagy, körülbelül 150 milliónyi összeg békés jellegű beruházásokra, különösen vagonok és mozdonyok építésére, valamint a telefon és a vasutak egyéb módon való fejlesztésére. De ezek az üzemek sem tesznek járadékmissziót szükségessé. A külföldi lapok azon állítása, hogy az osztrák kölcsön fegyverkezési célokra szolgál, a kölcsön negatív megfogalmazású feladatokat ezen pusztán felsorolásával is teljesen megdől. Azon összegek, amelyeket a legközelebb lebonyolítandó hitelműveletekkel elő akarunk teremteni, nem katonai fegyverkezésekre, hanem adósságtörlesztésekre és békés jellegű közgazdasági beruházásokra szükségesek. Az osztrák pénzügyigazgatóság nem szándékozik e célból a külföldi piacokhoz fordulni és ebben az irányban semmilyen tárgyalások külföldi kormányokkal vagy külföldi pénzügyi tényezőkkel nem voltak. Hitelpolitikánk összefüggése külpolitikánkkal teljesen ki van zárva és csak ismételtük, hogy az illetékes helyeken nem szándékoznak ezen aránylag kiterjedelmű hitelműveletekkel a külföldhöz fordulni. Így tehát az egész hadjárat, amelyet a külföldi sajtó Londonban vagy Párisban jegyzésre hoztatandó osztrák kölcsön ellen folytat érthetetlen.

Az Aradi Kereskedelmi Bank tökélemelése. Az Aradi Kereskedelmi Bank R.-T. január 14-én tartja fennállásának első közgyűlését s már ezen javaslatot tesz az igazgatóság a jelenlegi 500.000 koronás alaptőkének egymillió koronára való felemelése iránt. A bank egyébként most teszi közé mértékűt is. A mérleg, amely 1911 augusztus 16-tól 1911 december 31-iki tevékenységről szól, 12.761 korona tiszta nyereséget tüntet fel. A banknak van már 610.960 korona betétje s fennállása óta

1.212.480 korona a visszleszámitolt váltó. A 12.761 korona nyereséget — mint értesülünk — nem osztják ki, hanem a jövő évi számlára vezetik át.

Munkásházák Szegeden. Szeged városa nagyszabású szociális tervvel foglalkozik. A város összes ipartelepei részére munkásházákat akar létesíteni, még pedig olyan dimenziókban, amilyenek lennének az ipartelepek maguk akarják. A keresztülvitel formája — mint a „Honi Ipar” jelenti — az lesz, hogy a város ott létesíti a munkásházákat, ahol az érdeklődő iparvállalatok maguk akarják és annyi munkásházat épít, amennyit óhajtanak. Az ipartelepek kötelezettsége ezzel szemben, hogy az amortizációs idő tartama alatt olyan bérösszeget fizetéseire vállalkozzanak, amilyen az amortizációs összegének megfelel. A nagyszabású terv végrehajtásával Szeged összes ipartelepeinek, közüzemeinek munkásai jó és egészséges lakáshoz jutnának.

Az Agrár-részvények emelkedése. Az értéktőzsdén ma élénk kereslet mutatkozott a Magyar Agrár- és Járadék-Bank R.-T. részvényei iránt, amelyek a fokozott keresletre 536 koronáig emelkedtek. Igaz ugyan, hogy ez az árfolyamemelkedés csak a normális árnívóra való visszatérést jelenti, mert hiszen az elmúlt hetek kedvezőtlen pénzügyi viszonyainak hatásait ezek az értékpapírok sem kerülhetik ki, de a mostani élénk keresletnek mégis konkrét okai is vannak. Már magában véve az a körülmény, hogy az Agrárbank folyó üzleteinek kedvező fejlődése következtében — mint határozottan tudjuk — a múlt évi 28 korona helyett 30 korona osztalékot fog fizetni, indokolja az árfolyamemelkedést. A bizalmat csak növeli az, hogy a tőzsde komolyan tartja azt a kombinációt, amely a *dalmát vasúttal* kapcsolatban merült föl, amely tehát az Agrárbanknak is jelentős részesedést jelent.

Új vasuti műhely Szegeden. Ismeretes, hogy a nyáron Szegeden leégett a magyar államvasút vasműhelye. Az államvasút igazgatósága, mint most Szegedről jelentik, elhatározta, hogy *kétmillió költséggel új nagyterjedésű műhelyt* építtet. A műhely a szeged-rókusai állomás mellett a szeged-rendező pályaudvar mellé helyezik el és ott egészen újra építik.

Enyhülés a pénzügyi piacon. Miként azt már ismételtelen jeleztük, az évforduló tényleg könnyebbülést hozott a pénzügyi piacra. Már december közepétől fokozódni kezdett bizonyos mértékig az, hogy az a feszültség, mely már háromnegyed év óta uralkodik a nemzetközi pénzügyi piacokon, enged merevségéből. A marokkói kérdés hullámai csak teljes elsimulása és a török-olasz háborúban a békére való kilátás növekedése, főleg azonban a francia nagantóknak kimozdulása eddigi tartózkodásából eredményezte azt, hogy Európában az összes piacokon szilárdabb irányzat kapott lábra és ennek hatása alatt nálunk is pezsgő élet vonult be az értéktőzsdére. Egész november és decemberben alig lehetett pénzt kapni s ma már a magánkamatláb háromnyolcad százalékkal alacsonyabb, mint a bankráta s négy és háromnyolcad százalékkal lehet pénzt kapni. A múlt év elején, különösen az első napokban, magasabb volt a magánkamatláb. De nemcsak nálunk, hanem Bécsben s a többi külföldi piacokon is valamivel kedvezőbbek a pénzügyi viszonyok. Berlinben ma egy negyed százalékkal alacsonyabb a magánkamatláb, mint decemberben volt, s Párisban, ahol hónapokon keresztül szinte ijesztő arányokat öltött a pénzügy, három és háromnyolcad százalék a magánkamatláb, holott egész télen a francia bankkamatláb magasságán állott. E hírek természetesen újabb ösztönzést szolgáltatnak a spekulációs tevékenység élénkítésére. A nemzetközi, ugyancsak a helyi piac értékeinél ez a sokféle egytől-egyig kedvező momentum jelentős, újabb arjavulást eredményezett. Az érdeklődés középpontjába elsősorban az Osztrák és a Magyar Hitel, Rimamurányi és Magyar Bankrészvény állottak, melyek lényeges arjavulást értek el. A többi értékekért is nagyobb árat fizettek. A készárupiacon a Kereskedelmi Bankrészvény vonta magára a figyelmet újabb 40 koronás áremelkedésével, ugyancsak a Hazai sorsjegy nagy keresletre 132.50 Koronáig, míg a többi érték tartott áron kelt el.

Tengerészeti motorok nemzetközi kiállítása. Kopenhágában 1912. év július és augusztus hónapokban tengerészeti motorkiállítás lesz. A kiállítást

a dán földművelésügyi miniszter vezetése alatt szervezik s egyidejűleg fog megtartatni a skandináv államok halászati kiállítását és kongresszusát is Kopenhágában.

A Nagyváradi Közgazdasági Bank ügye. A Nagyváradi Közgazdasági Bank bukásáról igen sok szó esik az utóbbi időben. Tény az, hogy ez az intézet a visszlezámitolási hitelek nagyarányú megvonása folytán fizetési nehézségekbe jutott, de aktívái teljesen fődézik a fennálló kötelezettségekkel. Belátták ezt azok a fővárosi intézetek, amelyek a Nagyváradi Közgazdasági Banknál mint visszlezámitolók érdekeltek és kötelező nyilatkozatot adtak a mai napon a Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége képviselőiben inter-venniál dr. Berényi Pál igazgatónak, hogy a Nagyváradi Közgazdasági Bank esendes felszámolását lehetővé teszik azon módzatok között, amelyeket dr. Bálint Miklós, a bank ügyvédje terjesztett a megfelelő státussal együtt eléjük. A fővárosi érdekeltek visszlezámitoló intézetek meggyőződtek az interveniálás folytán arról, hogy a Nagyváradi Közgazdasági Bank összes visszlezámitolási kötelezettsége 160.000 koronánál nem több, ennek a jelentékeny része pedig értékpapírral fedezve van, a többi magukban a váltókban is teljes biztosítékot nyer.

Vizimalmaink motoros malmokká való átalakítása. A kereskedelemügyi miniszter 18.812-911. számú döntvényével kimondotta, hogy a telepengedély alá nem eső vizimalmoknak motoros malmommá való átalakítása telepengedély alá esik.

Román pénzüntézetek terjeszkedése Aradon. Már megirtuk, hogy az aradi Viktória takarékpénztár hogy falja fel a kisebb aradi magyar pénzüntézeteket. Erről most a következőket jelentik Aradról:

Az aradi Viktória takarékpénztár, amely az utóbbi években hámulatos lendületet kapott, Arad megye nagyobb községeiben mind sürűbben alakít fiókot. Borosjenőn tudvalevőleg nem régen alakult meg a Lunca nevű román pénzüntézet, amely a Viktória borosjenői érdekeltségével igyekezett felvenni a versenyt. A borosjenői és környékbeli románosság ugyanis állandó összeköttetésben van a Viktóriával, amelynek képviselői rendszerint a községekben román papok és tanítók. A jó forgalom arra indította a tíz évvel ezelőtt megalakult Gyulavidéki Takarékpénztárat, hogy Borosjenőn is fiókot létesítsen. Ez a fiókalapítás egy évvel ezelőtt történt meg. A gyulavidéki pénzüntézet érdekeltsége dr. Mérió Samu borosjenői ügyvéd házában helyezkedett el és dr. Mérió meg Orbán Imre gyulai banktisztviselő vezették a fiók ügyeit. Az üzletmenet azonban nem ígértette ki a főintézetet. Ugyanis rendkívül nehézkes volt az ügyek lebonyolítása, mert a borosjenői fióknak nem volt önálló rendelkezési joga. A leszámítolandó váltók fölött csak az anyaintézet dönthetett. Gyulán nem igen ismerték a borosjenői és környékbeli hitelkerék anyagi viszonyait s a legtöbb esetben elutasították a feleket. Kölesönt ugyszólván csak ingatlan betáblázásával nyújtottak s éppen ezért nem érték el azt az eredményt, amelyre a fiók megnyitásokor számítottak. Ilyen körülmények között önként kinalkozott az, hogy a magyar pénzüntézet a jobb forgalmu Lunca-ával egyesüljön. A Lunca vezetősége ugyanis szintén keveselte azt a forgalmat, amit el tudott érni a pénzüntézet. Tárgyalások indultak meg tehát az aradi Viktória takarékpénztárral, hogy a Lunca és a Gyulavidéki Takarékpénztár borosjenői fiókját átvegye. A tárgyalások nemrég fejeződtek be és már tegnapelőtt át is vette a Viktória a magyar és román kis intézet összes ügyeit. A Viktória ötvennyolcezer koronáért megvásárolta dr. Mérió házat és abban nyitotta meg fiókját, átvéve a Gyulavidéki fiókjának négysszáz ezer koronás kintlevőségét. Orbán Imre, a fiók főkönyvelője visszamegy Gyulára, mert a román fiókintézetet Halmagian, a Lunca eddigi intézője fogja vezetni.

Balaton kikötők felügyelősége. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter a Balaton mentén elkészült és állami kezelésbe vett, továbbá a végrehajtás alatt álló és esetleg a jövőben létesí-

tendő kikötők főtartása és egységes kezelése, valamint a jövőben létesítendő kikötők terveinek előkészítése és azok végrehajtásának egységes kezelése céljából a hónap elsejétől kezdve Budapest ideiglenes székhellyel a Balatoni kikötők m. kir. felügyelőségét szervezte.

Állami kedvezmények. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1907. évi III. t. cz. ben meghatározott állami kedvezményeket a Magyar Rézhengerművek Részvénytársaság azelett Chaudoir Gusztáv és társai cég budapesti telepén létesítendő végnélküli szalag és idomhengermű osztályai részére az üzembhelyezésről számítandó 5 (öt) évre előzetesen biztosította. — Ugyancsak ezeket a kedvezményeket a kismárki textilipar részvénytársaság kismárki cégnek a Markovich János és társai kismárki cég által létesített és időközben a fentnevezett részvénytársaság tulajdonába átment butorszövet, peluche és malomselyemszita szövetgyára részére az 1908. évi november hó 1-től, mint az üzembhelyezés napjától számítandó 10 évre engedélyezte.

Visszaélések a Deési Hitelbanknál. Szamosújvári jelentés szerint a felszámolásban levő Deési Hitelbanknál nagy visszaéléseknek jöttek a nyomára. A pénzüntézet üzletkörébe vonta oly követelések leszámítolását, amelyek külföldre irányuló árukból eredtek. A leszámítolás akként történt, hogy az illető kereskedő bemutatva a vasút által kiadott föladóvevényt és ennek alapján kifizették a feladónak követelését. Leginkább divott a gyakorlat a helybeli tojáskereskedőknél, akik nagy mértékben szállítottak tojást külföldre. Hirsch Károly tojásnagykereskedő a Deési Hitelbanknál vasuti vevények alapján 150.000 koronát vett fel. Későbbben kiderült, hogy összesen csupán 78.000 korona áru tojást szállított és így 102.000 koronával károsította meg a Hitelbankot. Az ügyleteket, mint későbbben kiderült, Fényes Sándor helyettes vezérigazgató az igazgatóság tudta és beleegyezése nélkül kötötte meg és azt hiszik, hogy a kint tartott összegben kívül még sok hamis leszámított utalvány van, amelyekre árut tényleg nem küldöttek. Az igazgatóság ma ülést tartott és elhatározta, hogy Fényes vezérigazgató-helyettes ellen elrendeli a fejelelmi eljárást. Fényes a hiány részbeni fedezésére a kozárvári birtokára bekebelezést engedélyezett, egyben a lemondásait is be fogja adni és a bankkal szemben írásbellel is felelősséget vállalt a károkért.

A telefon terjedése. A kereskedelemügyi miniszter rendelete a posta- és távídaigazgatóság egyfelől Budapest, másfelől Rovignó osztrák távbeszélő központok között helyközi távbeszélőforgalom léptetett életbe. Ezen viszonyban egy három perczig tartó egyszerű beszélgetés díja három korona, a sürgős beszélgetés pedig ennek háromszorososa. A fizetett szolgálati értesítés díja egy korona. A nem sürgős beszélgetéseket Rovignóval csak este 7 órától 9 óráig lehet folytatni, vasárnap és ünnepnapokon ez a korlátozás nem áll fenn. Sürgős beszélgetések a nap bármely órájában folytathatók.

Uj iparvasut. Fiumei jelentés szerint ma volt a Máv. buccari—fiumei vonalából kiágazó iparvágánynak közigazgatási bejárása, amelyen az érdekelte hatóságok képviselői vettek részt. Az iparvágány ezélja a Martinehizzán épülő fémkohóg gyári termékeinek elszállítására és az üzemhez szükséges kellekek odafuvarozására. A bizottság mindent rendben talált.

A tátralomniczi vasut téli üzeme. A kassa—oderbergi vasut közli, hogy a tátralomniczi h. é. vasutat — ugy mint az előző években — ez idén is a tátrai télisport tartamára üzembe helyezte.

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 4.

A gabonatőzsdén, ahol hosszabb ideig meglehetősen tartott volt az üzlet iránya, ma alaposan ellanyhult a buza és a többi czikkektérfolyama. A kontremin ugyanis, amely már korábban is nagyban halmozta az angázsmánját, ma újabb eladással szerepelt a piacon. A fővárosi lisztgyárak ugyanis, amelyek — mint a börzén beszélték — körülbelül nyolcz-tíz hétre mellözhetik a készáru élénkebb vásárlását, ma egyáltalában nem hederítettek az árutulajdonosok kínálatára, jóllehet azok tíz fillérrel olcsóbb árral is megelégedtek volna. A hozs szintén több tételt bonyolított le áprilisi angázsmánjából, mert az időjárás kedvező a vetésre és a hozatal szintén élénkebb, mint amennyire január első napjaira számítottak. A tengeri árnál is nagyobb lanyhulás mutatkozik, amire az argentinai áruból történt üzletkötés szolgáltatott okot.

A készáru piacra lanya volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Az árubirtokosok nagy hajlandóságot mutattak az eladásra és elég engedékenyek is voltak, mivel azonban a malmok különösen a sürgösen és nagyobb mennyiségben kínált hajóáru iránt semmi érdeklődést sem mutattak, az eladók minden erőlködése daczára is csak jelentéktelen forgalom fejlődhetett ki. Mindössze alig 8000 q buza kelt el a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.40 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.50 korona 77.5 kilós budai buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel, a 6-tengeri 15 fillérrel olcsóbb, a zab szilárd. Forgalmomba került 500 q rozs 9.82½—9.87½ koronás áron, 900 q zab 9.37¼—9.85 koronás áron és 200 q ujtengeri 8.37½ koronás áron. A határidőpiacra az áprilisi buza 11.70-ról 11.62-ig, az októberi buza 10.83-ról 10.77-ig, az áprilisi rozs 10.24-ról 10-ig, az áprilisi zab 9.66-ról 9.63-ig, a májusi tengeri 8.45-ről 8.39-ig csökkent. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 6 fillérrel, a májusi buza 8 fillérrel, az októberi buza 3 fillérrel, az áprilisi rozs 9 fillérrel, az áprilisi zab csak 1 fillérrel, a májusi tengeri 6 fillérrel hanyatlott.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.15—23.50
"	76	—	80	23.30—23.75
"	77	—	81	23.50—23.85
"	78	22.90—23.30	82	23.55—23.95
Fejérmegyei	75	—	79	23.15—23.50
"	76	—	80	23.15—23.50
"	77	—	81	23.25—23.60
"	78	22.75—23.05	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.—23.40
"	76	—	80	23.20—23.55
"	77	—	81	23.35—23.65
"	78	22.80—23.15	82	—
Bánsági	75	—	79	23.15—23.50
"	76	—	80	23.30—23.65
"	77	—	81	—
"	78	22.90—23.30	82	—
Bácskai	75	—	79	23.15—23.50
"	76	—	80	23.30—23.65
"	77	—	81	—
"	78	22.90—23.30	82	—
Rozs	I. rendű uj	—	—	19.95—20.05
"	középmínőségű uj	—	—	19.70—19.80
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	18.90—19.80
"	" II.	—	—	18.50—18.80

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Varosligeti Színház	Urania	Hang versenyek
6. Szombat	A boszorkány Nem lehessen tudni	Nignon	—	Mignon A kornevelli herczok	Papa Csitri	A sasfók A kis kávéház	János vitéz Leányvásár	Lumpaciús Vaga bundus vagy a három jómadár Lengyel meny	Razzia Téli verőfény	—
7. Vasárnap	—	—	—	Troubadour Quo Vadis?	Szururun Csitri	Karenin Anna A kis lánéváz	A kis gróf Leányvásár	Párisi élet Az rttatlan Zeuzsi	—	Hempel Schniedhauer Waldbauer

Zab	I. rendű	19.50—19.80
	II.	19.00—19.30
Tengeri belföldi új		16.70—16.80
		18.10—18.30

Kötött:
 Buza Tiszavidéki: 1600 q 81 k 24.20 K, 400 q 81 k 24.20 K, 300 q 81 k 24. — Kí 300 q 80 k 24.05 K, 700 q 80 k 23.95 K, 100 q 80 k 24.05 K, 1100 q 80 k 23.90 K, felső.
 Pestvidéki: 800 q 80 k 23.90 K, 500 q 80 k 23.80 K.
 Marosi: 900 q 80 k 23.60 K keverékes, 300 q 78 k 23.60 K keverékes.
 Bácskai: 200 q 77.5 k 23. — K kpl.
 Raktár: 250 q 78 k 23.20 K.
 Rozs: 200 q 19.75 K kp. p., 150 q 19.70 K kp. p., 100 q 19.65 K kp. p.
 Zab: 200 q 18.75 K (szerb), 100 q 19.70 K kpl., 100 q 19.55 K kpl., 150 q 19.40 K kpl., 100 q 19.70 K kpl., 200 q 19.25 K kpl.
 Új-tengeri: 400 q 16.75 K waggonba

A határidőpiacra kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (100 kg-kint) 1912-re.	
Buza 1912 áprilisra	23.36—34—40—24
Májusi buza	23.06—08—22.92
Rozs áprilisra	20.44—48—30
Zab áprilisra	19.32—22
Tengeri 1912 májusra	16.90—76—82
Tengeri júliusra	16.96—98—84

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.36—23.28
Buza májusra	22.92—22.94
Aprilisi rozs	20.30—20.32
Zab áprilisra	19.26—19.28
Tengeri 1912 májusra	16.78—16.80
Tengeri júliusra	16.86—16.88

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 3-tól 1912. január 4-ig.

Érkezett	Elszállított	métermázsa
Buza	55713	—
Rozs	654	—
Arpa	2898	—
Zab	12606	—
Tengeri	7593	400
Liszt	306	2023
Korpa	—	2361

Értéktőzsde.

Ma is igen szilárd és élénk volt az üzlet iránya, bár külföldről az előző napoknál kissé kedvezőtlenebb jelentés érkezett. Amde a pénzpiac javulása és a török békehir a spekulánsokat nagyobb tevékenység kifejtésére buzdította. A nemzetközi piacon a forgalom csaknem teljesen pangott. A helyi piacon a rimamurányi részvény 5-6 koronával javult. A készárupiaczon a kereskedelmi bankrészvény, az agrár bankrészvény tetemesen emelkedett. A zárlat barátságos volt. A sorsjegypiacon a hazai sorsjegy 2-3 koronával emelkedett. A déli tőzsde igen szilárd és élénk volt, mert újra békehírt korpoltáltak. A nemzetközi piac értékei sorban javultak és szilárdan zárultak. A helyi piacon a rimamurányi részvény emelkedett. A készárupiacz is szilárd és élénk volt. A járadékpiac javult. A valuta és érczválto gyöngye. A sorsjegypiac is szilárd volt. A zárlat igen élénk.

Az előzőszen kötetett: Osztrák hitel 653—653.75, Magyar hitel 854.75—855.50, Leszámitolóbank 578.75—579, Jelzálogbank 496.75, Rimamurányi 687.50—692, Déli vasút 110.50—111.50, Közúti vasút 819—820, Hazai sorsjegy 129.50—132, Magyarbank 712—713, Agrárbank 530—540, Kereskedelmi bank 4375—4393, Mercur 204, Általános közszén 900, Salgó 679—681, Vasúti forgalom 496—471, Légszesz 1340.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitel 654.25—656, Magyar hitel 855—856.50, Koronajáradék 90.65—90.75, Leszámitolóbank 579—579.50, Jelzálogbank 496.50—497.50, Rimamurányi 691.75—695, Déli vasút 112.50—112.75, Városi villamos 422.75—423.50, Közúti vasút 819—819.75, Hazai sorsjegy 131.50—132.50, Agrár 522.75—523.25, Magyarbank 712—714.50, Kereskedelmi bank 4390—4400, Központi takarékpénztár 1775—1780, Aszfalt 54—55, Általános közszén 901, Salgó 680—680.15, Ganz 4280—4256, Temesvári szesz 447—450, Magyar villamos 500, Fülms. 246.

Az utózsde iránya bekésebb külpolitikai hírekre igen szilárd volt. Az értékek ára 2-3 koronával emelkedett és barátságos hangulatban zárultak. A forgalom élénk maradt. Kötött: Osztrák hitel 657—658, Magyar hitel 857—858.25, Leszámitolóbank 578.50—581, Jelzálogbank 497.50—498.50, Rima 695—696, Városi villamos 423.50—424, Közúti villamos 820—820.50, Magyar bank 715.50—716.50, Agrárbank 533—535.75.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 4. (Saját tudósítónktól.) Gabonaművekben épp úgy, mint takarmányárakban is az eladók hajlandók lettek volna néhány fillér ár- engedményre, de még így is csak nagyon jelentéktelen kötések fordultak elő, mert a vásárlók sokkal olcsóbban keresték az árut. Így az árjegyzések csak névlegesek voltak.

Buza: Tiszavidéki 12.35—12.75, bánati és bácskai 12.15—12.45, mosoni és győri 11.75—11.05, felsőmagyarországi és déli vasúti 11.80—12.10, marchfeldi 11.50—11.75 K.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.50—10.70, csepeli 10.40—10.60, pestmegyei 10.50—10.70, déli vasúti 10.35—10.55, különféle magyarországi 10.40—10.60, marchfeldi 10.40—10.55.

Arpa: Morvaországi 10.75—11.50, felsőmagyarországi 9.40—9.75.

Magyar tengeri 9—9.50, Cinquantin 10.10—10.40, Magyar zab: válogatott 10.40—10.75, elsőrendű 10.30—10.55, közepes 10.05—10.35, alsóausztriai 10.20—10.55 K.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 4. Az előtőzsde nyugodt irányzattal indult meg, mert Newyork alacsonyabb árfolyamokat jelentett és konstantinápolyi riasztó hírek tartózkodásra késztették a piacot. Alpesi és Skoda-részvényekben realizációk mutatkoztak, ez utóbbiak 6 koronával gyöngültek. Kulissz-értékek irányzata szilárd. A szilárd irányzat a déli tőzsde megnyitásakor is előtérbe jutott, különösen bankértékek voltak élénkek; később az irányzat barátságos maradt, hitelrészvényekben berlini arbitrage-vásárlások jelentkeztek, Laenderbank élénk volt. A berlini piacon bankpapirok szilárdak, ellenben bányáértékek gyöngültek.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 653.50, Magyar hitel 854, Laenderbank 552.50, Unionbank 626, Államvasút 730, Déli vasút 111, Alpesi 886.50, Rimamurányi 691.50, Skoda 723.50, Alsóausztriai lesz. társaság 797, Fegyvergyár 782, Fonciére 485, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 262.75.

10 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 655.75, Magyar hitel 856.50, Unionbank 628.50, Anglobank 326.50, Bankverein 545.75, Laenderbank 554.75, Államvasút 732.25, Déli vasút 112.75, Dunagőzhajózási 1128, Alpesi 887, Rimamurányi 694, Brüki közszénbánya 792, Török sorsjegy 247.50, Skoda 720, Lloyd 566, Keleti vasút 729, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 265.50.

Bécs, január 4. (Magyar értékek zárlata), 4 száza léko arany-járadék 110.70 Tiszal és szegedi kölcson sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 857.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 577.—, Rima murányi 694.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 90.65, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 90.70 Magy. nyereim-kölc. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank 4380.—

Bécs, január 4. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza- ékos papír-járadék 91.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.70, 1860-es sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 326.—, Bécsi bankverein 546.50 Osztrák-magyar bank 2015.—, Déli vasút 112.—, Dunagőzhajózási r.t. 1120.—, Dohány részv. 321.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.61, Osztr. Lloyd 562.—, 4.2 száza. ezüst jár. 91.25 94.55 Osztr. koronajáradék 91.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 656.70, Union-Band 628.—, Osztrák Ländlerbank 554.40, Osztrák-magyar államvasu 791.50, Elbavölgyi vasút —, Alpesi részvény 887.— 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.77, Lipótkohó 634.—, Török sorsjegy 247.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 4. (Értéktőzsde.) A nemzetközi vas- és rézpiacokról érkezett kedvező jelentések dacára a mai forgalom első részében fokozódó realizációs hajlam érvényesült, mert a német acélműszövettség körében felmerült differenciák-ról és a vesztfáliai iparvidékek sztrájkmozgalmáról szóló hírek, valamint Ballin vezérigazgatónak a túspekulációtól intő nyilatkozatai általános lehangoltságot keltek. Ennek következtében bánya, villamosági és gőzhajózási részvények majdnem valamennyien gyöngültek. A csökkenések azonban csak szűk határolt között mozogtak. Igen szilárdak voltak ellertben a nagyvezér békenyilatkozatára török sorsjegyek, amelyek mintegy 2 és fél márkát nyertek és ennek visszahatása alatt a Deutsche Bank részvényei is. A további folyamatban déli vasút, anatóliai vasút, valamint a keleti és a Meridional vasút részvényei javultak. A német birodalmi kölcson kötvényei ellenben idonként eladások miatt estek. A tőzsde a török-olasz konfliktus rövid időn belül való megszűnésének elvár- tában és a magánkamatláb ujjabb csökkenésére a

török sorsjegyek, a Deutsche Bank és a bányá- értékek favorizálása mellett általában szilárdabb irányzatban zárult. A készárupiacz ipari értékei egyenetlenek voltak, gyöngébb volt néhány kémiai érték. Napi pénz 4 és fél—4, magánkamatláb 3% százalékos.

Berlin, január 4. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 94.20 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.30, osztr- hitelrészvény 206.40 Déli vasút 19.40 orosz bankjegyek 216.20, 4 százalékos új orosz kölcson 91.20, Disconté Commandit 193.70, Dinamittruszt 190.75, Harpeni 202.— Unifikált török járadék 90.75, 4.2 százalékos ezüst jár 91.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.70, Magya koronajáradék 90.50, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 849.25, Olasz járadék 100.90 Alt. villamos- sági Edison 197.90, Gelsenkircheni 209.19, Laurakohó 182.60.

Frankfurt, január 4. Zárlat. 4.20/c papírjáradék —, 4 száza-os osztr. ar-jár. 97.50 Magy. ar-jár. 92.95 Osztr. hitelint. részv. 205.25 Osztrák-magyar államvasút 155.— Északnyugati vasút —, Bustieh radi vasút —, Londoni váltóár 204.27, Bécsi Bank verein 137.25 Villamos részvény —, 3 százaléko magyar aranykölcson 75.10, 4.2 százalékos ezüstjáradék 94.25, Osztrák koronajáradék 90.95, Magyar korona- járadék 90.35 Osztrák-magyar bank 143.10 Déli vasút részvény 19.12 Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 849.83, Párisi váltóár 811.50, Union bankrészv. —

Hamburg, január 4. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 94.10, 1860. sorsjegy 160.—, Déli vasút 19.50 4 százalékos aranyjáradék 97.40, Osztrák hitelrészvény 205.— Osztrák-magyar államvasút 154.—, Olasz jára dék 100.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.90

London, január 4. Angol consol 77.3/8.

Páris, január 4. (Zárlat.) 3 százalékos francia já- radék 94.45, Osztr. aranyjáradék 98.25 Magyar arany járadék 96.20, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 514.25 3 százalékos Olasz járadék 101.45, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 281.—, 5 százalékos marokkói jára- dék 536.— 4 százalékos 1890. román kölc. 98.40 4 százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 105.57 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.40 4 százalékos spanyol jár. 95.65 4 százalékos unifikált török jár. 91.— Török sorsjegy 202.25 Török dohányrészvény 340.—, Osztrák földhitel- intézet —, Osztrák Ländlerbank 598.—, Magyar jelzálog- bank —, Banque de Paris 17.91, Banque Ottomane 686.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút —, Meridionalvasút —, Hartman gépgyár 692.—, Rio Tinto 18.57, Sucrerie d'Égypte 73.—, Tula 700.—, Urkányi közcén —, Chartered 37.50, De Beers 494.50 East Rand 85.25, Jagersfontein 191.—, Trans. Lan Comp. 43.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.21, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 91.16 Olasz arany- váltó rövid 71.16 Váltó Svájcra (rövid) —, Csekk Londonra 262.05, Magánkamatláb 3.50.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyert	Finomított
Azonnali szállításra	75.—	83.—
Irányzat: Igen szilárd.		
Bécsi nyerseszjegyzés	67.—	68.—
Prágai	65.—	65.50
Lembergi	60.50	70.50

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	14.40—14.60
1912. január	14.30—14.50
Durva korpa azonnali szállításra	14.40—14.60
1912. január	14.50—14.50

Zsiradékok.

Disznózsír budapesti	153.—	154.—
vidéki	—	—
Szalonna.		
Városi 4 drbos	133.—	134.—
3	134.—	135.—

Budapesti vágómarhavásár.

Január 4. Felhajtott: Magyar bika 198, 8kór 841, tehén 325, bivaly 21 drb. Boszniai 6kór 35, tehén 3 drb. Póthajtásra bejelentve 11. Összesen 1344. Ár- jegyzések (métermázsaunkint elősúlyban levonás nélkül.) Magyar hizott 6kór legjobb minőség 90—100 K-ig, ki- vételesen 140 K-ig, közép 78—88 K-ig, silányabb 56—76 K-ig, Magyar parasztmarha 74—84 K-ig, silányabb 54 —72 K-ig, Tarka hizott 6kór legjobb 92—108 K-ig, kivé- telesen 110—113 K-ig, közép 80—90 K-ig, silányabb 56—78 K-ig, Bika jobb minőség 82—96 K-ig, kivétele- sen 100 K-ig, silányabb minőség 66—80 K-ig, Bivaly 56—70 K-ig, kivételesen 74 K, tarka tehén 54—96 K-ig, kivé- telesen 105—108 K-ig, kiesontozni való marha 4—52 K-ig, Vátozatlan n agyszágu felhajtás mellett az irányzat élénkebb volt, az árak általánosságban 2 K-val métermázsaunkint emelkedik.

Kőbányai sertéspiacz.

Január 4. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páron- kint 320 kilogrammon felkelt súlyban) 144—146 fillér. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 148—150 fillér. Közép (páronkint 240—280 kltg.) 150—152 fillérig.

Sertéskonsumvárosi jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Január 3. Előző napi eladatlan maradvány 753 drb sertés, 6 drb malacz. Mai felhajtás 1042 drb sertés, összesen 1795 drb sertés. Eladatott 1473 drb sertés. Mai maradvány 321 drb sertés.

Arjegyzés. Zsirsértés. Öreg I. rendű 350 klg. felül ételsúlylevonással 134-143 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. ételsúlylevonással 136-138 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül ételsúlylevonással 142-144 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig ételsúlylevonással 140-152 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlylevonással 140-154 fillér. Husértés nehéz 300 klg. felül ételsúlylevonással 126-142 fillér. Husértés könnyű 140-300 klg.-ig ételsúlylevonással 132-148 fillér. Malacz elősúlyban 140 fillér. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Bécsi szurómarhavasár.

Január 4. A mai vásárra folhoztak: 5335 darab borput, 3135 drb élősretést, 2935 levágott sertést, 169 drb levágott juhot, 418 drb bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 90-124 fillér; elsőrendű 126-154 fillér; legeleje 152-160 fillér; élősretés 90-116 fillér; levágott husértés 110-144 fillér; levágott hizott sertés 140-149 fillér; könnyű sertés 150-156 fillér; elsőrendű sült 110-144 fillér; levágott juh 88-120 fillér.

Heti lóvásár.

December 4. A székesfővárosi Tattersall telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 253 első, 543 másodikfajú, összesen 796 lovat. Ebből eladták 453 lovat, amelyből a székesfővárosi vághidja számára 118 darabot vett meg 41-135 korona között váltakozó árban.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 4.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter a váci ügyintézőnél második röm. kath. lelkészi állásra Kardos Gusztáv vaczfelsővárosi segédlelkészt, dr. Demeter Attila kolozsvári törvényszéki joggyakornokot a petrozsényi járásbírósnaghoz jegyzővé;

a kereskedelemügyi miniszter a statisztikai hivatalnál dr. Truskovszky Jenő segédtitkárt miniszteri titkárrá, Tormay Béla fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Kovács Norbert segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, dr. Gerevich Zoltán miniszteri segédfogalmazóvá, a gőzgépezők és gőzkazánfűtők miskolci vizsgáló bizottságába Apati Ignác államvasuti

mérnököt taggá, a nagyváradai vizsgáló-bizottságba Varga Ferenc fűtőházi mérnököt taggá és Stepper Károly fűtőházi mérnököt póttaggá, a kolozsvári vizsgálóbizottságba Kabay György államvasuti főmérnököt taggá, Toth Miksa számvizsgálót posta- és távirászámtanácsossá, Csaplár János, Petniczki Ferenc és Kanyó István számellenőröket posta- és távirászámtanácsossá, Farkas Károly, Hoffmann Izidor, Mátis Jenő, Goricki Jakab, Kass László, Isépy Kálmán, Szemes Sándor, Bayer Károly, Vitéz Dezső, Knabel Nándor, Zsigmond Gyula, Zenovics Zénó, Meixner Kálmán, Zseltay Viktor számtiszteket posta- és távirászámtanácsossá, Ledezi István, Balthazár Lajos miniszteri számgyakornokokat, Liffass Jenő hadnagyot és Herczegh János Máv. napidíjast ideiglenes posta- és távirászámtisztekké; a központi mértékügyi intézetnél Gyéresi Szász Aladár, Szontágh Ferenc és Pinter Manó gépészmérnököket segédfelügyelökké;

a külügyminiszter a házi, udvari és állami levéltár állományában Glazti és Machlandei gróf Hardegg József fogalmazót I. oszt. levéltári fogalmazóvá és dr. Luntz Ivó fogalmazó-gyakornokot II. oszt. levéltári fogalmazóvá, Scharffensteini Zenege Imre postatisztet és dr. Prankl János íródiák gyakornokot II. osztályu udvari és miniszteri íródiákisztekké a külügyminiszteriumba;

a pozsonyi itélőtábla elnöke Braunsteiner Gyula és Stefkovics Kálmán joggyakornokokat a pozsonyi itélőtáblához díjas joggyakornokká;

a kincstári jogügy igazgató dr. Komarniczki Gyula és dr. Dumitreanu Félix fogalmazó-gyakornokokat jogügyi segédfogalmazókká, dr. Arányi István és Zobel Lajos díjtalan fogalmazó-gyakornokokat díjas fogalmazó-gyakornokká;

a koronaigazgató Szigeti Mihály hivataliszolgát koronaigazgatói ajtonálörvé nevezte ki.

Névmagyarisítás.

A belügyminiszter kiskoru Rosenzweig Félix budapesti lakos családi nevének Korányira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A trenesényi pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vizgázói állásra; Klicsón (Krassó-Szörényen.) postaügynöki állásra 1912. január 25-ig; a miskolci pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki állásra 2 hét alatt; a dárdai járásbírósnagnál végrehajtói állásra 4 nap alatt a trenesényi pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra 14 nap alatt; a kassai törvényszéknél íródiák állásra 4 hét alatt; a jászberényi járásbírósnagnál végrehajtói állásra 2 hét alatt; a löcesei pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra 14 nap alatt lehet kérvényeket beadni.

„EGYETERTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban az idő a keleti részeken is meg- enyhült, egyébként pedig változókéony és jobbára szeles lett. Csapadék főleg az ország keleti felében esett és mennyisége a határreszeken az 5 mm-t is meghaladta. A hőmérséklet az északi meg- keleti Felföldek kivételével a fagypont feletti volt; a maximum 11 C. fok volt Fiumében, a minimum pedig -11 C. fok Bofalun.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Változókéony és még szeles idő várható, he- lyenkint - főleg keleten - csapadékkal és lé- nyegtelen hőváltozással. (Sürgönyprognózis: Vál- tozókéony, szeles, sok helyütt csapadék, hűvös.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér- séklet max. min.

Large table titled 'Budapesti értéktözsde' containing financial data for various banks, companies, and government bonds, including columns for 'Mai záró ár-folyam' and 'Máj záró ár-folyam'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Te!

— Geissler F. A. —

Künn: gyűlölet-hullám csapkod
És bős ellenség fenyeget...
Benn: csöndes esti órák
Meglopjuk ketten az eget!

Ha csókba fullad suttogásunk...
Ha forrón ölel két karunk...
Külső világom vad morajlást
Hej! dehogyan... dehogyan hallgatunk!

Külső világom minden bú-baját
Hogy eltüntetéd égi szerelmem!...
Külső világom távol ködbe vész...
S egész világom te vagy most nekem!

Fenyves Sándor.

(Egy nagy író mézesbetűi.) Huszonnyolcz éves korában nősült Walter Scott, amikor még mint költő teljesen ismeretlen volt s az államügyészti tisztviselést viselte. Fiatal feleségével, aki a kiter-Carpener család tagja volt, rögtön házassága kezdetén elvonult Edinburg melletti birtokára, ahol magányban töltöttek el néhány hetet. A fiatal házastársak egy napon a nem messze fekvő tó partján sétálgattak; felettük a sötét kék égről erősen letűzött a nap, előttük egy hegyoldalban régi romok meredeztek, lenn a völgyben juhnyáj legelészett. Ez a kép igen megkapta a romantikus hajlamu, poétalelkű Scottot s kérlette feleségét, hogy ott maradjassanak a grönnyörű látványt szemlélni.

— Oly szép itt — szölt Scott — itt pihenünk, ugye édesem?

— Nem bánom — szölt az asszony — ámbar a nap erősen ide süt, meg sok légy zümmög a levegőben.

Leültek egy kőpadra. Scott figyelmessé tette feleségét a romokra.

— Látod az omladványokat? — kérdezte. Ugye lehetetlen nem gondolnunk a régi szép időkre; a fényesen ragyogó multra.

— Hála Istennek, hogy még akkor nem élttem — mondta közömbösen az asszony.

— Miért mondod ezt? — kérde meglepetten Scott.

— Mert akkor már régen halott volnék.

— No ebben igazad van. De azt hiszem, szívesen lettél volna akkor elékelő, nagyuri hölgy?

— Nem én.

— Miért nem?

— Ugyan kérlek, lehet látni a régi festményeken, hogy abban az időben roppant izléstelenül öltöztek az emberek. A hogy most öltözünk, az jobban tetszik nekem.

Scott fájdalmasan jegyezte meg magában, hogy a romantikus dolgok teljesen hidegen hagyják feleségét. Majd megszölköt:

— Látod amott a pásztorkunyhót?

— Látom.

— Ugye, milyen költői, milyen festői fekvésű?

— Lehet, kedvesem, de egy olyan ház, mint amilyenben mi lakunk, mégis csak jobban tetszik nekem: annak megvan minden kényelme.

Walter Scott szomoruan látta, hogy feleségének nincs érzelme a költői dolgok iránt sem; rövid idő múlva folytatta:

— Látod ott a réten a birkákat?

— Igen.

— Mire gondolsz, ha nézed őket?

— Terád gondolok.

Scott most már ingerült hangon kiáltott fel:

— Én rá gondolsz? Hogyan?

— Tudod édesem — szölt az asszony kedves hangon — amint a báránycsordát nézem, eszembe jutott, hogy tegnap délelőtt mennyire izlett neked a báránysült; most is örülök még neki, hogy az tegnap annyira izlett neked.

Scottot nagyon megindította feleségének ez az őszintesége és szeretettel csókolta meg őt.

Ez a kis felhő, mézesbetűk első pár napjában, hamar elmúlt. Házasságuk mindvégig igen boldog volt. Scott maga költő volt, művész volt, kinek lelke mindig a romantikus világban bolyongott, felesége pedig a megtestesült próza, akit ezek a dolgok teljesen hidegen hagytak s jó gazdasszony igyekezett lenni a szó legteljesebb értelmében; jó feleség, azonkívül semmi. És a két különböző lélek a legnagyobb boldogságban élt egymással.

(Füstkarikák.) A kedves karikák, miket az ügyes dohányos a levegőbe fúj, mindig irigységet és csodálatot keltenek. Helmholtz, a nagy pszichofizikus erről a jelenségről komoly, tudományos munkát írt. A füstkarikák tanulmányozásával dr. Northrup amerikai tanár is sokat foglalkozott és

olyan készüléket konstruált, minek segítségével folyékony anyagokból is lehetséges volt karikákat előállítani. Különösen színes karikákat állított elő folyadékokból. Kísérleteinél rézpuskát használt. Elektromágneses gyújtással a puska csövében elhelyezett folyadék karikaformában szökött ki a puska csövén és a kilőtt folyadék-karika színes és átiátszó volt. Ezután kezdett azzal foglalkozni, hogy különböző sűrűségű folyadékokat egyesítsen egy folyadékkarikában. Parafinnak hideg vízzel való vegyítése révén a puskacsőből való kilövés után szilárd karikát is lehet produkálni.

(Bali Mihály a halálos ítéletekről.) A faddi kaszinóban Bali Mihály az állami hóhér, aki a magánéletben szövetkezeti pénztáros is, egy átutazó uriember előtt érdekesen nyilatkozott a halálítéletek jelentősége felől.

— Hát bizony — mondotta Bali — most egymásután sok nagy bűnügy volt és az esküdtszék is több halálos ítéletet hozott. De hát helyes is ez! Én minden előre megfontolt szándéku gyilkosság esetében feltétlenül és visszavonhatatlanul kimondtam a halálos ítéletet. Szüksége van erre a társadalmi rendnek. Tessék elhinni, különösen az első néposztályokban. Ha egy uri ember valami kisebb bűntetést kap, akkor már maga az megszégyenítő neki és tönkreteszi a pályáját, hogy a bíróság elé kerül. De az olyan ember, akinek ugy sincs rendes hivatása, nem fél a börtöntől. Ott legalább rendes lakást és ételt kap. Ezeknél csak szigorú, elrettentő büntetés használ. Bizony kár, hogy a börtöntetést eltörölték! Attól félek, az megszégyenítette őket. . . Én bizony minden gyilkost, aki előre megfontolt szándékkal öl, halálra ítélnék. Nem azért, mert éppen én vagyok Bali Mihály, nekem nincs szükségem rá, de a társadalom biztonsága ezt így kívánja. . . Azt is nagy hibának tartom, hogy a gyilkosság után oly sok idő telik el az ítékezésig, meg a halálos ítélet végrehajtásáig. Ilyen hosszú idő alatt leohad a társadalom bosszúérzete és nincs már érdeklődés se. . . Pedig az kell, hogy a példa elrettentő legyen. Hiszen nálunk nagyon veszélyeztetve van az ember biztonsága. Eugem is egyszer orvul megtámadott az utcán éjjel az egyik rokonom. A homlokomon és a szememen megsebesített, hetekig feküdtem belé. . . Bizony, mondom, helyes, ha most az esküdtszék szigorúban járnak el! . . .

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Írta: JEAN DE CARRE.

— Nem, nem; beismerem, hogy helytelenül cselekedtem. De vége, örökre vége. Hiallja, marquis? — folytatta a grófné d'Esparbéshez intézve szavait, aki szintén átöltözve lépett a szalonba. — Nem tánczolunk többé.

— Csalódik grófnő — viszonzá vidáman a marquis. — Fogunk még táncolni, csak hogy nem a zongora hangjai mellett; tette szavaihoz, miközben Rafaellel váltott egy tekintetet.

Mintán számos hősi és siralmas kimeneteli kalandot élt át d'Esparbés marquis, Kordovába 1794-ben érkezett meg. Ebben az időben Spanyolország, mely háborút folytatott Franciaországgal, tárt karokkal fogadta a száműzötteket, kik nála kerestek menedéket s akik csaknem mindnyájan nemes emberek és katonatisztek voltak. Minden alakjában kimutatta a rokonszenvet és a szánakozást, melyet szerinte a szerencsétlenség érdemelt.

De a bálei békekötés után, amely a spanyol népet kiengesztelte a köztársasággal, minden megváltozott. A madridi kormány minden áron meg akarta nyerni a direktorium kegyét. Hogy tesszen neki Godoi miniszter, kit a király a de la Paix hercegi ezimmetlennel tüntetett ki, épp annyi rosszakaratot tanusított az emigránsokkal szemben mint amennyi jóindulatot mutatott irántuk. Ezek a szerencsétlenek mind nagyobb nyomorba jutottak, helyzetük nehezebbé vált. Többen köztük elhagyták Spanyolországot, ahol lehetetlen volt megélniök. Csakis a francia papok nem szenvedtek a dolgok új rendje miatt.

Hála Osorio grófnének, akire már több év óta mint özvegyre Kordovában akadt rá és akit Párisban még abban az időben ismert, amikor a grófné csak Dvernoy Florence, az operaház első táncosnője volt, d'Esparbés marquis elkerülte a szomorú sorsot, mely annyi honfitársának jutott osztályrészül. A multra visszaemlékezve az, akit mindig csak a jó Florence néven emlegetett segítségére jött. A hajdani ballerina nemesak a heytartóságok rossz indulata ellen védelmezte meg a marquist, hanem erszényét is megnyitotta számára és mindenmanos vendégként ültette asztalához.

Viszonzásul csak azt kérte tőle, hogy vegye kezébe fiának a világiás nevelését. Mialatt Rafael, a Ferenczrendiek priorjától a klasszikus nyelveket, Benilló José ügyvéd-től a jogot és Lagnardia tábornoktól, akit Godoi gyűlölete száműzött Madridból, a katonai tudományokat tanulta meg, addig d'Esparbés marquis megismertette vele a francia udvar finom modorát.

Ezek a körülmények növelték a grófné és az öreg nemes között már ezelőtt is fennálló bizalmasságot. A marquis ugy tekintette a jó Florencet, mintha rokonok volnának, házat pedig a sajátjának nézte. 1804-ben alkalma nyílt a Franciaországba való visszatérésre, de akkor már a hetvenedik évébe lépett. A vagyonát elkobozták és eladták; ha hazájába tér, ott annak van kitéve, hogy ott minden támogatás nélkül maradjon. Másrészt Kordovában megvoltak a saját szokásai. Osorio grófné barátsága és a fiáé életfogytig biztosította számára a kenyeret. Így hát jobb szeretett Spanyolországban maradni.

Elni tudó, vidám cimborá volt a marquis; gondatlan és bölcs. Mindig egyforma jó kedvét nem zavarták meg sem az öregség, sem azok a tragikus katasztrófák, melyeknek mint annyi más ő is áldozata volt. A multból emlékezete jóval több kellemes emléket őrizett meg, mint kellemetlent, vagy

rosszat; ezeknek emlékét szívesen hagyta a homályban elveszni, hogy a régibb emlékeit hívja föl; azokat, melyek ifjúságáról beszéltek s az udvarnál aratott sikereiről.

Florence, amikor unatkozott, amikor sajnálni kezdte, hajdani csillogó zajos életének eltűnését vagy szomorodott fia távolléte miatt csak d'Esparbés társaságában keresett vigaszt. Az öreg nemes mindig kéznél volt, élő tárháza az érdekes anekdotáknak, melyeknek föltámasztotta hőseit és amelyeket ugy mondott el, hogy a grófné sohasem tudott eltelni hallgatásukkal.

Az este a vacsora alatt szintén biztatta, beszédre készítette a marquist, azt remélve, hogy majd más irányt ad fia gondolatának, de a szellemes nemes hiába erőlködött, épp ugy nem sikerült felvidítania Rafaelt, mint ahogy nem sikerült ez a fiatal tiszt anyjának és Francois atyának sem. Nagyon sok gond nehezedett Rafaelre és arca annyira komor volt, hogy mikor felállt az asztaltól, a sötét hangulat átragadt a grófnéra, meg a priarra és nem csekély csodálkozására a marquisnak, aki nem tudta megérteni, hogy miért ne lehetne jókedvűen összeesküvéseket szöni.

A szalonban Laguardia tábornok és Benilló Jozé ügyvéd, akik Osorio gróf hívására rögtön elősiettek, türelmesen várták a vacsora végét, bárha élénken szerették volna megtudni, hogy milyen okok készítették barátjukat a Kordovába jövetelre. Rafael mi helyt a szalonba lépett, előre nyújtott kézzel ment feléjük.

— Köszönöm, hogy ilyen gyorsan ide siettetek — mondá meleg hangon.

— Mindig rendelkezésére állunk, Don Rafael — felelte Lagnardia, miközben szer-tartásosan hajtotta meg nyárshosszu és ugyanolyan vékony természetét.

(Folyt köv.)

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. január 5-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Nem lehessen tudni.

Szindarab 4 felvonásban, írta: Bernard Shaw, fordította Hevesi Sándor.

Személyek:
Claudonne Csillag
Gloria Lenkey
Dolly Várady
Philipp Mészáros
Crampton Gál
M. Comas Bartos
Behun Ránai
A pincer Pethes

Kezdeté 1/8 óraker.

NEOPERA.

Troubadur.

Opera 4 felvonásban, 4 képbén. Írta: Salvatore Cammarano. Zenéjét szerzte: Giuseppe Verdi. A zenekart vezényli: Reiner Frigyes karmester.

Személyek:
Luna gróf Kriener M.
Leonra Javor M.
Azucena Glicicky I.
Manrico Varna
Fernando Bihar
Ines Legard A.
Ruiz Székely
Oreg cigány Mátrai
Hernok Sugár

Kezdeté 1/8 óraker.

VISSZINHÁZ.

Csitra.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:
Dalannoy Maurice Hegedüs
Vergnaud Ditró
Alice Tany
Simoneau Szerény
Serrin Pierre Kórmendi
Flebanos Varsány
Colette Varsányi
Arlae Haraszthy
Vaiter Nancy Mézáros
Suberville k. a. Komóssy

Kezdeté 1/8 óraker.

VARSZINHÁZ.

Lucretia Borgia.

Tragédia 3 felv. 5 képbén. Írta: Hugó Viktor.

Személyek:
Lucretia Borgia Jassai M.
Don Alfonso Irányi
Gennaro Berégi
Liveretti Mészáros A.
Gubetta Sugár
Orsini Garamszegi
Gazetta Horváth Z.
Negroni hercegnő V. Minár R.
Petrucci Nádai B.

Kezdeté 7 óraker.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerzte: Jacobi Victor.

Személyek:
Harrison Boross
Harrisonné Erdői B.
Lucy, leánya Petrass S.
Rottenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Miries Tom Király
Korcsmáros Kovács
Hatoskapitány Krasznai
Bessi, szobalány Fedák S.
Sam. pincer Csizér

Kezdeté 1/8 óraker.

Szörösi Városi Színház

Párisi élet.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Offenbach. Szövegét írták: Meinhac és Halévy.

Személyek:
Gabriella Küry Klára
Frick Sasolcs
Gaudemarak Pesti
Christine báróné Radó N.
Pauline R. Szilágyi
Gordie Leon Fekete
Messala Kórmendi
Urban Szalay
Bobinet Gábor
Klára Heltai O.
Leonie Olivós J.
Louise Mányoky L.
Madame Krradek Veszi Róminé

Kezdeté 1/8 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

Téli verőfény.

Kezdeté 1/8 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A hegyek alján.

Zenedráma egy előjáték és két felvonásban. Guimera A nyomán írta: Lothar Rzso. Fordította: Várady Sándor. Zenéjét szerzte: D'Albert Jenő.

Személyek:
Sebastiano Takács
Tommaso Venczell
Pedro Környei
Márta Szamosi E.
Nuri M. Szoyor I.
Pepa Fayer M.
Antonia Ambrusné
Rosalia Váradí M.
Nando Déri
Moruccio Dalnoki

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Sárga liliom.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Bíró Lajos.

Kezdeté 1/8 óraker.

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 óraker

legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

Morris Cronin Comp. Holden's Marionettes világhírű bábszínház. The Empire Comedy 4 a legmulatságosabb angol vokalisták. Rafaette utólréhetetlen akrobatta kutyái. Christie Duo Freser Freres Les Décharneux K. Solti Hermin új Weiner kuplékkal. Edes titok új bohózat. Virágh Jenő mint tripoliszi haditudósító. A ferencvárosi angyal, Heltai Jenő, Molnár Ferenc és Szirmai Albert operettje. Mac's 8 Merry Marvella a kedvelt angol tánc csoport és a többi januári attrakció.

A télikertben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kukó Vincze és zenekara. Bal-mabille. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Szombaton, január 6-án délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás.

OMNIA
A főváros legnagyobb és legdivatibb mozgóképpaletája. Bejárati: József-körút 31. sz. Telefon 120-48

Szenzációs ujdonság!
KINEMA-SKETCH
személyes játék mozgóképekkel kombinálva, az

„OMNIA”
színpadán előadja:
NICK WINTER
a világhírű párisi detektiv-művész és társulata

Werb bankár szökése
című 3 felvonásos vígjátékban. Számozott helyek! Jegyek előre válthatók az „Omnia” pénztáránál d. e. 10-12. Előadások 4-6-ig, 8-10-ig és 10-12-ig tartanak. A jegyek csak az előadásra érvényesek, amelyre váltatták!

APOLLO-PROJEKTOR
Színház-utca 1-3. Telefon 62-39.

Mozgófénykép-újság (heti aktualitások). Boldog örökösök (humoroszok). Kovács Mihály, a Nemzeti Színház elhunyt művésze játszik és énekel. Csehalvadászat (eredeti felvétel). Az első szobor (komédia). A fekete golyó társadalmi dráma 3 felvonásban. Írta: Urban Gad. Kizárólagos előadási joggal.

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 8-án. Minden pénteken délután fél négy óraker nagy gyurmakéltetés. Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/2 óraker, vasár- és ünnepnapokon 4 óraker kezdődik

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Irérlgazg.

Az idény legjobb műsora.

Szombaton, és vasárnap január 6-án és 7-én

! két-két előadás !

Kezdetük 1/4 és este 8 óraker.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Szombaton, január 6-án délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás.

A gyermekek tündérországa.
Akrobata kutyák. Holden bábszínház. Morris Cronin Comp. Ferencvárosi angyal, Heltai, Molnár, Szirmai karacsóny! játéka és a

többi nagyszerű attrakció!

Jegyek, elővételi díj nélkül már most válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rot Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 óraker.

Ma: A regulátor.
Bohózat 1 felv. Írta: Faun. Rendező: Rot Sándor. Továbbá:

R. Türk Berta

Alte Sünden.

és Bohózat 1 felvonásban. Írta: Mirschfeld Lajos.

Jegyek elővetelben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch nagyüzem Andrassy-ut 19. és Soproni nagyüzem Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciójának felleptéve!

Deli Café Restaurant Corsó

Déltűn és este

Quartett zene.

Színház után friss vacsora

4 korona Souper

Polgári árak!

Separok kisebb és nagyobb béli helyiségek, hazonkivül megrendelések, úgy mint eddig, a legpontosabban eszközöztetnek.

Deli

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Minden este 8 óraker

a januári paradés műsor.
Moriss Cronin Comp. Holden's Marionettes káprázatos mutatványok. világhírű bábszínház.

The Empire Comedy 4 a legmulatságosabb angol vokalisták. Rafaette utólréhetetlen akrobatta kutyái.

Christie Duo Freser Freres Les Décharneux K. Solti Hermin új Weiner kuplékkal. **Edes titok**, új bohózat. **Virágh Jenő** mint tripoliszi haditudósító. **A ferencvárosi angyal**, Heltai Jenő, Molnár Ferenc és Szirmai Albert operettje.

Mac's 8 Merry Marvella a kedvelt angol tánc csoport és a többi januári attrakció.

A télikertben **Royal-Cabaret**. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kukó Vincze** és zenekara hajnalig muzsikál. 46 új, szenzációs ének- és táncattrakciók. Szombaton, január hó 6-án délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás a teljes műsorrall.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 83. sz. Telefon 64-23.

Kezdeté pont 1/9 óraker! 11 óraker!

A GORDIUSI CSOMÓ

9 óraker: **PAPA ÉS TÁRSAI.** Bohózatok írták: Glinger és Taussig. Ford. és át. STEINHARDT

10 óraker: **STEINHARDT új kuplékkal.**

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 óraker. — Ejjéltűn a remek télikertben **Sarkózi Pista** zenekara, cabaret és tánc. Belépű-díj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-téle nagy tőzsdében és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben) .....

HERCZEG FERENCZ

Meséskönyve.

Herczeg Ferencz csodálatos művészi érzékekkel találta el azt a hangot, amelyen a mai korgyermekhez a mesében szólni kell. Az ő gyermekmeséiben, úgy érezzük, a mai kor magyar Andersonje és Grimmje közeledik a gyermeki lélekhez. Herczeg Ferencz meséi éppen ezért többek is mint egyszerű gyermekmesék: olyan olvasmányok, amelyeket a gyermek mellett a felnőtt is éppen úgy tud élvezni, legfeljebb csak mindegyikük más és más szépségeket talál bennük. De egyben mindenkire ugyanazt a hatást gyakorolja: gyönyörködteti és egyben megnemesíti a lelket. A könyvhöz **Műhlack Károly** készített egész sorozat illusztrációt. Ara díszkötésben 8 kor.

Herczeg Ferencz legújabb könyvel:

Napváros. Elbeszélések	4. kor.
Díszkötésben	6. —
Szelek szárnyán	3.50
Díszkötésben	5.50
Szerelmek	4. —
Két regény	6. —
Királyné futárja. Regény	3.50
Díszkötésben	6. —
A fehér páva. Regény	3.50
Díszkötésben	5.50

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és Társaság Budapest, V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 12-06, 73-07, 73-08, 73-09

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. rell. fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. rell. fizetendő.

Pénzszekrényeket
fűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Szechenyi-utca 7. Gyár IX., Rákóczi-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Házasságközvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozomány összeggel. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Cézjelzéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismerten jóhírű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-utca 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?
Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a „Társalgás Művészete” (Ellemlékeztető titka és Szellemi szikrák) rendkívül érdekes könyvet! Megindja abból, mint viselkedjék, hogy férjt, pót, alattvalót és fellelválót egyaránt megbódítsa. E könyv korrekciót mutatja lesz az élet minden helyzetében, bálokon, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Áttekinthető kivonat, (tartalomjegyzék) ingyen, diszkrétén küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-utca 86.

Gyorsírás és gyorsírók
A Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-utca 12.) tartatnak. Legelőkeltebb kiképzés gyorsírók, magyar- és német gyorsírás. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás napoként. Tanulmányi díj mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karlotték” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzettségnyelvének díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-utca 12. szám.

Üresedésben
levő számos különféle állás jelentetett be, melyek teljes czímmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. IX., Üllői-utca 55. (ezelőtt József-körút 88. szám.)

Zálogcédelulákat
veszünk. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt fizetünk.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarkán.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemege-konzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Soványág
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — **Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért** jutállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kijuttatva: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. **Köszönő levelek minden országból.** Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-utca 11. II/1. Telefon 156-80.

25 koronáért
készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből. Lichtman Sándor férjiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre posztóminták bérmentve, helyben szabószomat kívánatra házhoz küldöm. 28592

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánosságijoggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor u. 7., saját épületében; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógép-cégekkel s más hirdetésünket tanuló újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Nemi bajoknál
hugycsőfolyás, tripper, kankórák csak az illetékes Santalcapulak ezelőtt Larioia Cepsulák, mint legbiztosabb ovszert mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja.
Illés Antal
gyógy-szertára Szabadka.
Hunnia gyógy-szertára Erzsébet-körút 66.
Budapest.

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postaköször 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

30 koronáért
készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből. Lichtman Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz. I. em. Vidékre posztóminták bérmentve, helyben szabószomat kívánatra házhoz küldöm. 08532

Elsőrendű Singer-varró-gépeket
nagyban árban és minden árfelemelés nélkül havi 8 és 10 K részletekkel szállítunk 6 évi jótállással és vidékre is bárhol.
Láng Jakab és fia
varrógép-nagykereskedők
Budapest, József-körút 41. Fióküzletek: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Hungária” beszélő-gépek
tölcsérszerűk és kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

„OLLA”
bizonyíthatóan a legjobb higiénikus gumi-különlegesség. 2 évi jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen.
„OLLA” gumi-gyártó Wien II 817 Praterstrasse 57

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 lételelet. Vétel és eladás használt és új polgári, nrasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak.
Telefon 82-12. 28598

Magyar-német
kereskedelmi levelezésben gyakorlott, megállapodott koru komoly ember állást keres. Utazásra is Csongrád, Csanád, Bács Bodrog, Torontál, Temes és Krassó-Szörény megyékben kiválóan alkalmasnak érzi magát. Szives megkeresések: Országos Izraelita Patronage Egyesület, Budapest, O-utca 46. alá kéretnek.

Zálogcédelulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Pénzelőleggel
minden levonás nélkül beraktározó bizományba burtort, zongorát, varrógépet, kerékpárt és mindennemű árukat legutányosabban, Braun Gáspár Kertész-utca, 33. Telefon 46-76

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borostülire Point-Lace szalag munka rézruddal és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill.
Bérczi D. Sándor
BUDAPEST
Főútel: Dessoewy-u. 5. szám. — Fióküzlet: VIII., Üllői-utca 4. szám

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

Részpénzért
vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítanom, hogy ilyen

vehet
a leggyorsabbal a legbiztosabbal minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó üzég
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauborcéghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-u. 46.

Szász Királyi Technikum Mittweida.
Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektromos és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és géppártlaboratóriumok. Gyári tanulóműhelyek. 3610 hallgató a 36. lakolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben.
Kia madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni, kanári tenyésztésben kezdés az fel a tisztelt uram megengedelményével. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az ágy, mely hang, avagy csevegő árcs. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztésben mindez fölálítható. A reedelt madarat mielőtt elküldöm, tudásáról több magam meggyőződöm és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt ura nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. A lakás legkedvesebb díszje a szép éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakcsere vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvolózó, nemcsak fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabja 2 forintért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és aponlasi utasítás ingyen. Számos elismert és közönséget birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és székhelye dési intézet.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor darabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerlőczy-utca 7. sz.
Díszes butor-album 1 kor.

Singer varrógépek
Kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készíti. Képes árjegyzéket ingyen küld.

Műkedvelők
Által díszlet nélkül is előadható színdarabokról kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld Rényi Károly színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Népszínház könyvtára. Operaház könyvtára. Műkedvelők, Kabaré kincstár. Vig. recitátor stb. kiadója.

Automobilvezetőnek
bárkit kitanítok legmodernebb gépeimen. Új tanfolyam 2-án kezdődik. Körlevél ingyen. Válaszkönyvtára. Deutsch Tűzoltó-utca 38.

Ingatlan.

X. ker. Kőbányán
egy gyárhelyiség teljes felszereléssel együtt olcsó áron eladó és azonnal átvehető. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog közvetítő iroda, Budapest, Aréna-utca 17. sz. I. emelet.

Egy igen szép
saroktelek a Népszínház-utca közelében a Rákóczi-terti vásárocsarnok mellett, eladó. — Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-utca 17. sz. I. emelet.

Gödöllőn
egy villa, saroktelek, vilamosvasut megálló a kapu előtt, olcsó árért eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-utca 17. sz. I. emelet.

Lánchid-utczában
egy egyemeletes ház, 2 utcafrontal 84.000 koronáért eladó. — Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda Budapest, Aréna-utca 17. sz. I. emelet.

Soroksári-ut elején
egy 2000 négyszögletes telek gyárhelyiségekkel együtt 50.000 korona készpénz lefizetés mellett eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda Budapest, Aréna-utca 17. sz. I. emelet.

III. Szentendrei-utczában
egy ház 1000négyzetű telekkel, lakásokkal, istállókkal, gyárhelyiségekkel együtt a Dunapartján olcsó árért eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-utca 17. sz. I. emelet.